

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุนัย เสงี่ยมศักดิ์

24 พ.ย. 2529

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

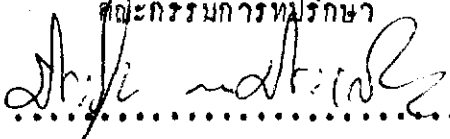
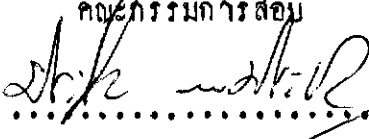
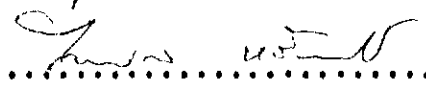
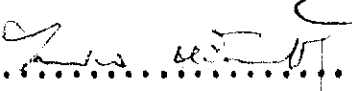
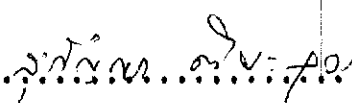
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2528

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

161170

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา	คณะกรรมการสอบ
 ประธาน	 ประธาน
 กรรมการ	 กรรมการ
	 กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์เอาใจใส่และให้คำปรึกษา
แนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ และ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล หวังพานิช ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุมการทำ
ปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุกัญญา คิยะสุวรรณ ที่กรุณาาร่วมเป็น
กรรมการสอบและช่วยตรวจแนะนำในขั้นสุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงต่อท่านที่
กล่าวนามข้างต้น ซึ่งนับเป็นผู้ที่ช่วยชี้แนะอย่างสำคัญเพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีประสิทธิภาพ
เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ขอขอบพระคุณอาจารย์กมล ธิโสภา อาจารย์ไสว สวัสดิ์พูน อาจารย์เกรียงศักดิ์
พราวศรี อาจารย์มานิช ปานโต และอาจารย์มนตรี ชูติเนตร ที่กรุณาให้ข้อคิดและ
คำแนะนำต่าง ๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือ ซึ่งเป็นการเสริมคุณภาพงานวิจัย
ให้สูงเด่นยิ่งขึ้น ขอขอบคุณท่านผู้บริหารและคณาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10
ที่กรุณาให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ และขอบคุณยิ่งคณาจารย์ ทัศนะวัณเฑียร
และคณาจารย์ ภารโรง โรงเรียนพนมไพรวิทยาคาร ซึ่งได้ให้บริการและช่วยเหลือผู้วิจัย
ในหลาย ๆ ประการ

หากแม้งานวิจัยนี้มีส่วนสร้างประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมด้วยประการใดก็ดี ผู้วิจัย
ขอขอบคุณความดีทั้งหลายให้แก่กรมสามัญศึกษา แกนหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
แก่โรงเรียนพนมไพรวิทยาคาร และทุกท่านที่กล่าวนามข้างต้น ตลอดจนคณาจารย์ ญาติมิตร
ที่มีส่วนช่วยเหลือให้กำลังใจกระทั้งงานวิจัยนี้สำเร็จลงด้วยดีทุกประการ

ศูนย์ เสงี่ยมศักดิ์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	3
	ขอบเขตของการวิจัย	3
	ค่านิยมศัพท์เฉพาะ	4
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	7
	เอกสารเกี่ยวกับสวัสดิการ	11
	สวัสดิการสำหรับครู	22
	งานวิจัยเกี่ยวกับสวัสดิการ	24
	สมมุติฐานการวิจัย	28
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	29
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	30
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	31
	วิธีรวบรวมข้อมูล	32
	การวิเคราะห์ข้อมูล	33
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36

5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	44
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	44
	กลุ่มตัวอย่าง	44
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	44
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
	อภิปรายผล	45
	ข้อเสนอแนะ	59
	บรรณานุกรม	62
	ภาคผนวก	73

บัญชีการวาง

ตาราง

หน้า

1	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน ตำแหน่งหน้าที่	30
2	จำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งและที่ได้รับคืน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และตำแหน่งหน้าที่	32
3	ความพึงพอใจของครูจำนวน 482 คน ที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน	37
4	ความพึงพอใจของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน	38
5	ความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อสวัสดิการ ในโรงเรียน	39
6	ความพึงพอใจของครูชายและครูหญิง ที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน	40
7	ความแปรปรวนของคะแนนความพึงพอใจของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่มีต่อสวัสดิการโดยรวมและสวัสดิการ แต่ละด้านในโรงเรียน	41
8	เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนที่มีต่อ สวัสดิการในโรงเรียน	42
9	เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูชายกับครูหญิงที่มีต่อสวัสดิการ ในโรงเรียน	43
10	ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจในโรงเรียน	74
11	ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการด้านการศึกษาในโรงเรียน	76
12	ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยในโรงเรียน	79
13	ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการด้านความสะดวกสบายใน โรงเรียน	81
14	ความพึงพอใจของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่มีต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจในโรงเรียน	83

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

✕ การจะทำงานให้สำเร็จและก้าวหน้าได้นั้น จำเป็นจะต้องพัฒนาคนทำงานให้มีคุณภาพ เพราะคนคือผู้ดำเนินงานให้สำเร็จ หากบุคคลที่มีคุณภาพแล้วงานย่อมจะสำเร็จ และก้าวหน้าได้ยากยิ่ง (คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน 2525 : 1) การพัฒนาคุณภาพของคนอาจทำได้หลายวิธีการ แต่วิธีการที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่งซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน อย่างแพร่หลายก็คือ การจกสวัสดิการให้แก่คนทำงานนั่นเอง (สมพงศ์ เกษมสิน 2516 : 355)

สวัสดิการ หมายถึง ผลประโยชน์นอกเหนือจากเงินเดือนและค่าจ้างซึ่งคนทำงานได้รับจากหน่วยงานไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม ผลประโยชน์ดังกล่าวอาจอยู่ในรูป ตัวเงิน ทรัพย์สิน การให้บริการและให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ ก็ได้ เช่น การส่งเสริมให้ การศึกษา การช่วยเหลือด้านการเงิน การบริการด้านสุขภาพ และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่า การให้สวัสดิการแก่คนทำงานดังกล่าวจะทำให้คน มีความคล่องตัวในการทำงานและเกิดความร่วมมือทั้งทางกาย ทางใจ และสติปัญญา ที่จะ อุทิศตนทำงานให้แก่หน่วยงานอย่างสุดความสามารถ

การจกสวัสดิการให้แก่ข้าราชการของรัฐอาจพิจารณาได้เป็น 2 ระดับ คือ สวัสดิการที่จกในระดับรัฐบาลให้แก่ข้าราชการทั่วทั้งประเทศโดยอาศัยงบประมาณจาก ส่วนกลาง เช่น สวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ค่าเช่าบ้าน ค่าครองชีพ ค่าช่วย การศึกษามบุตร ฯลฯ จะเห็นว่าสวัสดิการในระดับนี้ค่อนข้างจะประสบปัญหา ที่สำคัญคือ ความไม่เพียงพอและไม่เท่าเทียมกับรัฐวิสาหกิจและธุรกิจเอกชน อีกทั้งไม่อาจปรับปรุง เปลี่ยนแปลงได้ทันทั่วทั้งตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศ (คณะกรรมการข้าราชการ พลเรือน 2523 : 25) สวัสดิการอีกระดับหนึ่ง คือสวัสดิการที่หน่วยงานย่อยต่าง ๆ

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ
โรงเรียน

2.2 ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำการสอนวิชาต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน
ในโรงเรียน และครูที่ทำหน้าที่สนับสนุนการสอน

3. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ยินดี หรือเห็นด้วยของครูต่อ
สวัสดิการที่ได้รับจากโรงเรียน ครูที่มีความพึงพอใจย่อมมีขวัญ กำลังใจและความจริงใจ
ที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างสุดความสามารถ

4. โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ที่ตั้งอยู่ในเขตการศึกษา 10 ซึ่งแบ่งตามเกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา ออกเป็น 3 ขนาดดังนี้

4.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน

4.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 501 -

1,500 คน

4.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนเกินกว่า

1,500 คน

5. เขตการศึกษา 10 หมายถึง พื้นที่ซึ่งจัดแบ่งเพื่อการจัดการศึกษาโดย
กระทรวงศึกษาธิการ รวม 7 จังหวัด คือ จังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร ร้อยเอ็ด
มหาสารคาม กาฬสินธุ์ นครพนม และมุกดาหาร

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ปัจจุบันการใช้คนให้ทำงานมีได้คำนึงเฉพาะความรู้ความสามารถของบุคคลเท่านั้น แต่ได้ยืมเอาความพึงพอใจที่จะทำงานนั้น ๆ เป็นสำคัญ เพราะแม้คนจะมีความรู้ความสามารถสักเพียงไร ถ้าหากขาดความจริงใจหรือพอใจที่จะทำงานนั้นแล้ว ผลงานก็คงไม่อาจสำเร็จลงอย่างมีคุณภาพได้ ดังนั้นความพึงพอใจของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกหน่วยงานจะต้องตระหนักและคำนึงถึงอยู่เสมอ

มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 35 - 46) ได้ให้แนวคิดที่ว่า มนุษย์มีความต้องการหลายอย่างในชีวิต และจะรู้สึกพอใจเมื่อความต้องการนั้น ๆ ได้รับการตอบสนอง มาสโลว์แบ่งความต้องการออกเป็น 5 ลำดับชั้น ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นมูลฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิต ร่างกายจะต้องได้รับการตอบสนองภายในช่วงระยะเวลาและสม่ำเสมอ ความต้องการเหล่านี้ได้แก่ อาหาร อากาศ น้ำดื่ม ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน และความ ต้องการทางเพศ ฯลฯ

2. ความต้องการความปลอดภัย (Security needs) เมื่อความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะคิดถึงความปลอดภัยของตน มีความปรารถนาที่จะได้รับการคุ้มครองในลักษณะต่าง ๆ เช่น เกี่ยวกับอุบัติเหตุ อาชญากรรม การประกันภัยต่าง ๆ ตลอดจนความมั่นคงปลอดภัยในการทำงานด้วย

3. ความต้องการทางสังคม (Social or belonging needs) ได้แก่ ความต้องการรวมกิจกรรมกับสังคม ต้องการความรักจากเพื่อนฝูงและสมาชิกในสังคมหรือหน่วยงาน

4. ความต้องการได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem or egoistic needs) ได้แก่ ต้องการมีฐานะเด่น มีชื่อเสียง มีตำแหน่งหน้าที่สูงตลอดจนการได้ใกล้ชิดบุคคลสำคัญ

5. ความต้องการในความสำเร็จตามความนึกคิดของตน (self-actualization) ซึ่งถือเป็นความต้องการสูงสุดในชีวิตของแต่ละบุคคล เช่น การได้ฝันอยากเป็นนายกรัฐมนตรี เป็นต้น

เฮอริชเบิร์ก (Frederick Herzberg. อ้างอิงมาจาก สมยศ นาวิการ 2524 : 43 - 44) กล่าวถึงความพอใจของมนุษย์ โดยแยกพิจารณาเป็น 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยจูงใจ เป็นปัจจัยที่จะช่วยกระตุ้นให้มนุษย์มีความพอใจที่จะทำงาน ได้แก่
 - 1.1 การได้รับความสำเร็จในงานที่ทำ
 - 1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ
 - 1.3 การมีโอกาสดำรงตำแหน่งในหน้าที่การงาน
 - 1.4 การได้รับผิดชอบงาน
 - 1.5 การพอใจในลักษณะงานที่ทำ
2. ปัจจัยบำรุงรักษา เป็นปัจจัยที่ไม่อาจกระตุ้นจูงใจได้ แต่ถ้าหากปัจจัยเหล่านี้ขาดหายไป จะทำให้มนุษย์เกิดความไม่พอใจในการทำงานได้ ได้แก่
 - 2.1 การบริหารงานและนโยบายของหน่วยงานที่ยุติธรรม
 - 2.2 ผู้บังคับบัญชาที่รู้งานเป็นอย่างดี
 - 2.3 ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชา
 - 2.4 ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน
 - 2.5 ผลตอบแทนที่เป็นธรรม
 - 2.6 ความมั่นคงของงาน
 - 2.7 สภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี

ซาเลซนิค (Zaleznik. 1958 : 18) กล่าวถึงรางวัลที่จะจูงใจให้มนุษย์มีความพอใจในการทำงาน เป็น 2 ประเภท คือ

1. รางวัลภายนอก (External Reward) ได้แก่ค่าจ้าง เงินเดือน ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน สถานภาพของงานที่น่าพอใจ การจัดองค์การและการจัดการ สภาพการปฏิบัติงานและนโยบายต่าง ๆ ของหน่วยงาน

2. รางวัลภายใน (Internal Reward) ได้แก่รางวัลที่ผู้ทำงานได้รับจากกลุ่มผู้ร่วมงานหรือบุคคลอื่น เช่น ความเป็นมิตร ความรัก ความซื่อสัตย์ต่อกัน เป็นต้น

จำนงค์ สมประสงค์ (จำนงค์ สมประสงค์ 2525 : 89 - 90) เสนอแนวคิดในการเสริมสร้างความพึงพอใจของคนโดยการให้รายได้ 2 ประการเป็นแนวทางได้แก่

1. รายได้ทางการเงิน เพื่อให้คนสามารถนำไปใช้จ่ายในการดำรงชีพและสร้างความสุขสบายแก่ตนเองและครอบครัว เช่น การขึ้นเงินเดือนให้เป็นพิเศษแก่คนที่ทำงานดีเกิน การให้เบี้ยขยันเป็นรายเดือนสำหรับคนที่ไม่ขาดไม้อายไม่วาง รางวัลพิเศษสำหรับคนที่ทำงานได้ผลงานสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ เป็นต้น

2. รายได้ทางจิตใจ โดยการแสดงออกถึงความมีน้ำใจกับคนทำงาน เช่น การใช้คำพูดอันไพเราะ การไม่แสดงการขมขื่น คุุหมิน เหยียดหยามหรือใช้อำนาจ การท้าทายให้ความเป็นกันเอง ตลอดจนความยิ้มแย้มแจ่มใสและมีอัธยาศัยไมตรีอันดีระหว่างหัวหน้างานกับผู้ร่วมงาน

บาร์นาร์ค (Chester I. Barnard. อ้างอิงมาจาก กิติมา ปรีคิกล 2524 : 280) กล่าวว่า เครื่องกระตุ้นให้คนเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ได้แก่

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงิน สิ่งของ
2. โอกาสของบุคคลที่ไม่ใช่การให้รางวัล การใช้กำลังกลทางไปจากคนอื่น เช่น ได้รับเกียรติให้ทำอย่างพิเศษ

5. สภาพแวดล้อมอันเป็นที่พึงปรารถนา ได้แก่ สภาพที่ทำงาน เครื่องมือ เครื่องใช้ในสำนักงาน ตลอดจนวัตถุสิ่งของต่าง ๆ อยู่ในสภาพที่น่าพอใจ

4. ความตั้งใจในทางสังคม ได้แก่การคบหาสมาคมกันเองในหมู่บุคลากร
ทุกหน่วยงาน

5. การปรับสภาพการทำงานให้ตรงกับวิธีการที่บุคลากรเคยทำเป็นนิสัย และ
ตรงกับทัศนคติของบุคลากร

6. การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง ช่วยให้บุคลากรรู้สึกว่
ตนเป็นคนสำคัญของหน่วยงาน โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีขนาดใหญ่

7. สภาพการอยู่ร่วมกันของบุคลากร ถ้าหน่วยงานใดบุคลากรสนิทสนม
กลมเกลียวกัน หน่วยงานนั้นจะให้ผลในด้านประสิทธิภาพของบุคลากร เพราะทุกคนจะให้
ความร่วมมืออย่างดีในการทำงาน

ด้วยเหตุที่ความพึงพอใจของคนเป็นสิ่งที่สำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จและประสิทธิภาพ
ของงาน ดังนั้น ไม่ว่าจะทำกิจการงานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคน จึงจำเป็นต้องนึกถึง
ความพึงพอใจของคนเป็นสำคัญ แม้แต่การจะให้สินจ้างรางวัลหรือค่ายกย่อง ก็เชื่อว่า
จะทำให้คนพึงพอใจเสมอไป เพราะแต่ละคนย่อมต่างจิตต่างใจ หรือแม้คนคนเดียวกันก็อาจ
เปลี่ยนใจได้ตามกาลเวลา ดังนั้นการได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของคนต่อกิจการทั้งหลาย
ทั้งปวงย่อมให้คุณค่าอย่างเอนกอนันต์

การทำงานของคนในองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในปัจจุบัน เป็นการแลกเปลี่ยน
ผลประโยชน์กันระหว่างองค์กรกับคนงานไม่ว่าจะเป็นของรัฐหรือเอกชน โดยทางองค์กร
จ่ายเงินเดือนหรือค่าจ้างให้แก่คนงาน ส่วนคนงานก็สละแรงงานหรือความคิดเพื่อทำงาน
ให้แก่องค์กรเป็นการตอบแทน แต่การแลกเปลี่ยนกันเพียงเท่านั้นยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะ
ทำให้ทั้งสองฝ่ายเกิดความสุขและความพึงพอใจได้ เพราะโดยแท้ที่จริงต่างฝ่ายต่างต้องการ
ได้รับผลประโยชน์ที่มากกว่านั้น ทางด้านคนงานยังอยากได้ค่าจ้างที่สูงขึ้น อยากได้รับความ
ความสะดวกสบายในการทำงาน อยากมีเวลาหยุดพักผ่อนโดยไม่ถูกลดค่าจ้าง อยากให้
องค์กรจัดหาที่พัก จัดเลี้ยงอาหาร ฯลฯ ซึ่งถ้าหากได้ตามที่ปรารถนาก็จะทำให้มีขวัญและ
กำลังใจที่จะทำงานให้แก่องค์กรอย่างเต็มที่ แต่ถ้าหากความต้องการดังกล่าวไม่ได้รับการ

ตอบสนอง ก็มักจะทำให้ขาดความจริงใจที่จะทำงานให้แก่องค์กร อาจทำงานอย่างเฉื่อยชา ไม่รับผิดชอบ อาจเสาะแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวอื่น ๆ จากองค์กร เพื่อเป็นการชดเชย ตลอดจนอาจถึงขั้นขุ่นมุ่นกันเรียกร้องความก้าวหน้าขึ้นซึ่งมักปรากฏอยู่เสมอ ๆ สำหรับทางด้านองค์กรก็เช่นกันย่อมอยากได้รับประโยชน์จากคนงานอย่างมากที่สุดโดยต้องการให้คนงานเอาใจใส่ เสียสละ ขยันขันแข็ง อุทิศเวลาและทุ่มเททั้งชีวิตจิตใจ เพื่อทำงานให้แก่องค์กรอย่างเต็มความสามารถและจริงใจ อยากให้คนงานอยู่กับองค์กรให้นานที่สุด เพื่อองค์กรจะมีคนเก่าแก่ที่ชำนาญงานซึ่งจะไม่ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในการฝึกอบรมคนใหม่อยู่เรื่อย ๆ ด้วยเหตุนี้องค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าของรัฐหรือเอกชน จึงพยายามหาวิธีการที่จะจูงใจและบำรุงขวัญ หาวิธีชักนำให้คนงานของตนทำงานให้แก่องค์กรตามที่ปรารถนา ด้วยการยกเอาธรรมชาติแห่งความต้องการ ของมนุษย์เป็นหลัก แล้วหาสิ่งตอบสนองความต้องการนั้นโดยหลักเลี้ยงมีให้เข้าใจว่าเป็นการแลกเปลี่ยนกับการทำงาน แต่ให้เข้าใจว่าเป็นรางวัล เป็นสิ่งเสริมหรือเป็นน้ำใจพิเศษที่องค์กรอยากช่วยเหลือคนงานเพื่อให้เกิดความสุksomาย ซึ่งนับว่าวิธีการดังกล่าวประสมผลดี แม้แต่ธุรกิจการค้าก็นำมาใช้มากมาย เช่น การที่คนไปซื้อสินค้าจากร้านค้า เป็นการแลกเปลี่ยนกันระหว่างเงินของผู้ซื้อกับสินค้าจากผู้ขาย แต่ร้านค้าใดที่มีอะไรพิเศษไปกว่านั้นก็มักจะขายดีเป็นที่ถูกใจคน เช่น การให้บัตรคืนกำไร การให้ของแถม เป็นต้น ลักษณะการให้ประโยชน์แก่คนทำงานเป็นพิเศษ ๆ ในองค์กรต่าง ๆ นั้น นับเป็นที่แพร่หลายมากในปัจจุบันซึ่งเราเรียกกันว่า การจัดสวัสดิการให้แก่คนทำงานนั่นเอง

เอกสารเกี่ยวกับสวัสดิการ

สวัสดิการ (Welfare) ในวงการบริหารธุรกิจและการบริหารงานบุคคล อาจเรียกกันหลายอย่าง เช่น ผลประโยชน์แก่ลูกจ้าง หรือผลประโยชน์พิเศษบ้าง

ภิญโญ สาร (ภิญโญ สาร 2517 : 387) ให้ความหมายของสวัสดิการไว้ว่า "สวัสดิการ หมายถึง ผลประโยชน์และบริการต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดให้แก่บุคลากร

ของหน่วยงาน ทั้งในขณะที่ยุคลากรยังปฏิบัติงานอยู่ หยุดพักงานชั่วคราว และในระหว่าง
พ้นจากงาน เพื่อบำรุงขวัญของบุคลากรให้บุคลากรได้ทำงานอย่างมีความสบายใจ มีความ
พอใจกับงานและมีประสิทธิภาพ สวัสดิการอาจให้เป็นเงิน หรือให้เป็นบริการความสะดวก
ต่าง ๆ ก็ได้ แต่จะต้องเป็นการให้เป็นพิเศษเพิ่มเติมเงินเดือนหรือค่าจ้างปกติ สวัสดิการ
ที่หน่วยงานจัดให้อาจเกี่ยวกับสุขภาพ ความปลอดภัย ความสะดวกสบายต่าง ๆ การศึกษา
และข่าวสารประกอบความรู้ ความมั่นคงในทางการเงิน การพักผ่อนหรือสันทนาการ
การให้ค่าปรึกษาเมื่อมีปัญหาทั้งในส่วนตัวและครอบครัว และการให้ผลประโยชน์หรือ
ความสนใจในส่วนที่เกี่ยวกับชุมชนหรือสังคมทั่วไป"

ปรัชญาพื้นฐานของการจัดสวัสดิการก็คือ การยอมรับคุณค่าและความสำคัญของ
มนุษย์ที่มีต่อผลงานของหน่วยงาน คือ เชื่อว่าผลสำเร็จของหน่วยงานนั้นมีที่มาจากผลิตภาพ
(productivity) และขวัญ (morale) ของคนทำงานเป็นสำคัญ (เพ็ญศรี
วายวานนท์ และ เลขา วัลไพจิตร 2523 : 1)

กไวคี่ (Dwivdi. 1982 : 239) กล่าวว่า "การจัดสวัสดิการมีวัตถุประสงค์
เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศแห่งความสัมพันธ์อันดีภายในองค์กร เพื่อเพิ่มผลผลิตที่ได้รับจาก
คนงาน ทำให้คนงานมีความจงรักภักดีต่อองค์กร และรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของ
องค์กร"

การจัดสวัสดิการมีวัตถุประสงค์หลายประการ ดังที่ ภิญญู สาร (ภิญญู สาร
2517 : 392) สรุปไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ ให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน
2. เพื่อเป็นสิ่งจูงใจในการจัดหาบุคลากรเข้ามาทำงานในหน่วยงาน
3. เพื่อบำรุงรักษามูลค่าให้มีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ต่อหน่วยงาน
4. เพื่อเพิ่มผลผลิตแก่หน่วยงานให้สูงขึ้น
5. ทำให้งานของหน่วยงานเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
6. เพื่อป้องกันปัญหาขัดแย้ง ชาคความสัมพันธ์อันดีระหว่างหน่วยงานกับบุคลากร

7. เพื่อลดการอุทธรณ์ ร้องทุกข์ ของบุคลากรในหน่วยงาน
8. เพื่อให้บุคลากรในหน่วยงานอุทิศเวลา แรงงานในการปฏิบัติงานในหน่วยงานให้ดีขึ้น

9. เพื่อยกระดับมาตรฐานการดำรงชีวิตของบุคลากรในหน่วยงาน
 10. เพื่อลดการขาดงาน ลางาน และเปลี่ยนงานของบุคลากรในหน่วยงาน
 11. เพื่อลดความเครียดในการปฏิบัติงานของบุคลากร
 12. เพื่อก่อให้เกิดความสามัคคีในหน่วยงาน
 13. เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตของบุคลากรให้อยู่ในสภาพปกติ
- สวัสดิการมีประโยชน์หลายประการ ดังที่ มนพพร ภูตระกูล (มนพพร ภูตระกูล 2522 : 32 - 33) ให้ความเห็นว่า

สวัสดิการที่แต่ละหน่วยงานมีให้กับคนงานมีความสำคัญมากในการประมวลคนในตลาดแรงงาน ดังนั้นถ้าหน่วยงานใดมีบริการสวัสดิการที่ดี ย่อมดึงดูดคนให้มาเข้าระบบการสรรหาบุคคลของหน่วยงานนั้นได้มาก และโอกาสที่จะคัดเลือกเพื่อให้ได้คนที่มีความสามารถย่อมมีมากเป็นธรรมดา

บริการสวัสดิการ ยังมีบทบาทในด้านการบำรุงขวัญ การสร้างความจงรักภักดีให้กับหน่วยงาน ล่อล่อการลาออก เป็นแรงจูงใจให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงานเมื่อบุคคลนั้นได้เข้ามาทำงานในหน่วยงาน นอกจากนั้นการให้สวัสดิการจะช่วยให้บุคคล พบกับความต้องการที่แท้จริงของตัวเอง เช่น การมีวันหยุดซึ่งจะทำให้คนงานได้มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมอย่างอื่นที่จำเป็นสำหรับชีวิต โดยที่เขายังได้รับค่าจ้างอยู่ สวัสดิการเป็นการช่วยในด้านการให้ความยกย่อง ซึ่งแสดงให้เห็นความมีคุณค่าของคน เป็นการช่วยเหลือในด้านจิตวิทยาอีกประการหนึ่งด้วย คือคนได้มีโอกาสหลุดพ้นไปจากงานที่ต้องทำจำเจ ได้มีโอกาสทำในสิ่งที่เขาต้องการได้

ฟลิปโป (Flippo. 1966 : 520) ให้ความเห็นว่า การให้สวัสดิการที่ดีแก่บุคลากร จะเป็นผลดีแก่องค์การ ดังนี้

1. ช่วยเพิ่มผลผลิตขององค์การ
2. เสริมสร้างประสิทธิภาพในการสรรหาบุคคลเข้าทำงาน
3. ส่งเสริมขวัญและความรักดีของบุคคลต่อองค์การให้สูงขึ้น
4. ลดอัตราการลาออกและขาดงานให้น้อยลง
5. เป็นการสร้างสัมพันธภาพอันดีของหน่วยงาน
6. ลดและป้องกันอิทธิพลของสหพันธกรรมกร และการแทรกแซงจากภายนอก
7. ลดปัญหาการร้องทุกข์ของเจ้าหน้าที่พนักงาน

สวัสดิการ อาจแบ่งได้เป็นหลายประเภท เช่น แบ่งตามลักษณะงาน เป็นสวัสดิการรัฐบาล กับสวัสดิการเอกชน แบ่งตามระดับหน่วยงาน เป็นสวัสดิการกระทรวง กรม กอง ฯ แบ่งตามอาชีพ เป็นสวัสดิการทหาร ตำรวจ ครู กรรมกร ฯลฯ เป็นต้น แต่ส่วนใหญ่แล้วมักจะแบ่งตามผลประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ที่บุคลากรจะได้รับ เช่น

นงคราญ ผาสุข (นงคราญ ผาสุข 2519 : 11) แบ่งสวัสดิการไว้เป็น

6 ประเภท คือ

1. สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย
2. สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ
3. สวัสดิการด้านสันติภาพ
4. สวัสดิการด้านความมั่นคง
5. สวัสดิการด้านการศึกษา
6. สวัสดิการด้านสังคมสงเคราะห์

สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน แบ่งสิทธิและประโยชน์ที่ข้าราชการได้รับจากทางราชการ (ซึ่งหมายรวมทั้งเงินเดือนของข้าราชการเข้าไปด้วย) ไว้เป็น 5 หมวดใหญ่ ๆ ดังนี้ (สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน 2525 : 1)

1. สิทธิเกี่ยวกับการลา

2. ประโยชน์ตอบแทนในการปฏิบัติราชการ
3. ประโยชน์ตอบแทนที่ช่วยในการปฏิบัติราชการ
4. ประโยชน์ตอบแทนที่จ่ายเมื่อออกจากราชการและช่วยเหลือข้าราชการเมื่อเสียชีวิต

5. สิทธิและประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ

เพ็ญศรี วายวานนท์ และ เลขา วัลไพจิตร (เพ็ญศรี วายวานนท์ และ เลขา วัลไพจิตร 2523 : 23 - 26) ได้สรุปรวบรวมเกี่ยวกับเงินสวัสดิการต่าง ๆ ที่รัฐบาลจัดให้แก่ข้าราชการและลูกจ้าง และจำแนกไว้เป็น 3 ประเภท คือ เงินช่วยเหลือ เงินตอบแทน เงินช่วยเหลือและเงินตอบแทนที่ป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ ดังนี้

1. เงินช่วยเหลือ

1.1 เงินช่วยเหลือที่ไม่เกี่ยวกับงาน

1.1.1 ค่าเช่าบ้านข้าราชการ (หมวดค่าตอบแทน)

1.1.2 เงินช่วยเหลือค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการศึกษาของบุตรข้าราชการและลูกจ้าง (งบกลาง)

1.1.3 เงินช่วยเหลือบุตรของข้าราชการและลูกจ้างประจำ (งบกลาง)

1.1.4 เงินค่ารักษาพยาบาลของข้าราชการและลูกจ้างประจำ (งบกลาง)

1.1.5 เงินค่ารักษาพยาบาลตามระเบียบว่าด้วยการรักษาพยาบาลในท้องถิ่นการ (งบกลาง)

1.1.6 เงินค่ารักษาพยาบาลข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งประจำอยู่ในต่างประเทศ (หมวดค่าตอบแทน)

1.1.7 เงินเพิ่มพิเศษช่วยค่าครองชีพชั่วคราว (งบกลาง)

1.2 เงินช่วยเหลือเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงาน

1.2.1 เงินช่วยเหลือการรับรองผู้ว่าราชการจังหวัด

(หมวดเงินอุดหนุน)

1.2.2 ค่าน้ำมันสำหรับรถยนต์ประจำตำแหน่งและรถยนต์ประจำตัว

(หมวดค่าวัสดุ)

1.2.3 ค่าซ่อมรถยนต์ประจำตำแหน่งและรถประจำตัว

(หมวดค่าใช้สอย)

1.2.4 ค่าโทรศัพท์และค่าติดตั้งโทรศัพท์ (หมวดค่าใช้สอย)

1.2.5 ค่าน้ำ และค่าไฟฟ้าในบ้านพักของทางราชการ

(หมวดค่าใช้สอย)

1.2.6 ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางในประเทศ (หมวดค่าใช้สอย)

1.2.7 ค่าเช่าที่พักระหว่างเดินทางในประเทศ (หมวดค่าใช้สอย)

1.2.8 ค่าเครื่องแต่งตัวในการเดินทางไปต่างประเทศ

(หมวดค่าใช้สอย)

1.2.9 ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทางนอกประเทศ (หมวดค่าใช้สอย)

1.2.10 ค่าเช่าที่พักระหว่างเดินทางนอกประเทศ (หมวดค่าใช้สอย)

1.2.11 ค่าคนใช้ (หมวดเงินเดือน)

1.2.12 ค่าบริการรับใช้ (หมวดค่าใช้สอย)

1.2.13 ค่ารับรองในการเดินทางไปต่างประเทศ (หมวดค่าใช้สอย)

2. เงินตอบแทน

2.1 เงินตอบแทนเพื่อจูงใจในการทำงาน

2.1.1 ค่าเบี้ยประชุมกรรมการและค่ารับรองเหมาจ่ายของประธาน

คณะกรรมการ (หมวดค่าตอบแทน)

2.1.2 ค่ารางวัลกรรมการสอบ (หมวดค่าตอบแทน)

2.1.3 เงินรางวัลเจ้าหน้าที่ (หมวดค่าตอบแทน)

2.1.4 เงินสมนาคุณ (หมวดค่าตอบแทน)

2.1.5 ค่าสอนพิเศษ (หมวดค่าตอบแทน)

2.1.6 เงินรางวัลตำรวจคุ้มกันทรัพย์สินของทางราชการ

(หมวดค่าใช้จ่าย)

2.1.7 ค่าป่วยการให้เจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องที่ (หมวดค่าตอบแทน)

2.1.8 เงินเพิ่มพิเศษผู้ทำหน้าที่ปกครองโรงเรียนตำรวจ (พ.ร.ก.)

(หมวดเงินเดือน)

2.1.9 เงินเพิ่มพิเศษสำหรับผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งครูช่างอาชีวศึกษาตามโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาอาชีวศึกษา (พ.ค.ช.) (หมวดเงินเดือน)

2.1.10 เงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการ ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ (พ.ช.ค.) (หมวดเงินเดือน)

2.1.11 เงินเพิ่มพิเศษภาษานาญ (พ.ร.ม.) (หมวดเงินเดือน)

2.1.12 ค่าสินบน (หมวดเงินอุดหนุน)

2.1.13 ค่ารางวัลน้ำจิ้ม (หมวดเงินอุดหนุน)

2.2 เงินตอบแทนที่ทำงานมากกว่าปกติ

2.2.1 ค่าจ้างนอกเวลา ค่าอาหารทำการนอกเวลา

(หมวดค่าตอบแทน)

2.3 เงินตอบแทนที่ทำงานยากลำบากหรือเสี่ยงอันตราย

2.3.1 เงินเพิ่มประจำตำแหน่งที่ต้องฝ่าอันตราย เป็นปกติ

(หมวดเงินเดือน)

2.3.2 เงินค่าฝ่าอันตรายเป็นครั้งคราว (หมวดค่าตอบแทน)

2.3.3 เงินเบี้ยกันดาร (หมวดค่าตอบแทน/ค่าจ้างประจำ)

2.3.4 เงินยืมชีพให้ข้าราชการและลูกจ้างประจำบางจังหวัดในภาคใต้ (ย.ช.ภาคใต้) (หมวดเงินเดือนประจำ)

2.4 เงินตอบแทนภายหลังการทำงาน

2.4.1 เงินเพิ่มพิเศษสำหรับการสู้รบ (พ.ส.ร.) (หมวดเงินเดือน/
ค่าจ้างประจำ)

2.4.2 เงินเลี้ยงชีพผู้ประสพภัยเนื่องในการรบ (งบกลาง)

2.4.3 เงินการรักษาพยาบาลตามระเบียบว่าด้วยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลข้าราชการผู้ได้รับอันตรายหรือการบาดเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติราชการ
ในหน้าที่ หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่ (งบกลาง)

2.4.4 เงินการรักษาพยาบาลลูกจ้างชั่วคราวที่ได้รับบาดเจ็บ
เพราะเหตุปฏิบัติงานในหน้าที่ หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตามหน้าที่และ
ได้รับบาดเจ็บเพราะเหตุปฏิบัติงานในหน้าที่ หรือถูกประทุษร้ายเพราะเหตุกระทำการตาม
หน้าที่ (งบกลาง)

2.4.5 เงินทำขวัญข้าราชการและลูกจ้าง (งบกลาง)

2.4.6 เงินทดแทนข้าราชการพลเรือนวิสามัญ (งบกลาง)

2.4.7 เงินช่วยพิเศษในกรณีข้าราชการตายในระหว่างรับราชการ
(หมวดเงินเดือน)

2.4.8 เงินช่วยเหลือค่าทำศพ (แก่ลูกจ้างประจำ) (หมวดค่าจ้าง
ประจำ)

2.4.9 ค่าอุปนกิจ (แก่ข้าราชการ) (หมวดเงินอุดหนุน)

2.4.10 บำนาญปกติ (งบกลาง)

2.4.11 บำนาญพิเศษ (งบกลาง)

2.4.12 บำนาญตกทอด (งบกลาง)

2.4.13 บำเหน็จข้าราชการ (งบกลาง)

2.4.14 บำเหน็จตกทอด (งบกลาง)

2.4.15 บำเหน็จลูกจ้างประจำ (งบกลาง)

2.4.16 เงินช่วยเหลือกรณีผู้รับบำนาญตาย (งบกลาง)

2.4.17 ค่าเล่าเรียนและเงินช่วยเหลือการศึกษาบุตรข้าราชการ

บำนาญ (งบกลาง)

2.4.18 ค่ารักษาพยาบาลข้าราชการบำนาญ (งบกลาง)

2.4.19 เบี้ยหวัดข้าราชการฝ่ายใน (งบกลาง)

2.5 เงินช่วยเหลือและเงินตอบแทนกรณีป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์

นิยัตติฯ ชุดหลวง (นิยัตติฯ ชุดหลวง 2521 : 230 - 249) แบ่งสวัสดิการ
ในธุรกิจเอกชนออกเป็นส่วนใหญ่ ๆ สรุปได้ดังนี้

1. ประโยชน์ที่เกี่ยวกับตัวเงินโดยตรง แบ่งเป็น

1.1 จำนวนเงินที่เกี่ยวข้องกับเวลาที่ทำงาน

1.2 ประโยชน์ที่ให้แก่นักงานเป็นเวลา เช่น วันหยุดต่าง ๆ

1.3 การจ่ายเงินให้เพื่อชดเชยรายได้ที่สูญเสียไป

1.4 การจ่ายเงินนอกเหนือจากการจ่ายตามปกติ

2. การประกันภัย ซึ่งหมายถึงการประกันภัยกันเป็นกลุ่ม เพราะเห็นว่าจะเป็น
ประโยชน์แก่บริษัทและแก่นักงานมากกว่าแบบอื่น ๆ แบ่งได้เป็น 3 ชนิด คือ

2.1 การประกันชีวิต

2.2 การประกันภัยการเจ็บป่วยและอุบัติเหตุ

2.3 การประกันภัยทางแพทย์

3. บริการด้านอื่น ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับฝ่ายบริหารขององค์กรต่าง ๆ จะกำหนดให้
ขึ้นกับทุนทรัพย์ว่ามีอำนาจที่จะจ่ายได้มากน้อยเพียงใด และยังขึ้นอยู่กับภาระจากรอง
ของฝ่ายบริหารอีกด้วย เช่น

3.1 บริการที่ให้ในส่วนที่สัมพันธ์กับงานที่ทำ เช่น การให้เสื้อผ้า
เครื่องแบบฟรี รวมทั้งการให้เครื่องมือเครื่องมือที่ใช้ในการทำงาน

3.2 การให้บริการที่เกี่ยวกับการรับประทานอาหาร เช่น มีโรงอาหาร หรือ

ห้องรับประทานอาหารกลางวัน บางครั้งอาจจะมีอาหารให้รับประทานฟรีด้วย หรือบางครั้งก็มีให้ซื้อในราคาถูก

- 3.3 บริการด้านการขนส่ง เช่น มีที่จอดรถ มีรถรับส่ง
- 3.4 บริการการดูแลเด็กก่อนไปโรงเรียน
- 3.5 บริการให้ที่พักอาศัย
- 3.6 บริการให้กู้เงินโดยไม่เสียดอกเบี้ยหรือเสียดอกเบี้ยต่ำ
- 3.7 บริการทางกฎหมาย
- 3.8 บริการให้ซื้อสินค้าราคาถูก หรือจัดให้มีสหกรณ์
- 3.9 บริการด้านการสังคมและพักผ่อนหย่อนใจ
- 3.10 บริการด้านการแพทย์และบริการชุมชน
- 3.11 บริการด้านการศึกษา
- 3.12 การให้เงินบำนาญ บำนาญ เงินสะสม และประกันสังคม
- 3.13 การให้ลาอุปสมบทได้
- 3.14 การช่วยเหลือในกรณีถูกไฟไหม้หรือประสบสาธารณภัยอื่น ๆ

แม้ว่าการจัดสวัสดิการจะมีวัตถุประสงค์ที่ดี และสามารถให้ประโยชน์ได้อย่างมากมายก็ตาม แต่ก็มีข้อว่าสวัสดิการที่จัดขึ้นจะเกิดคุณประโยชน์และบรรลุวัตถุประสงค์เสมอไป บางครั้งหากจัดไม่ดี ไม่เหมาะสม นอกจากจะไม่ได้ประโยชน์แล้ว ก็อาจกลับให้โทษด้วยซ้ำไป เป็นต้นว่า การให้สวัสดิการที่ไม่ทั่วถึง ไม่เป็นธรรม อาจทำให้เกิดกลุ่มต่อต้าน สร้างความวุ่นวายเป็นเหตุให้เสียหายต่อการทำงานได้ ดังนั้นในการจัดสวัสดิการที่ดี จำจะต้องมีหลักเกณฑ์ซึ่งจะเป็นเสมือนแนวทางหรือทฤษฎี เพื่อให้การจัดสวัสดิการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เพ็ญศรี วายวานนท์ และ เลขา วิไลจิตร์ (เพ็ญศรี วายวานนท์ และ เลขา วิไลจิตร์ 2523 : 3) เสนอหลักการสำคัญในการจัดสวัสดิการแก่คนงานไว้เป็น 4 ประการ คือ

1. สวัสดิการที่จัดขึ้นควรจะตอบสนองตรงความต้องการของคนทำงาน
2. ตามหลักความเสมอภาค สวัสดิการที่จัดควรให้คนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์ได้กว้างขวางที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
3. สวัสดิการที่จัดขึ้นควรจะเป็นมูลเหตุจูงใจในทางเสริมสร้างประสิทธิภาพของงาน

4. หลักการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของคนทำงานในการจัดผลประโยชน์แก่กุล
สมพงศ์ เกษมสิน (สมพงศ์ เกษมสิน 2516 : 355 - 356) เสนอ
หลักการจัดสวัสดิการไว้ 7 ประการได้แก่

1. จัดให้ตรงตามความประสงค์ของคนงานอย่างแท้จริง
2. จัดให้สนองความต้องการของคนส่วนใหญ่
3. จัดให้สม่ำเสมอ
4. จัดให้เป็นไปตามความมุ่งประสงค์ของการจัดบริการ
5. บริการที่จัดให้ต้องไม่เป็นภาระแก่คนงาน
6. ต้องคำนึงถึงต้นทุนขององค์การให้ทองแท้
7. จัดให้มีลักษณะที่คนงานช่วยตัวเอง

ปิญโญ สาร (ปิญโญ สาร 2517 : 387) ได้ให้หลักการจัดสวัสดิการไว้

10 ข้อคือ

1. หลักความเสมอภาค
2. หลักแห่งประโยชน์
3. หลักแห่งความพอใจ
4. หลักแห่งการตอบสนองความต้องการ
5. หลักแห่งประสิทธิภาพ
6. หลักแห่งการประหยัด
7. หลักแห่งการบำรุงขวัญและกำลังใจ

8. หลักแห่งความสะอาด
9. หลักแห่งงบประมาณ
10. หลักแห่งความยุติธรรม ✓

สวัสดิการสำหรับครู ✕ ๒๖๖

สวัสดิการที่ครูได้รับ อาจพิจารณาตามหน่วยงานที่จัดให้ได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. สวัสดิการที่รัฐจัดให้ เป็นสวัสดิการที่รัฐบาลจัดให้แก่ข้าราชการทั่วประเทศ ซึ่งครูโรงเรียนรัฐบาลมีสิทธิ์จะได้รับในฐานะที่เป็นข้าราชการพลเรือนประเภทหนึ่ง ได้แก่ เงินค่าเช่าบ้าน เงินช่วยเหลือค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการศึกษามบุตร เงินช่วยเหลือบุตร เงินค่ารักษาพยาบาล เงินเพิ่มพิเศษช่วยค่าครองชีพชั่วคราว เงินค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ เงินรางวัลกรรมการสอบ เงินค่าสอนพิเศษ เงินค่าอาหารทำการนอกเวลา เงินเบี้ยกันดาร เงินบำเหน็จบำนาญ ฯลฯ

2. สวัสดิการที่องค์การวิชาชีพครูหรือคุรุสมาชิจัดให้ ที่สำคัญคือ งานส่งเสริมวิทยฐานะครูและงานส่งเสริมสวัสดิการครู ได้แก่

2.1 งานส่งเสริมวิทยฐานะครู ได้แก่ การจัดการศึกษาระหว่างปิดภาคเรียนฤดูร้อน (อ.ศ.ร.) ปรากฏกาเพื่อการศึกษาของคุรุสภา (ป.ศ.ค.) เดินทางเพื่อการศึกษาของคุรุสภา (ค.ศ.ค.) การสอนวิชาชุดครู พ.กศ. และ พ.ม. ทางไปรษณีย์ การจัดอบรมเตรียมสอบวิชาชุดครู พ.กศ. และ พ.ม. การบรรยายวิชาชุดครู พ.กศ. และ พ.ม. ทางวิทยุศึกษา และการจัดพิมพ์ตำราวิชาชุดครู

2.2 งานส่งเสริมสวัสดิการครู ซึ่งรับผิดชอบเกี่ยวกับการช่วยเหลือฐานะของสมาชิกและครอบครัวและอำนวยความสะดวกสวัสดิการต่าง ๆ ที่จะเกื้อกูลประโยชน์สู่สมาชิก โดยส่วนรวม ตลอดจนการพิทักษ์สิทธิ์และผลประโยชน์ของครูในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด แบ่งงานที่รับผิดชอบเป็น 2 ประเภท คือ

2.2.1 ประเภทองค์การ ได้แก่ องค์การช่วยเหลือเพื่อนสมาชิก
 ศุภสมาคมกรณีผู้สมรสถึงแก่กรรมหรือ ช.พ.ส. องค์การช่วยเหลือเพื่อนสมาชิกศุภสมาคม
 หรือ ช.พ.ค. มูลนิธิช่วยครูอาวุโสในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิช่วยการศึกษาบุตรสมาชิก
 ศุภสมาคม

2.2.2 ประเภทบริการ ได้แก่ การจัดให้มีแผนสถานแก่สมาชิก
 ศุภสมาคมที่ถึงแก่กรรม การช่วยเหลือสมาชิกศุภสมาคมที่เจ็บป่วย การจัดห้องหรือเรือนศุภสมาคม
 ในโรงพยาบาล การช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบอัคคีภัย ภัยธรรมชาติ และถึงแก่กรรมโดย
 ถูกการร้าย การจัดรถยนต์บริการสมาชิก การติดต่อขอลดค่าโดยสารรถไฟ เครื่องบิน
 แก่สมาชิก การจัดหอพัก การบริการสถานที่ตากอากาศแก่สมาชิก การช่วยเหลือสมาชิก
 ในการประกอบพิธีมงคลสมรส การบริการหอประชุม และการช่วยเหลือสมาชิกในด้าน
 กฎหมาย

3. สวัสดิการที่โรงเรียนจัดให้ ซึ่ง วิทยุ สาร (วิทยุ สาร 2517 :
 412 - 414) เสนอแนะให้ทำเป็น 3 โครงการ ดังนี้

3.1 โครงการด้านเศรษฐกิจ เป็นโครงการที่จะจัดบริการเพื่อเอื้ออำนวย
 ประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งบริการต่าง ๆ เหล่านี้จะได้รับ
 นอกเหนือไปจากหน่วยราชการอื่น ได้แก่ การจัดหาเงินทุนสวัสดิการให้ครูกู้ยืมโดยไม่เสีย
 ดอกเบี้ย จัดจำหน่ายอาหารเครื่องดื่มราคาถูกในโรงเรียน จัดบริการร้านสหกรณ์ใน
 โรงเรียน จัดบริการตรวจสุขภาพอนามัยแก่ครูและครอบครัวของครูประจำปี จัดทุนการศึกษา
 ส่งเคราะห์แก่บุตรครูในโรงเรียน จัดทุนสงเคราะห์ช่วยเหลือครูเมื่อประสบภัยธรรมชาติ
 หรืออัคคีภัย หรืองานฉันทนกิจพ เป็นต้น

3.2 โครงการนันทนาการ เป็นโครงการที่มีเจตนารมณ์ที่จะให้บุคลากร
 ในโรงเรียนหลังจากที่ได้ปฏิบัติงานมาแล้วในระหว่างวัน สัปดาห์ ภาคเรียน หรือปีการศึกษา
 ก็ได้มีโอกาสพักผ่อนหย่อนใจนอกเวลาเพื่อลดความเครียดทางสมอง ทางอารมณ์และ
 ทางกาย ได้แก่ การจัดห้องพักผ่อน จัดที่สำหรับกีฬาในร่ม จัดไปทัศนศึกษานอกสถานที่

จัดแข่งขันกีฬาในร่มและกลางแจ้ง จัดประชุมพบปะสังสรรค์และรื่นเริง จัดชั่วโมงว่างให้มีการพักผ่อน จัดมุมหนังสือในห้องสมุด

3.3 โครงการเอื้ออำนวยความสะดวกสบาย เป็นโครงการที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนได้ทำอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่ จัดสถานที่ทำงานและอุปกรณ์การทำงานให้ได้รับความสะดวกสบายและเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ จัดห้องสมุดวิชาการสำหรับครู จัดบุคลากรที่เหมาะสมสนับสนุนโอกาสก้าวหน้าทางการศึกษา จัดหาเงินช่วยเหลือแบบที่พึงอาศัยและสร้างบ้านพักครู ตลอดจนการจัดสถานที่ ห้องน้ำ ห้องสุขา สนามเด็กเล่นและสนามพักผ่อนหย่อนใจสำหรับครูเวลาว่าง

งานวิจัยเกี่ยวกับสวัสดิการ

เกชา แก้วชาตุศิลป์ (เกชา แก้วชาตุศิลป์ 2513 : 24 - 26) วิจัยเรื่อง "สวัสดิการข้าราชการไทย" เมื่อปี พ.ศ. 2513 ได้สรุปข้อบกพร่องของสวัสดิการข้าราชการไว้ 2 ประการ คือ

1. สวัสดิการของข้าราชการหลายประการไม่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายและหลักการจัดสวัสดิการ ซึ่งทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในหมู่ข้าราชการ คือ

1.1 สโมสรข้าราชการส่วนมากไม่มีการควบคุมที่ดี ปล่อยให้มีการเล่นการพนันและเสพยาโดยเสรี รายได้ของข้าราชการถูกสโนว์กินหมด แทนที่จะเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจและสังสรรค์กัน กลับเป็นทางสร้างความเดือดร้อนให้แก่ข้าราชการ

1.2 การจัดจำหน่ายสินค้าในราคาถูก และให้ข้าราชการผ่อนส่งได้นั้น มีข้าราชการเป็นจำนวนไม่น้อยที่นำสินค้าเหล่านั้นไปขายต่อเป็นเงินสดในราคาที่ถูก เพื่อเอาเงินสดมาใช้ ทำให้เป็นการสร้างหนี้สิน ผิดจุดมุ่งหมายของสวัสดิการ

1.3 รัฐบาลส่งข้าราชการควรถูกจัดให้แก่ข้าราชการส่วนใหญ่ เพราะข้าราชการชั้นผู้ใหญ่จะมีรถประจำตำแหน่งใช้ ไม่เดือดร้อนอยู่แล้ว

2. สวัสดิการที่รัฐบาลบังคับให้นายจ้างเอกชนจัดให้แก่ลูกจ้าง แต่รัฐบาลเองมิได้จัดให้ข้าราชการของตน หรือจัดให้ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งได้แก่

2.1 ปัจจัยในการอุปถัมภ์รัฐบาลไม่ได้วางระเบียบให้จัดไว้ในหน่วยราชการ ซึ่งแต่ละหน่วยงานต้องจัดหาเอง

2.2 การตรวจร่างกายประจำปีไม่มีเลย จะตรวจสุขภาพข้าราชการเฉพาะตอนที่เข้ารับราชการเท่านั้น

2.3 น้ำสะอาดสำหรับดื่ม รัฐจัดให้บางหน่วยงาน และปล่อยให้หน่วยงานอีกมากมายจัดหากันเอง

2.4 ห้องน้ำและส้วม ไม่มีกฎเกณฑ์กำหนด บางแห่งก็ขาดแคลน ส่วนบางแห่งก็มีพร้อมและอุปกรณ์ครบครัน

2.5 ความปลอดภัยในการทำงาน ไม่ปรากฏว่ามีข้อกำหนดมาตรฐานไว้ในระเบียบข้าราชการแต่อย่างใด

สงวน ช่างฉัตร (สงวน ช่างฉัตร 2520 : 59 - 61) วิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญของอาจารย์วิทยาลัยครู" เมื่อ พ.ศ. 2520 โดยทำการศึกษาอาจารย์ 420 คน จากวิทยาลัยครู 14 แห่ง ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญของอาจารย์มากที่สุด คือ สวัสดิการของวิทยาลัย ถัดมาได้แก่สุขภาพทางกายและจิตใจ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน

✓ ประสิทธิ์ ชรรณประสิทธิ์ (ประสิทธิ์ ชรรณประสิทธิ์ 2520 : 52) ได้วิจัยเรื่อง "การส่งเสริมครูประจำการระดับมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ความต้องการครู การปฏิบัติการและปัญหา" โดยศึกษาครูโรงเรียนมัธยมที่ทำการสอนจำนวน 270 คน จาก 29 โรงเรียนในเขตการศึกษา 6 พบว่า ครูส่วนใหญ่ไปหาค่า กังตอไปนี้

1. ต้องการให้ทางราชการจัดหาหนังสือ เอกสาร

2. ต้องการว่า ในการอบรมครูแต่ละครั้ง ก

ให้เกิดทักษะในการนำไปปฏิบัติ

3. ต้องการให้ทางราชการบริการด้านโสตทัศนอุปกรณ์ให้มาก
4. ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนครูสอนระหว่างโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน 2521 : 6 - 18) ได้สำรวจการจัดสวัสดิการของหน่วยราชการในกรมต่าง ๆ ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารงานบุคคล ของ ก.พ. เมื่อ พ.ศ. 2521 โดยได้รับข้อมูลจากหน่วยราชการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 53 แห่ง ซึ่งจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนี้ มีถึง 51 แห่ง หรือร้อยละ 96.23 ที่เห็นว่า สวัสดิการต่าง ๆ ของข้าราชการและลูกจ้างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่เพียงพอ รัฐบาลจะจัดสวัสดิการอื่น ๆ เพิ่มเติมให้แก่พนักงานของรัฐอีกเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ของข้าราชการและลูกจ้างในปัจจุบัน สวัสดิการที่ผู้ต้องการจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ที่พักอาศัย บริการรถรับ-ส่ง สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ การรักษาพยาบาล และค่าเล่าเรียนบุตร

นอกจากนี้ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ยังสำรวจพบว่า หน่วยราชการต่าง ๆ มีการจัดสวัสดิการขึ้นเองในหน่วยงาน สวัสดิการที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดกันเอง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ฌาปนกิจสงเคราะห์ สวัสดิการเงินกู้ การให้บริการในสำนักงาน บริการด้านกีฬา สหกรณ์ออมทรัพย์ การจำหน่ายสินค้าราคาถูก การให้ความช่วยเหลือเมื่อประสบภัย การจัดทัศนศึกษา บริการรถรับ-ส่ง และการชวยงานมงคลสมรส

เพ็ญศรี วายวานนท์ และ เลขา วัลไพจิตร (เพ็ญศรี วายวานนท์ และ เลขา วัลไพจิตร 2523 : 45) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ผลประโยชน์เกื้อกูลของข้าราชการและลูกจ้าง" เมื่อปี พ.ศ. 2523 โดยศึกษาผลประโยชน์เกื้อกูลที่รัฐจ่ายให้แก่ข้าราชการและลูกจ้าง (ยกเว้นกระทรวงกลาโหมและรัฐวิสาหกิจ) นอกเหนือจากเงินเดือน รวม 58 ประเภท โดยรวบรวมทั้งข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลสนามทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ใน 20 จังหวัด ๆ ละ 4 อำเภอ ๆ ละ 20 ตัวอย่าง รวม 1,560 ตัวอย่าง โดยศึกษาระหว่างช่วงปี 2517 - 2522 ปรากฏผลสรุปดังนี้

1. ผลประโยชน์เกื้อกูลที่ข้าราชการต้องการสูงตามลำดับ ได้แก่ ค่าเช่าบ้าน ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร และค่าบำรุงการศึกษาของบุตร
2. ข้าราชการส่วนมากต้องการให้จัดประโยชน์เกื้อกูลให้ลดลง แต่นำไปเพิ่มในส่วนที่เป็นเงินเดือน ให้ได้รับสูงขึ้น
3. ประโยชน์ที่ส่วนใหญ่ได้รับอย่างสม่ำเสมอใน 58 ประเภท ได้แก่ ค่าเล่าเรียน และบำรุงการศึกษามบุตร เงินช่วยเหลือบุตร เงินค่ารักษาพยาบาล และเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว
4. ประโยชน์ที่มีความต้องการและน่าจะได้รับ แต่ไม่ค่อยได้รับ ได้แก่ ค่าอาหาร ทำการนอกเวลา ค่าพาหนะสำหรับออกท่องเที่ยว เบี้ยกันดาร (ในอีกบางท้องที่ที่คิดว่าจะได้) เงินรางวัลเจ้าหน้าที่ ค่าใช้จ่ายในการสืบสวนติดตามคนร้าย และที่ความต้องการมากและไม่ค่อยได้รับจำนวนมากที่สุด คือ เงินช่วยเหลือค่าที่อยู่อาศัย
5. ผลประโยชน์ที่มีสิทธิได้รับ แต่ใช้สิทธินั้น ๆ น้อย ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล คนไข้นอก เพราะสาเหตุโรงพยาบาลอยู่ไกล และไม่สะดวกและทันสมัย ค่าการรักษา ในสถานพยาบาลของเอกชน
6. ผลประโยชน์ที่อยากได้รับความช่วยเหลือเพิ่มขึ้น ได้แก่ บ้านที่อยู่อาศัย การให้กู้ยืมเงิน การจัดการรางวัลที่เกินประจำปี การประกันชีวิต ค่าช่วยเหลือ การศึกษามบุตรควรเพิ่มประเภทมากขึ้น และด้านการช่วยค่าเครื่องแต่งกาย
7. ปัญหาสำคัญของส่วนภูมิภาค คือ การต้องใช้วัสดุส่วนตัวเพื่อทำงาน เช่น คู่มือต่าง ๆ อุปกรณ์ใส่ตา อุปกรณ์สำนักงาน เครื่องมือเวชภัณฑ์ในการพยาบาล เครื่องขยายเสียง และคาสอมแซมอุปกรณ์ในการทำงาน นอกจากนี้ยังมีปัญหาขาดแคลนเครื่องใช้ ในสำนักงานจำพวก พิมพ์ดีด เครื่องอัดสำเนา ยานพาหนะ เป็นต้น
8. ข้าราชการต้องการย้าย-โอน ไปอยู่กับครอบครัว เพื่อมิให้มีปัญหาความสับสนเปลือง และยังต้องการความช่วยเหลือเกี่ยวกับที่พักอาศัยของบุตร ค่าเดินทางและการดูแล ในกรณี ที่บุตรต้องแยกครอบครัวเพื่อไปศึกษาเล่าเรียน

คุรุสภาจัดสัมมนาสมาคมธรรมวิชาที่พุทธ ครั้งที่ 1 (จุฬ. มัธยม 2526 : 39) พ.ศ. 2525 ที่ประชุมได้เสนอข้อเรียกร้องในคำนำสวัสดิการที่สำคัญตามลำดับ ได้แก่ ความต้องการในคำนำที่อยู่อาศัยหรือเคหะสงเคราะห์ ความต้องการคำนำยานพาหนะเพื่อเดินทางไปทำการสอน บริการด้านการรักษาพยาบาลที่สะดวกรวดเร็ว และอยากให้ขยายบริการของสถานพยาบาลของคุรุสภาไปยังส่วนภูมิภาคด้วย

สุพัตรา เพชรบุรี (สุพัตรา เพชรบุรี 2526 : 28 - 29) ได้สอบถามข้าราชการจากกลุ่มตัวอย่าง เมื่อ พ.ศ. 2526 ปรากฏว่า ข้าราชการ 270 คน หรือ ร้อยละ 54 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นควรให้ความช่วยเหลือแก่ข้าราชการในรูปเงินสวัสดิการ ค่าครองชีพ โดยเพิ่มเป็นจำนวนเงินที่เท่ากันทุกคน เพราะข้าราชการทุกคนต้องเผชิญกับภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้นเท่ากัน การให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับค่าครองชีพก็ควรเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ข้าราชการจำนวน 173 คน หรือร้อยละ 34.6 ของทั้งหมด มีความเห็นว่า รัฐบาลควรช่วยค่าครองชีพในรูปของสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ข้าราชการ ผังหักพอก หรือสิ่งบริโภคที่จำเป็นในการดำรงชีวิตมากกว่าที่จะให้รูปตัวเงิน ซึ่งถ้าหากรัฐบาลจะใช้นโยบายการนี้ก็ควรจะได้ทำการสำรวจความต้องการเสียก่อน เพราะแต่ละคนย่อมมีความจำเป็นในสิ่งบริโภคเหมือนกัน แต่ความพอใจที่จะบริโภคของสิ่งนั้นอาจแตกต่างกันในปริมาณและคุณภาพ

จากเอกสารที่กล่าวแล้ว สรุปได้ว่า สวัสดิการอาจจำแนกได้เป็น 4 ด้านคือ คำนำเศรษฐกิจ คำนำการศึกษา คำนำสุขภาพอนามัย และคำนำความสะดวกสบาย

สมมุติฐานการวิจัย

1. ครูในโรงเรียนที่ต่างขนาดกันมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการแต่ละด้านแตกต่างกับครูผู้สอน
3. ครูชาย มีความพึงพอใจต่อสวัสดิการแต่ละด้านแตกต่างกับครูหญิง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ประจำปีการศึกษา 2528 จำนวน 169 โรงเรียน รวมเป็นครูทั้งสิ้น 9,879 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 10 ที่กำลังปฏิบัติราชการอยู่ในโรงเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 รวม 567 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยอาศัยเกณฑ์การกำหนดของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) ซึ่งการวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเกินกว่าเกณฑ์ดังกล่าว

2.2 เลือกผู้บริหารจากทุกโรงเรียนมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 189 คน

2.3 สุ่มครูสอนจากทุกโรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากโรงเรียนแต่ละขนาดตามจำนวนดังนี้

2.3.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ สุ่มโรงเรียนละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนจากโรงเรียนขนาดใหญ่ 108 คน

2.3.2 โรงเรียนขนาดกลาง สุ่มโรงเรียนละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนจากโรงเรียนขนาดกลาง 100 คน

2.3.3 โรงเรียนขนาดเล็ก สุ่มโรงเรียนละ 2 คน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนจากโรงเรียนขนาดเล็ก 170 คน

รวมได้กลุ่มตัวอย่างครูจำนวน 378 คน และเมื่อรวมกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และครูเป็นจำนวนทั้งสิ้น 567 คน ดังตาราง 1

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน ตำแหน่งหน้าที่

ขนาดโรงเรียน	จำนวน โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
ใหญ่	54	54	4963	5017	54	108	162
กลาง	50	50	2602	2652	50	100	150
เล็ก	85	85	2125	2210	85	170	255
รวม	189	189	9690	9879	189	378	567

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือ แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการโดยศึกษาวาดแบบประเมิน

มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา จากบทความ เอกสาร ตำราและผลงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับสวัสดิการตลอดจนการปฐักษาผู้รู้ รวมทั้งประธานและกรรมการที่ปรึกษาในการทำปริญญานิพนธ์ด้วย ลักษณะของแบบสอบถามในตอนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ โดยมุ่งวัดความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน 4 ด้าน ได้แก่ สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ จำนวน 18 ข้อ สวัสดิการด้านการศึกษา จำนวน 19 ข้อ สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย จำนวน 21 ข้อ และสวัสดิการด้านความสะดวกสบาย จำนวน 17 ข้อ รวม 75 ข้อ ให้คะแนนแต่ละข้อคิดตามระดับของมาตราส่วนประเมินค่า ดังนี้

ครูมีความพึงพอใจมากที่สุด	ให้คะแนน 5
ครูมีความพึงพอใจมาก	ให้คะแนน 4
ครูมีความพึงพอใจปานกลาง	ให้คะแนน 3
ครูมีความพึงพอใจน้อย	ให้คะแนน 2
ครูมีความพึงพอใจน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือจากตำราและการสอบถามผู้รู้
2. กรอกรายการสวัสดิการทั้งหมดที่ศึกษามา รวบรวมเป็นหมวดหมู่แล้วประมวลเป็นข้อคำถามเพื่อจะหาคำตอบตามความมุ่งหมาย
3. นำเสนอผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยตรวจแก้ไขให้เกิดความเที่ยงตรง (Validity) จำนวน 5 ท่าน คือ
 อาจารย์กมล ชิโสภา ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา
 อาจารย์ไสว สวัสดิ์พูน ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ กรมสามัญศึกษา
 อาจารย์เกรียงศักดิ์ พราวศรี ศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา
 อาจารย์มาโนช ปานโค ผู้อำนวยการโรงเรียนราชสีนาวินาลัย
 อาจารย์มนตรี ชุติเนตร ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสังเวช
4. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มครูที่มีชื่อกลุ่มตัวอย่าง จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 จำนวน 21 โรงเรียน รวม 80 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ปรากฏว่า
 4.1 อำนาจจำแนกของแบบสอบถามแต่ละข้อ รวม 75 ข้อ มีค่าสูงกว่า 2.00 ขึ้นไปทุกข้อ ($t = 2.00$ ที่ระดับความเชื่อมั่น .05) การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ปรากฏในภาคผนวก ข. (ตาราง 26)

4.2 ความเชื่อมั่นของเครื่องมือมีค่า 0.9873 หาโดยวิธี

$\mathcal{L}$ -coefficient

5. ปรับปรุงเครื่องมือจากผลการทดลอง แล้วนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

วิธีรวบรวมข้อมูล

ขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยกรอกข้อมูลและส่งแบบสอบถามให้แก่ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกรอก โดยขอให้ผู้กรอกแบบสอบถามแต่ละคนส่งแบบสอบถามที่กรอกแล้วคืนไปยังผู้วิจัยทางไปรษณีย์โดยไม่ต้องส่งผ่านโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งซองปิดผนึกมีเจ้าหน้าที่ตนเองแนบไปกับแบบสอบถามทุกฉบับ จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้น 567 ชุด ปรากฏว่าได้รับคืนและคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ได้ 482 ชุด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 85.10 ของจำนวนที่ส่งไป จำนวนรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งและที่ได้รับคืน จำแนกตามขนาดโรงเรียนและตำแหน่งหน้าที่

ลักษณะการจำแนก	จัดส่ง	ได้รับคืน	ได้รับคืนร้อยละ
<u>จำแนกตามขนาดโรงเรียน</u>			
ใหญ่	162	158	97.53
กลาง	150	116	77.33
เล็ก	225	208	81.57
<u>จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่</u>			
ผู้บริหารโรงเรียน	189	125	66.14
ครูผู้สอน	378	357	94.44
รวม	567	482	85.01

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบคะแนนในแบบสอบถาม และกรอกลางตารางรวมแยกหมวดหมู่ตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา

2. หาค่าเฉลี่ยของคะแนนในแบบสอบถามเป็นรายข้อ และคะแนนรวมแต่ละด้าน แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยอาศัยเกณฑ์ของเบสต์ (Best. 1970 : 204 - 208) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49	แสดงว่า ครูพึงพอใจต่อสวัสดิการนั้นน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49	แสดงว่า ครูพึงพอใจต่อสวัสดิการนั้นน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49	แสดงว่า ครูพึงพอใจต่อสวัสดิการนั้นปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49	แสดงว่า ครูพึงพอใจต่อสวัสดิการนั้นมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00	แสดงว่า ครูพึงพอใจต่อสวัสดิการนั้นมากที่สุด

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแต่ละกลุ่มตามตัวแปรเพื่อนำไปทดสอบสมมุติฐาน

4. ทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติ t-test และ F-test (ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธี α -coefficient

ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 s_i^2 แทน ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ
 s_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 171)

2. สถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

2.1 ทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 โดยใช้ F-test (ANOVA) ใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	F-test (ANOVA)
	MS_b	แทน	Mean Square between groups
	MS_w	แทน	Mean Square within groups

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 108)

หากพบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้ q-statistic ตามวิธีของ Newman Keuls เพื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไป

2.2 ทดสอบสมมติฐานข้อ 2 และ 3 โดยใช้ t-test (Independent)

ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1}\right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2}\right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	อัตราส่วนวิกฤติ
	$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

(วิเชียร เกตุสิงห์ 2521 : 46)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
S	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามลำดับดังนี้

1. การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน
2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน
โดยวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของครูโดยรวมและจำแนกตามขนาดโรงเรียน ตำแหน่งหน้าที่ และเพศ ดังตาราง 3 - 6 ส่วนการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการแต่ละด้านเป็นรายข้อ เสนอไว้ในภาคผนวก ก. (ตาราง 10 - 25)

ตาราง 3 ความพึงพอใจของครู จำนวน 482 คน ที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน

ประเภทสวัสดิการ	$\bar{X}$	S
สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	2.38	1.35
สวัสดิการด้านการศึกษา	3.06	1.23
สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	2.81	1.29
สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	3.45	1.11
รวม	2.91	1.30

จากตาราง 3 แสดงว่า ครูมีความพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการโดยรวมของโรงเรียนเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ครูมีความพึงพอใจน้อยต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ส่วนด้านอื่น ๆ ครูมีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ตาราง 4 ความพึงพอใจของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก
ที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน

ประเภทสวัสดิการ	ขนาดโรงเรียน					
	ใหญ่		กลาง		เล็ก	
	N=158		N=116		N=208	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	2.37	1.30	2.55	1.42	2.30	1.33
สวัสดิการด้านการศึกษา	3.01	1.23	3.22	1.22	3.01	1.22
สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	2.80	1.25	3.01	1.32	2.70	1.28
สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	3.40	1.09	3.53	1.10	3.43	1.14
รวม	2.89	1.27	3.07	1.32	2.85	1.31

ระดับความพึงพอใจของครูซึ่งจำแนกตามขนาดโรงเรียนตามตาราง 4 พบว่า ครูในโรงเรียนทุกขนาดมีความพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการโดยรวมของโรงเรียน เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ครูโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีความพึงพอใจน้อยต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ส่วนสวัสดิการด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัยและด้านความสะดวกสบายมีความพึงพอใจปานกลาง ครูโรงเรียนขนาดกลางมีความพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา และด้านสุขภาพอนามัย ส่วนสวัสดิการด้านความสะดวกสบายมีความพึงพอใจมาก

ตาราง 5 ความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน

ประเภทสวัสดิการ	ตำแหน่งหน้าที่			
	ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	2.77	1.39	2.25	1.31
สวัสดิการด้านการศึกษา	3.58	1.08	2.88	1.23
สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	3.26	1.24	2.65	1.26
สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	3.91	0.92	3.28	1.13
รวม	3.37	1.24	2.75	1.29

ระดับความพึงพอใจของครูซึ่งจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ตามตาราง 5 พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการโดยรวมของโรงเรียน เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจและด้านสุขภาพอนามัย และมีความพึงพอใจมากต่อสวัสดิการด้านการศึกษาและด้านความสะดวกสบาย ส่วนครูผู้สอนมีความพึงพอใจน้อยต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ และมีความพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัย และด้านความสะดวกสบาย

ตาราง 6 ความพึงพอใจของครูชาย และครูหญิงที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน

ประเภทสวัสดิการ	LWศ			
	ครูชาย N=330		ครูหญิง N=152	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	2.48	1.35	2.18	1.32
สวัสดิการด้านการศึกษา	3.18	1.20	2.80	1.25
สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	2.92	1.27	2.57	1.28
สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	3.58	1.06	3.16	1.16
รวม	3.03	1.29	2.67	1.30

ระดับความพึงพอใจของครูซึ่งจำแนกตามเพศ ตามตาราง 6 พบว่า ครูชาย และครูหญิงมีความพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการโดยรวมของโรงเรียน เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ครูชายมีความพึงพอใจน้อยต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการด้านการศึกษาและด้านสุขภาพอนามัย และพึงพอใจมากต่อสวัสดิการด้านความสะดวกสบาย ส่วนครูหญิงมีความพึงพอใจน้อยต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ นอกนั้นพึงพอใจปานกลาง

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน โดยเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน ตำแหน่งหน้าที่และเพศที่มีต่อสวัสดิการ โดยรวมและสวัสดิการแต่ละด้าน ดังแสดงในตาราง 7 - 9

ตาราง 7 ความแปรปรวนของคะแนนความพึงพอใจของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่มีต่อสวัสดิการโดยรวมและสวัสดิการแต่ละด้านในโรงเรียน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
<u>สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	86.03	43.02	1.32
ภายในกลุ่ม	479	15635.02	32.64	
รวม	481	15721.05		
<u>สวัสดิการด้านการศึกษา</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	72.44	36.22	1.26
ภายในกลุ่ม	479	13733.80	28.67	
รวม	481	13806.24		
<u>สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	147.97	73.99	2.14
ภายในกลุ่ม	479	16578.67	34.61	
รวม	481	16726.64		
<u>สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	19.73	9.87	0.47
ภายในกลุ่ม	479	10116.28	21.12	
รวม	481	10136.01		
<u>สวัสดิการโดยรวม</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	286.46	143.23	1.12
ภายในกลุ่ม	479	61161.12	127.69	
รวม	481	614478.58		

จากตาราง 7 แสดงว่า ความพึงพอใจของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กที่มีต่อสวัสดิการโดยรวมและสวัสดิการแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน

ประเภทสวัสดิการ	ระดับความพึงพอใจ				t
	ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357		
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	2.77	1.39	2.25	1.31	3.71**
สวัสดิการด้านการศึกษา	3.58	1.08	2.88	1.23	5.99**
สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	3.26	1.24	2.65	1.26	4.75**
สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	3.91	0.92	3.28	1.13	6.11**
รวม	3.37	1.24	2.75	1.29	4.73**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการโดยรวมของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจมากกว่าครูผู้สอน เมื่อเปรียบเทียบแต่ละด้านพบว่าผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจมากกว่าครูผู้สอนทุกด้าน

ตาราง 9 เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูชายกับครูหญิงที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน

ประเภทสวัสดิการ	เพศ				t
	ครูชาย		ครูหญิง		
	N=330		N=152		
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	2.48	1.35	2.18	1.32	2.25 *
สวัสดิการด้านการศึกษา	3.17	1.20	2.80	1.25	3.19 **
สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	2.92	1.27	2.57	1.28	2.80 **
สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	3.58	1.06	3.16	1.16	3.78 **
รวม	3.03	1.29	2.67	1.30	2.84 **

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 แสดงว่า ครูชายกับครูหญิงมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการโดยรวมของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูชายมีความพึงพอใจมากกว่าครูหญิง เมื่อเปรียบเทียบแต่ละด้านพบว่า ครูชายกับครูหญิงมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัย และด้านความสะดวกสบายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูชายมีความพึงพอใจมากกว่าครูหญิงทุกด้าน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู
โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
ตำแหน่งหน้าที่ และเพศ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขต
การศึกษา 10 ที่กำลังปฏิบัติราชการอยู่ในโรงเรียน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528
จำนวน 482 คน โดยเลือกผู้บริหารโรงเรียนจากทุกโรงเรียน และสุ่มครูผู้สอนจากทุก
โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียน โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน
ประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 75 ข้อ มีความเชื่อมั่น 0.9873

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ครูมีความพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการโรงเรียน โดยมีความพึงพอใจ
น้อยต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ส่วนด้านอื่น ๆ มีความพึงพอใจปานกลาง

2. ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีความพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการโรงเรียน โดยครูโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดเล็กมีความพึงพอใจน้อยต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ ส่วนครูโรงเรียนขนาดกลางมีความพึงพอใจมากต่อสวัสดิการด้านความสะดวกสบาย

3. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจมากต่อสวัสดิการด้านการศึกษาและด้านความสะดวกสบาย ส่วนครูผู้สอนมีความพึงพอใจน้อยต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ

4. ครูชายและครูหญิง มีความพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการโรงเรียน โดยทั้งครูชายและครูหญิงมีความพึงพอใจน้อยต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ แต่ครูชายมีความพึงพอใจมากต่อสวัสดิการด้านความสะดวกสบาย

5. ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีความพึงพอใจต่อสวัสดิการโดยรวม และสวัสดิการแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความพึงพอใจต่อสวัสดิการโดยรวม และสวัสดิการแต่ละด้านในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจมากกว่าครูผู้สอนทุกด้าน

7. ครูชายและครูหญิงมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสวัสดิการด้านอื่นและสวัสดิการโดยรวม มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูชายมีความพึงพอใจมากกว่าครูหญิงทุกด้าน

อภิปรายผล

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจในโรงเรียนอยู่ในระดัมน้อย อาจเนื่องมาจากสถานะค่าครองชีพสูง

ครั้งที่ จักรพันธ์ กวคิจการ (จักรพันธ์ กวคิจการ 2526 : 68) วิจัยพบว่า ครูมีความต้องการให้มีการช่วยเหลือด้านสวัสดิการแก่ครูให้มากขึ้น สุวิทย์ พรหมทา (สุวิทย์ พรหมทา 2528 : 97) พบว่า มีปัญหามากด้านภาวะเศรษฐกิจ รายได้ รายจ่ายและหนี้สินของบุคลากรในโรงเรียน ขณะเดียวกัน ทางด้านโรงเรียนก็มีขีดจำกัด ที่จะจัดสวัสดิการด้านเศรษฐกิจให้แก่ครูได้อย่างเพียงพอ ดังผลการวิจัยของมนตรี เทพลีธี (มนตรี เทพลีธี 2524 : 36) ที่พบว่า ครูใหญ่มีการจัดสวัสดิการด้านเศรษฐกิจให้แก่ครูและครอบครัวในระดับน้อย สุวรรณ นรพิตร (สุวรรณ นรพิตร 2524 : 102) ที่พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาค มีการจัดจำหน่ายสินค้าราคาถูกแก่ครูและช่วยเหลือด้านการเงินแก่ครูนอกเหนือจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูบ้างเป็นครั้งคราว เท่านั้น เมื่อฝ่ายครูมีความต้องการทางเศรษฐกิจเป็นอันมาก ส่วนทางโรงเรียนกลับสามารถให้การตอบสนองได้อย่างจำกัด ยอมทำให้ครูมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการดังกล่าวในระดับน้อย สอดคล้องกับการวิจัยของนกุล คัมบริยงค์ (นกุล คัมบริยงค์ 2525 : 59) ที่พบว่า สวัสดิการต่าง ๆ ที่ครูได้รับยังไม่เป็นที่พอใจ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อที่พบว่า สวัสดิการด้านเศรษฐกิจที่ครูมีความพึงพอใจน้อยและค่อนข้างจะน้อยมาก คือการจัดทุนการศึกษาสำหรับบุตรครู และการจัดทุนหรือรางวัลให้แก่ครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นประจำปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเห็นว่าบุตรครูที่เข้าศึกษาในโรงเรียนนั้นรัฐบาลได้ให้สวัสดิการโดยให้เบิกเงินช่วยเหลือการศึกษาบุตรได้อยู่แล้ว อีกทั้งการให้ทุนการศึกษาของโรงเรียนยังทำได้ในวงจำกัด จึงมุ่งช่วยเหลือเด็กยากจนซึ่งมีบุตรของข้าราชการเป็นอันดับแรก ส่วนการจัดทุนหรือรางวัลให้แก่ครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นประจำปีนั้น อาจเป็นเพราะโรงเรียนเห็นว่าครูที่ทำงานดีเด่นได้รับการส่งเสริมโดยการพิจารณาความดีความชอบประจำปีอยู่แล้ว จึงมิได้ให้ความสนใจต่อสวัสดิการดังกล่าวเท่าที่ควร เป็นเหตุให้ครูมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการทั้งสองประการค่อนข้างจะน้อยมากดังกล่าว

อย่างไรก็ดี สวัสดิการด้านเศรษฐกิจที่ครูมีความพึงพอใจปานกลางและค่อนข้างจะมากคือการบริการเวชภัณฑ์แก่ครูที่เจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการจัดห้องพยาบาลและซื้อเวชภัณฑ์ต่าง ๆ ไว้บริการ โดยสามารถใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนทั้งเป็นงบประมาณไว้จัดซื้อได้ ทำให้โรงเรียนสามารถให้สวัสดิการเกี่ยวกับการบริการเวชภัณฑ์ได้เป็นที่พึงพอใจของครูยิ่งกว่าสวัสดิการด้านเศรษฐกิจอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบานิต แก้วนิต (บานิต แก้วนิต 2526 : 113) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการบริหารงานสุขภาพอยู่ในระดับสูง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการด้านการศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน ดังนั้นโรงเรียนจึงมักมีโครงการเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของครูอยู่ตามสมควร ทำให้ครูมีความพึงพอใจปานกลางต่อสวัสดิการด้านนี้ อย่างไรก็ดี สวัสดิการด้านการศึกษาที่ครูมีความพึงพอใจมาก ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการอบรมสัมมนา การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ศึกษาต่อ ทั้งนี้เป็นเพราะนับแต่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นเมื่อปี พ.ศ. 2521 และเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายเมื่อปี พ.ศ. 2524 กระทั่งถึงปัจจุบัน ได้มีการจัดอบรมครูเพื่อที่จะให้ทำการสอนและปฏิบัติงานสอดคล้องกับหลักสูตรใหม่อยู่ตลอดมาในหลาย ๆ ระดับ เช่น ระดับกรม ระดับเขต ระดับจังหวัด และระดับกลุ่มโรงเรียน รวมทั้งหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ ได้แก่ มหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่าง ๆ ได้เข้ามาเป็นพหุบาทรวมจัดอบรมด้วย ส่วนครูที่เข้ารับการอบรมสัมมนาก็สามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการเข้าอบรมได้จากงบประมาณจากส่วนกลางหรือมาจากเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียนเท่าที่ได้รับอนุมัติเป็นหลักการไว้ให้เบิกได้ ทำให้ครูมีความพึงพอใจมากต่อสวัสดิการดังกล่าว อีกประการหนึ่งตัวผู้บริหารเองได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนส่งครูเข้าอบรมสัมมนาในโอกาสต่าง ๆ อยู่เสมอมา ดังผลการวิจัยของบุญโชติ จันทรสุพัฒน์ (บุญโชติ จันทรสุพัฒน์ 2527 : 44) ที่พบว่า ผู้บริหารต้องการพัฒนาครูในระดับมาก มนตรี เทพสิทธิ์ (มนตรี เทพสิทธิ์ 2524 : 52)

ที่พบว่า งานที่ครูใหญ่ปฏิบัติมากคือการช่วยเหลือส่งเสริมให้ครูไปอบรมหรือศึกษาต่อ ประเสริฐ ชาวงษ์ (ประเสริฐ ชาวงษ์ 2524 : 84) ที่พบว่า โรงเรียนมีปัญหา วิชาการน้อย เพราะครูใหญ่ได้รับการอบรมเอาใจใส่อยู่เสมอ สุวรรณ นรพัตร์ (สุวรรณ นรพัตร์ 2524 : 102) ที่พบว่า งานที่ผู้บริหารปฏิบัติอยู่น้อย ๆ ได้แก่ การจัดอบรมด้านวิชาการใหม่ ๆ ให้แก่ครู

สำหรับสวัสดิการเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ศึกษาต่อที่ปรากฏว่าครูมีความพึงพอใจมากนั้น เป็นเพราะปัจจุบันโอกาสในการศึกษาต่อของครูมีมาก เช่น การศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด การศึกษาตามโครงการอบรมครูประจำการ (อ.ก.ป.) ของวิทยาลัยครูต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ทางกรมเจ้าสังกัดยังมีโควตาให้ครูที่สอบเข้าศึกษาต่อได้สามารถลาไปศึกษาต่อในแต่ละปีอีกจำนวนมาก ซึ่งโรงเรียนต่าง ๆ ก็จะทำให้การสนับสนุนในเรื่องนี้เป็นอย่างดี ดังผลการวิจัยของเรื่องศักดิ์ กล้าสกุล (เรื่องศักดิ์ กล้าสกุล 2523 : 52) ที่พบว่า งานที่ครูใหญ่ปฏิบัติอยู่น้อย ๆ ได้แก่ การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสลาศึกษาต่อ สุวรรณ นรพัตร์ (สุวรรณ นรพัตร์ 2524 : 102) ที่พบว่า นานครั้งจึงจะมีปัญหาเกี่ยวกับการสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อ ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ (ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ 2520 : 53) ที่พบว่า การสนับสนุนให้ครูมีโอกาสเลื่อนวิทยฐานะสูงขึ้น ได้มีการปฏิบัติกันมากที่สุด วีระ สุเมธพันธุ์ (วีระ สุเมธพันธุ์ 2524 : 115) ที่พบว่า งานที่ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก คือการส่งบุคลากรเข้าฝึกอบรมประชุมทางวิชาการและการสนับสนุนให้บุคลากรไปศึกษาต่อ

สำหรับสวัสดิการด้านการศึกษาที่ครูมีความพึงพอใจปานกลางแต่ค่อนข้างจะน้อย ได้แก่ การติดต่อสถานต่าง ๆ ทั้งใกล้ไกลเพื่อบริการความรู้แก่ครู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขอขยการให้บริการทางการศึกษาของสถานต่าง ๆ ยังกระทำอยู่ในวงจำกัดซึ่งอาจเกี่ยวเนื่องกับงบประมาณของสถานนั้น ๆ หรืออาจเป็นเพราะขาดการติดต่อประสานงานจากทางโรงเรียน และสำหรับสถานบางแห่งที่อยู่ใกล้โรงเรียน เช่น ห้องสมุดประจำจังหวัดและอำเภอ ก็ยังอยู่ในสภาพที่ขาดแคลนตำราวิชาการที่จะให้บริการแก่โรงเรียนได้ หรือยังค้อยกว่าห้องสมุดของโรงเรียนด้วยซ้ำไป สวัสดิการอีกประการหนึ่งที่ครูมีความ

พึงพอใจปานกลางค่อนข้างน้อยคือ การจัดประชุมอบรมโดยเชิญวิทยากรจากภายนอก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนไม่สามารถหาวิทยากรในท้องถิ่นได้ ส่วนการเชิญวิทยากรจากที่ไกล ๆ เพื่อมาให้การอบรมนั้นก็มีความลำบากและต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูง ทำให้โรงเรียนไม่สามารถจัดสวัสดิการค่าน้ำให้แก่ครูได้เท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเสริฐ ชวางษ์ (ประเสริฐ ชวางษ์ 2524 : 73) ที่พบว่า โรงเรียนมีปัญหาไม่สามารถจัดวิทยากรพิเศษมาบรรยายในโอกาสต่าง ๆ ฉวีวรรณ เต็มพิทักษ์ (ฉวีวรรณ เต็มพิทักษ์ 2526 : 153) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชา ไม่มีการสำรวจแหล่งทรัพยากรและวิชาการในท้องถิ่นเพื่อนำมาช่วยในการเรียนการสอน ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ (ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ 2520 : 53) ที่พบว่า การเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้แก่ครูมีการปฏิบัติน้อยที่สุดในโรงเรียน เชาวเลิศ ขวัญเมือง (เชาวเลิศ ขวัญเมือง 2527 : 65) ที่พบว่า ปัญหาการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูคือในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ขาดแคลนผู้มีความรู้ และขาดหนังสือเอกสารวิชาการที่จะให้ครูศึกษาค้นคว้าความรู้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการค่าน้ำสุขภาพอนามัยอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะสวัสดิการค่าน้ำนี้เป็นสิ่งที่ครูมีการปฏิบัติและเกี่ยวข้องเป็นประจำในชีวิตประจำวัน เป็นส่วนใดทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน จึงทำให้รู้สึกเป็นสิ่งปกติธรรมดาและมีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อสวัสดิการค่าน้ำ อย่างไรก็ตามก็สวัสดิการค่าน้ำสุขภาพอนามัยที่ครูมีความพึงพอใจมากคือ การจัดบริเวณโรงเรียนให้สะอาดร่มรื่น สวยงาม ทั้งนี้เพราะการจัดบริเวณโรงเรียนดังกล่าวไม่จำเป็นต้องลงทุนสูงนัก อีกทั้งโรงเรียนมีการโรงและนักเรียนที่จะช่วยดูแลรักษาและปรับปรุงอยู่เป็นประจำ นอกจากนี้เนื่องจากโรงเรียนมีนักเรียนเป็นจำนวนมาก จึงเป็นหน้าที่ที่จะต้องปรับปรุงบริเวณเพื่อให้เป็นแหล่งสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจหรือทำงานของนักเรียนในเวลาว่างด้วย อีกประการหนึ่ง การปรับปรุงบริเวณโรงเรียนเป็นผลงานที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัด สามารถสร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็นได้ง่าย จึงอาจเป็นสาเหตุให้โรงเรียนมุ่งพัฒนาเอาใจใส่

ในด้านนี้ ก่อให้เกิดบรรยากาศในทางส่งเสริมสุขภาพกายใจ ทำให้ครูมีความพึงพอใจ
ค่อนข้างมาก สอดคล้องกับการวิจัยของ กาญจนา บุญมี (กาญจนา บุญมี 2527 :
150) ที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครจัดสิ่งแวดล้อมได้ถูกสุขลักษณะ

สำหรับสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยที่ครูมีความพึงพอใจน้อยและค่อนข้างจะน้อยมาก
คือการเจ็บป่วยหรือพยาบาลมาตรวจรักษาโรคแก่ครูในโรงเรียนและการจัดให้ครูได้รับ
การตรวจสุขภาพจากแพทย์หรือพยาบาลเป็นระยะ ๆ อาจเป็นเพราะความจำกัดของ
แพทย์และพยาบาลตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ซึ่งไม่เพียงพออยู่แล้ว คงปลีกเวลาไปบริการ
แก่โรงเรียนได้ยากประการหนึ่ง และกรณีที่โรงเรียนจะจัดสวัสดิการลักษณะนี้จะต้อง
ลงทุนค่อนข้างสูงประการหนึ่ง อีกทั้งความยากลำบากของแพทย์เองที่จะช่วยเครื่องมือ
บางอย่างไปปฏิบัติงานนอกสถานที่ เป็นผลให้สวัสดิการด้านนี้ยังทำไม่ได้ จากัด ซึ่ง
สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มานิต แก้วมหิตติ (มานิต แก้วมหิตติ 26 : 113)
ที่พบว่า การบริการด้านสุขภาพอนามัยในโรงเรียนยังอยู่ในระดับน้อย กาญจนา บุญมี
(กาญจนา บุญมี 2527 : 151) ที่พบว่า สิ่งที่โรงเรียนจัดได้ยังไม่ดี คือ การตรวจ
สุขภาพครูในโรงเรียน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการด้านความสะดวก
สบายอยู่ในระดับปานกลางแต่ก็ค่อนข้างจะสูงกว่าสวัสดิการด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจาก
โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นหน่วยงานเอกเทศ มีสมาชิกรวมกันอยู่เป็นกลุ่มก้อนและรวม
ปฏิบัติงานอยู่ในที่เดียวกัน มีโอกาสพบปะกันเป็นประจำวันและติดต่อกับประสานงานกันภายใน
อีกทั้งมีเครื่องมือเครื่องมือที่จะดำเนินงานต่าง ๆ ค่อนข้างจะพร้อม จึงอาจเป็นส่วน
ประกอบทำให้ครูได้รับความสะดวกและพึงพอใจต่อสวัสดิการด้านนี้ค่อนข้างสูงอย่างไรก็ดี
สวัสดิการด้านความสะดวกสบายข้อที่ครูมีความพึงพอใจมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ ความสะดวก
ในการใช้ห้องพัสดุ ความสะดวกในการปฏิบัติการสอนและใช้ห้องนอน ทั้งนี้เพราะ
โรงเรียนทุกโรงเรียนถือว่าการสอนเป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน จึงจำเป็นต้อง
อำนวยความสะดวกอย่างเต็มที่ของงานด้านนี้ อาคารเรียนต่าง ๆ ที่จัดสร้างขึ้นใน

โรงเรียนล้วนแต่ออกแบบเพื่อให้สะดวกต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งสิ้น อันนี้ไม่ว่าจะเป็นห้องสอนหรือห้องพักครู ส่วนใหญ่จะมีอุปกรณ์พื้นฐานพร้อมเพื่อให้ครูใช้ได้โดยสะดวก เช่น โต๊ะ เก้าอี้ กระดาน แผนป้ายต่าง ๆ เป็นต้น สำหรับด้านการปฏิบัติการสอนที่ครูเห็นว่ามีความสะดวกสบายอาจเป็นเพราะครูเป็นผู้ทำการสอนอยู่เป็นประจำทุกวันทำให้เกิดความเคยชินต่อสภาพดังกล่าว หรืออาจเป็นเพราะครูปฏิบัติการสอนด้วยวิธีการง่าย ๆ ไม่ต้องเตรียมการอะไรมากมาย จึงทำให้รู้สึกพึงพอใจมากต่อความสะดวกสบายในการปฏิบัติการสอน นอกจากนี้ในด้านการติดต่อสื่อสารภายในโรงเรียนก็สามารถทำได้สะดวก คล่องตัวและได้รับการเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้บริหาร ดังผลการวิจัยของพรพิมล เขียรไพสิฐ (พรพิมล เขียรไพสิฐ 2526 : 116) ที่พบว่า งานที่ผู้บริหารปฏิบัติอยู่ในระดับมากได้แก่การช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงาน และระหว่างบุคลากร สุรัชย์ เทียนขาว (สุรัชย์ เทียนขาว 2526 : 108) ที่พบว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานด้านการติดต่อสื่อสารและด้านการประสานงานอยู่ในระดับมาก

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่าครูในโรงเรียนแต่ละขนาดมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการโดยรวมของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะครูในแต่ละโรงเรียนได้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนของตนจนเกิดความเคยชินและสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียนและท้องถิ่น และมีความรู้ลึกอย่างธรรมดาในการดำรงตนและปฏิบัติงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ทำให้รู้สึกพึงพอใจในระดับปานกลางต่อสวัสดิการในโรงเรียน จากการวิเคราะห์แต่ละด้านที่พบว่าครูโรงเรียนขนาดกลางมีค่าเฉลี่ยแสดงระดับความพึงพอใจต่อสวัสดิการแต่ละด้านมากกว่าครูโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก อาจเนื่องจากโรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนบุคลากรที่พอเหมาะในการร่วมทำงานและรวมกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างกัน และพอเหมาะสำหรับการบริหารงานและประสานงานต่าง ๆ จะเห็นว่าการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า สวัสดิการที่ครูโรงเรียนขนาดกลางมีความพึงพอใจมากกว่าครูโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก ได้แก่ สวัสดิการที่มีลักษณะการทำงานและการมีบทบาทร่วมกันเป็นส่วนมาก เช่น การจัดประชุม

อบรมทางวิชาการแก่ครู การจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน การจัดให้ครูได้พบปะสังสรรค์และสนุกสนานร่วมกัน การจัดกิจกรรมบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจแก่ครูในช่วงเวลาพัก การจัดของขวัญในนามคณะครูไปร่วมงานส่วนตัวของครู เป็นต้น สำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ สวัสดิการที่ครูมีความพึงพอใจมากกว่าครูโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ได้แก่ การบริการเวชภัณฑ์แก่ครูที่เจ็บป่วย การช่วยเหลือครูให้สามารถกู้ยืมเงินโดยเสียดอกเบี้ยต่ำ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเขียนบทความ เอกสารหรือแต่งตำรา เป็นต้น ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่มีงบประมาณมากกว่า จึงสามารถจัดหาเวชภัณฑ์บริการแก่ครูได้เป็นที่พึงพอใจมากกว่า นอกจากนี้การที่โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวนบุคลากรมากกว่า ทำให้มีกำลังมากพอที่จะจัดตั้งกองทุนเพื่อการกู้ยืม โดยอาศัยความร่วมมือกันได้อย่างกว้างขวางและมั่นคง เป็นผลให้ครูมีความพึงพอใจมากในสวัสดิการด้านนี้ ส่วนการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเขียนบทความ วารสาร หรือแต่งตำรา ที่ครูโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพึงพอใจสูงกว่าครูในโรงเรียนขนาดอื่น ๆ อาจเป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่ก่อตั้งมานาน จึงมีครูอาวุโสมีประสบการณ์และคุณวุฒิสูงค่อนข้างมาก ครูเหล่านั้นย่อมมีแนวคิดด้านการเขียนเพื่อประกอบการสอนและเพื่อเป็นผลงานของตนเองที่จะก้าวไปสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นส่วนที่ผลักดันให้โรงเรียนต้องให้การสนับสนุนและโดยภาระหน้าที่ของโรงเรียนเองโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่ยิ่งจำเป็นจะต้องให้การสนับสนุนงานด้านนี้ให้มากเพื่อชื่อเสียงเกียรติคุณของโรงเรียน อย่างไรก็ตาม สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กก็มีสวัสดิการหลายอย่างที่ครูมีความพึงพอใจมากกว่าครูโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ซึ่งส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับด้านความสะดวกสบาย เช่น ความสะดวกในการติดต่อประสานงานในโรงเรียน ความสะดวกในการปฏิบัติการสอนและใช้ห้องสอน ความสะดวกในการยืมและใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ ความสะดวกรวดเร็วในการเบิกเงินต่าง ๆ จากโรงเรียน เป็นต้น ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรจำนวนน้อยและสวัสดิการดังกล่าวก็ได้อาศัยการร่วมลงทุนของคณะครู เพราะส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่อยู่แล้วในโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนในโครงการโรงเรียน

มัธยมเพื่อพัฒนาชนบท (มพช.) ซึ่งได้รับงบประมาณจัดสร้างอาคารและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างพอเพียง (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา 2525 : 3.1 - 1)

3. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการโดยรวมของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะทุกฝ่ายในโรงเรียนพยายามปรับตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเพื่อให้ตัวเองสามารถดำรงอยู่ในสังคมนั้นอย่างปกติสุข ซึ่งหมายความว่าบุคลากรเหล่านั้นจะมีความพึงพอใจอย่างกลาง ๆ ต่อสวัสดิการส่วนใหญ่ในโรงเรียน อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาวิเคราะห์แต่ละด้านที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจมากต่อสวัสดิการด้านการศึกษาและด้านความสะดวกสบาย เป็นเพราะประการแรกผู้บริหารโรงเรียนเป็นเสมือนผู้จัดการสวัสดิการทั้งกล่าว ซึ่งยอมรับรู้สึกเสมอว่าตนได้จัดสวัสดิการนั้น ๆ อย่างดีที่สุดแล้ว จึงทำให้มีความพึงพอใจค่อนข้างสูง ประการที่สอง ผู้บริหารโรงเรียนมีโอกาสได้รับสวัสดิการทั้งสองด้านนี้ค่อนข้างมาก เพราะมีโอกาสไปประชุมอบรมบ่อย ๆ มีโอกาสไปศึกษาดูงาน โอกาสศึกษาต่อหรือโอกาสที่จะได้รับการบริการเป็นพิเศษจากผู้ร่วมงานในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ เหนือกว่าครูอื่น ผู้บริหารโรงเรียนจึงยอมรับจะพึงพอใจมากในสวัสดิการทั้งสองด้านที่กล่าวแล้ว ส่วนสวัสดิการด้านเศรษฐกิจและด้านสุขภาพอนามัยซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจปานกลางหรือน้อยกว่าของด้านแรก เป็นเพราะสวัสดิการดังกล่าวมีขีดจำกัดในการจัดยิ่งกว่า เช่น การจัดตั้งกองทุน หรือการจัดทุนการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการจัดหาทุนพิเศษ หรือการระดมทุนระหว่างสมาชิก ซึ่งผู้บริหารเองไม่ว่าจะสั่งการหรือดำเนินการเองได้ ส่วนในด้านสุขภาพอนามัยก็เช่นกัน บางอย่างต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรภายนอก เช่น การเชิญแพทย์หรือพยาบาลมาช่วยตรวจรักษาโรค เป็นต้น ซึ่งจะได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับหน่วยงานอื่นโดยโรงเรียนไม่ว่าจะดำเนินการเองได้ ทำให้ความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนในสวัสดิการด้านนี้ลดลง สำหรับครูผู้สอนที่พบว่ามีความพึงพอใจต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจน้อย ส่วนสวัสดิการด้านอื่น ๆ มีความพึงพอใจปานกลางนั้น เป็นเพราะครูผู้สอนประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งอาจเกิดจากรายรับน้อยบาง ใช้จ่ายมากและ

ผู้พบเพียงบ้าง มีหนี้สินบ้าง ทำให้ครูผู้สอนมีความต้องการความช่วยเหลือในค่าน้ำค่าน้ำสูง แต่โรงเรียนก็ไม่สามารถให้การช่วยเหลือได้ตั้งปรารภเป็นเหตุให้ครูผู้สอนมีความ พึงพอใจต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจนั้นน้อย และเมื่อวิเคราะห์รายขอ พบว่า ไม่มีสวัสดิการ ใดเลยที่ครูผู้สอนจะมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่าหรือมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน สวัสดิการ ที่ครูผู้สอนมีความพึงพอใจมากที่สุดตามลำดับได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อ การ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการอบรมสัมมนา ครูได้รับความสะดวกในการปฏิบัติ การสอนและใช้ห้องสอน ครูได้รับความสะดวกในการใช้ห้องพักครู ครูได้รับความสะดวก ในการใช้ห้องสมุด ซึ่งเป็นสวัสดิการที่ล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับทางวิชาการโดยตรง ทั้งนี้เพราะโรงเรียนได้ยึดถืองานวิชาการเป็นงานสำคัญที่สุดและพยายามอย่างเต็มที่ที่จะ จัดสวัสดิการที่สนับสนุนงานวิชาการโดยตรงให้ดีที่สุด สำหรับผู้บริหารโรงเรียนก็พบว่า มี ความพึงพอใจต่อสวัสดิการรายขอเหล่านี้ตรงกันกับครูสอนเช่นเดียวกัน สำหรับสวัสดิการ ที่ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจน้อยเช่นเดียวกัน ได้แก่ การจัดหา การศึกษาสำหรับบุตรครู และการจัดทุนหรือรางวัลให้แก่ครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นประจำปี ซึ่งตรงกันกับความคิดของครูโดยรวมที่ได้อภิปรายไว้แล้วในตอนต้น

4. จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่าครูชายกับครูหญิงมีความพึงพอใจต่อ สวัสดิการโดยรวมของโรงเรียนในระดับปานกลาง สามารถอภิปรายได้เช่นเดียวกับครู โดยรวม จากการวิเคราะห์แต่ละด้านที่พบว่า ทั้งครูชายและครูหญิงมีความพึงพอใจน้อย ต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ เป็นเพราะสภาพทางเศรษฐกิจไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง ต่างก็ประสบปัญหาความขาดแคลนเช่นเดียวกัน ขณะเดียวกันความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่าย ไร้อย่างมีมาก ทำให้สวัสดิการด้านนี้ที่โรงเรียนจัดให้ยังไม่เป็นที่พึงพอใจเท่าที่ควร สำหรับ ที่ครูชายมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการด้านความสะดวกสบายในระดับมาก เป็นเพราะครูชาย ชอบความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ มีได้พียงพอต่อเรื่องส่วนตัวมากมายนัก ทำให้ความรู้สึก ต่อสวัสดิการด้านความสะดวกสบายอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์เป็นรายขอ ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของครูชายที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียนมากกว่า

ครูหญิงทุกข้อ โดยมีความพึงพอใจมากน้อยคล้ายตามกัน กล่าวคือ ทั้งครูชายและครูหญิง มีความพึงพอใจมากเกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูไปศึกษาต่อ การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรมสัมมนา ครูได้รับความสะดวกในการใช้ห้องพัสดุ ครูได้รับความสะดวกในการปฏิบัติการสอนและใช้ห้องสอน และมีความพึงพอใจน้อยเกี่ยวกับการจัดทุนการศึกษาสำหรับบุตรครู การจัดทุนหรือรางวัลให้แก่ครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นประจำปี ซึ่งสามารถอธิบายได้เช่นเดียวกับครูโดยรวมดังที่กล่าวในตอนต้นแล้ว

5. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่าครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการทั้ง 4 ด้านในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะตามแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) กรมสามัญศึกษาได้กำหนดนโยบายด้านการมัธยมศึกษาประการหนึ่งคือ การปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนทุกขนาดให้เท่าเทียมกัน จึงได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ ในอันที่จะสนองนโยบายดังกล่าว เป็นต้นว่า โครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท (นพช.2) โครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา 2525 : 3.1 - 1,7) การจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อให้โรงเรียนในกลุ่มได้ช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกันในด้านที่จะปรับปรุงสภาพให้ใกล้เคียงกัน การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน และการออกประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศ (กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา 2527 : 49) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากสภาพของโรงเรียนแต่ละขนาด จะเห็นว่าแม้ในด้านปริมาณของบางสิ่งบางอย่างจะต่างกัน เช่น จำนวนครู จำนวนนักเรียน จำนวนอาคารต่าง ๆ และอุปกรณ์ แต่ในด้านสัดส่วนของสิ่งเหล่านี้มิได้แตกต่างกัน กล่าวคือ สัดส่วนครูต่อนักเรียน สัดส่วนอุปกรณ์ต่อนักเรียน โควตาการศึกษาต่อประจำปี ของครู คุณวุฒิของครู การส่งครูเข้ารับการอบรม เป็นต้น นอกจากนี้ในการจัดสายงาน และการบริการต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น การจัดห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องพัสดุและห้องพิเศษต่าง ๆ ทุกโรงเรียนก็จัดคล้ายคลึงกัน ทำให้สิ่งที่ครูในโรงเรียน

แต่ละขนาดได้ประสบและได้รับการเท่าเทียมหรือใกล้เคียงกัน จึงมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิลาศ บุญทองขาว (วิลาศ บุญทองขาว 2527 : 67) ที่พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ในเขตการศึกษา 4 มีความเห็นต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน มัย สุขเยี่ยม (มัย สุขเยี่ยม 2522 : 81) ที่พบว่า ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กของกรุงเทพมหานครมีทัศนะที่เป็นจริงต่อการบริหารบุคลากรครูของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน สุวัฒน์ อันใจกล้า (สุวัฒน์ อันใจกล้า 2527 : 96) ที่พบว่า บุคลากรครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กสังกัดกรมสามัญศึกษา มีทัศนะต่อการบริหารงานบุคลากรครูของกรมสามัญศึกษาไม่แตกต่างกัน สุวรรณ นรพัทตร์ (สุวรรณ นรพัทตร์ 2524 : 116) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กมีการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาบุคลากรไม่แตกต่างกัน กาญจนา บุญมี (กาญจนา บุญมี 2527 : 154) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน วรางคณา ปันลายนาค (วรางคณา ปันลายนาค 2527 : 152) ที่พบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน อุดม นวลคี (อุดม นวลคี 2524 : 103 - 104) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีความต้องการด้านการส่งเสริมครูประจำการและด้านความเจริญก้าวหน้าของครูไม่แตกต่างกัน และพบว่า ครูก็มีความต้องการด้านวิชาการและด้านการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันด้วย

6. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการทั้ง 4 ด้านในโรงเรียนแตกต่างกัน เป็นเพราะแม้ว่าผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนจะเป็นข้าราชการในสังกัดเดียวกันและปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานศึกษาและท้องถิ่นเดียวกัน แต่ก็มีฐานะตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีลักษณะการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต่างกัน กล่าวคือ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบต่อกิจการทั้งปวงของโรงเรียน

จึงอยู่ในฐานะเป็นฝ่ายจัดสวัสดิการให้แก่ครู ผู้บริหารโรงเรียนย่อมมองเห็นปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดต่าง ๆ ในการจัดสวัสดิการได้กว้างไกลกว่าครู ย่อมมองบทบาทของตนเองว่า ได้ปฏิบัติในเรื่องนี้สูงมากเป็นที่พอใจแล้ว นอกจากนี้จากฐานะตำแหน่งที่เป็นผู้บริหาร โรงเรียนหรือหัวหน้าในสถานศึกษา ย่อมมีโอกาสที่จะได้รับสวัสดิการหลาย ๆ ด้านมากกว่าครู เช่น การไปประชุมดูงาน หรือการได้รับความสะดวกจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ซึ่งอาจจะปฏิบัติต่อผู้บริหารเป็นพิเศษยิ่งกว่าครูคนอื่น ๆ การมีห้องพักส่วนตัวในโรงเรียน เหล่านี้เป็นต้น สำหรับครูผู้สอนนั้น โดยหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติการสอนซึ่งต้องการการสนับสนุนต่าง ๆ จากโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สุขภาพอนามัย และความสะดวกสบาย ดังนั้น ครูผู้สอนจึงอยู่ในฐานะเป็นฝ่ายเรียกร้องต้องการสวัสดิการต่าง ๆ จากโรงเรียน ครูผู้สอนย่อมมองเห็นปัญหาและข้อจำกัดของโรงเรียนได้ยิ่งกว่าผู้บริหารยิ่งโอกาสที่จะได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ก็น้อยกว่าผู้บริหารด้วย จึงย่อมจะมีความคาดหวังต่อสวัสดิการที่จะได้รับจากโรงเรียนค่อนข้างสูง และเมื่อสวัสดิการที่ได้รับไม่เป็นไปตามที่คาดหวังจึงเป็นเหตุให้ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิยม ศรีวิเศษ (นิยม ศรีวิเศษ 2521 : 24) ที่พบว่า ข้าราชการส่วนจังหวัดตำแหน่งครูในเขตการศึกษา 9 ที่ปฏิบัติหน้าที่ครูใหญ่ และครูมีความพึงพอใจในการทำงานแตกต่างกัน ประเสริฐ ช่างงษ์ (ประเสริฐ ช่างงษ์ 2524 : 168) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจในการทำงานตามปัจจัย กระตุ้นและปัจจัยค่าจูงสูงกว่าครูผู้สอนทั้งสองปัจจัย มัย สุขเอี่ยม (มัย สุขเอี่ยม 2522 : 81) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะตอบบทบาทที่เป็นจริงในการบริหารบุคลากรครูของกรุงเทพมหานครสูงกว่าทัศนะของครู ชีรชัย ปุรณโชติ และคนอื่น ๆ (ชีรชัย ปุรณโชติ และคนอื่น ๆ 2521 : 19) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของผู้บริหารเองสูงกว่าครู วรางคณา บันลายนาค (วรางคณา บันลายนาค 2527 : 142) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะเห็นด้วยต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมและแต่ละด้านมากกว่าครู เขาว์เลิศ ขวัญเมือง

(เชาว์เลิศ ขวัญเมือง 2527 : 66) ที่พบว่า ผู้บริหารมีทัศนะในด้านการปฏิบัติการ ความต้องการ และปัญหาในการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครูแตกต่างจากครู ประมวล คณยะ (ประมวล คณยะ 2522 : 87) ที่พบว่า หัวหน้าคณะวิชาใน วิทยาลัยครูมีทัศนะตอบหาที่เป็นจริงของตนสูงกว่าทัศนะของคณะอาจารย์ อุดุลย์ กือเระ (อุดุลย์ กือเระ 2527 : 65) ที่พบว่า ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความ ต้องการในการส่งเสริมวิชาการด้านหลักสูตร ประมวลการ เอนและโครงการสอนมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียน ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ (ประสิทธิ์ ธรรมประสิทธิ์ 2520 : 55) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติเพื่อส่งเสริมครูประจำการมากกว่าครู

7. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ครูชายกับครูหญิงมีความพึงพอใจต่อ สวัสดิการทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน โดยครูชายมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการทุกด้านมากกว่า ครูหญิง อาจเป็นเพราะธรรมชาติของหญิงที่มีความเอาใจใส่ต่อความรู้สึกส่วนตัวมากกว่า ชาย และวิตกกังวลเกี่ยวกับเศรษฐกิจสุขภาพและฐานะทางสังคมมากกว่า มีความจริงจัง และพิถีพิถันในเรื่องต่าง ๆ ค่อนข้างมากกว่าชาย ในขณะที่เดียวกันครูหญิงนอกจากมีภาระ ในการหารายได้ให้แก่ครอบครัวแล้ว ยังต้องรับภาระในการทำหน้าที่แม่บ้านที่จะต้องคอย ดูแลคนในครอบครัว ต้องรับผิดชอบเป็นผู้เก็บรักษาเงินและเป็นผู้ใช้จ่ายใช้สอยต่าง ๆ ใน ครอบครัวด้วย และเมื่อพิจารณาถึงหน้าที่การงานที่โรงเรียนซึ่งแม่ก็หมายจะให้สิทธิเสรีภาพ ครูหญิงและครูชายอย่างเท่าเทียมกัน แต่ครูหญิงก็มักจะได้รับภาระแต่งตั้งให้ทำหน้าที่สำคัญ ๆ ในโรงเรียนน้อยกว่าครูชาย เช่น การแต่งตั้งเป็นผู้บริหารโรงเรียนหรือเป็นหัวหน้างาน ต่าง ๆ ในโรงเรียน และด้วยเหตุที่ครูหญิงมีภาระทางครอบครัวมากกว่าครูชาย จึงทำให้ โอกาสที่จะได้รับสวัสดิการหลาย ๆ อย่างลดลงไป เช่น โอกาสการพบปะสังสรรค์กับ เพื่อนฝูง โอกาสเล่นกีฬา โอกาสการไปศึกษาต่อ กูงาน เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว แล้วย่อมเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ครูหญิงมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการในโรงเรียนน้อยกว่า ครูชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอุคม นวลดี (อุคม นวลดี 2524 : 100 - 101) ที่พบว่า ครูชายกับครูหญิงมีปัญหาด้านวิชาการและด้านความเจริญก้าวหน้า

ของตัวเองแตกต่างกัน สุธรรม ประทานทรัพย์ (สุธรรม ประทานทรัพย์ 2520 : 44 - 48) ที่พบว่า ครูหญิงประสบปัญหาส่วนตัวเกี่ยวกับเศรษฐกิจและบุคลิกภาพมากกว่าครูชาย สนธิ กชสิทธิ์ (สนธิ กชสิทธิ์ 2524 : 49) ที่พบว่า อาจารย์ชายในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความพึงพอใจในสภาพการทำงานมากกว่าอาจารย์หญิง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการศึกษาค้นคว้าที่พบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความพึงพอใจต่อสวัสดิการโดยรวมของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถจัดสวัสดิการให้แก่ครูได้พอสมควร แต่ก็ไม่น่าจะคงสภาพการจัดเช่นนั้นต่อไป ควรจะหาวิธีปรับปรุงประสิทธิภาพของการจัดสวัสดิการโดยเฉพาะในข้อที่ครูมีความพึงพอใจน้อยให้เพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดทุนการศึกษาสำหรับบุตรครู การจัดรางวัลให้แก่ครูที่ปฏิบัติงานดีแต่ละประจำปี การจัดเงินทุนให้ครูที่เดือดร้อนกู้ยืมโดยไม่เสียดอกเบี้ย เป็นต้น เพื่อเป็นการบำรุงขวัญ และกำลังใจของครูให้ดียิ่งขึ้น

2. จากผลการศึกษาค้นคว้าที่พบว่าครูมีความพึงพอใจน้อยต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ เป็นข้อคิดที่โรงเรียนควรจะได้มุ่งเน้นการปรับปรุงสวัสดิการด้านเศรษฐกิจเป็นพิเศษ เช่น การจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ เพื่อเป็นสวัสดิการแก่ครู และขณะเดียวกันก็ต้องส่งเสริมการใช้จ่ายอย่างประหยัดของครูควบคู่ไปด้วย สิ่งที่ยังระวางประการหนึ่งคือ เมื่อมีกองทุนหรือเงินช่วยเหลือหลายด้าน ครูอาจจะสร้างภาระผูกพันเป็นหนี้สินกองทุนต่าง ๆ กระทั่งเกิดปัญหาติดตามัว จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องมีมาตรการควบคุมหรือมีระบบการจัดสวัสดิการที่ดีด้วย

3. จากผลการศึกษาค้นคว้าที่พบว่า ครูโรงเรียนขนาดกลางมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการโดยรวมและสวัสดิการด้านต่าง ๆ ก่อนข้างจะมากกว่าครูโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นประเด็นหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนทุกขนาด ควรจะมุ่งเน้นนโยบายเพื่อส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนได้รับสวัสดิการทั้งด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สุขภาพอนามัย และความสะอาดสบายให้มากที่สุดเท่าที่โรงเรียนจะสามารถจัดให้ได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและให้ครูได้มีความรู้สึกรว่า

ไม่ว่าจะปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ต่างก็ได้รับสวัสดิการจากโรงเรียนอย่างใกล้เคียงกัน

4. จากผลการศึกษาค้นคว้าที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการโดยรวมและสวัสดิการแต่ละด้านมากกว่าครู แสดงให้เห็นความแตกต่างทางความคิดที่เกิดขึ้น จังหวะที่ผู้บริหารโรงเรียนจะหันมารับฟังและให้ความสนใจต่อความคิดเห็นของคณะครูให้มากขึ้น ขณะเดียวกันความคิดเห็นของคณะครู เรื่องใดที่ผู้บริหารโรงเรียนไม่อาจสนองตอบได้ ก็ควรจะได้ วิจารณ์การทำความเข้าใจชี้แนะให้เห็นข้อปัญหาและชี้แจงจำกัดที่ไม่สามารถทำได้ให้คณะครูได้เข้าใจ เช่น แจ้งให้ครูทราบว่าสวัสดิการนั้น โรงเรียนยังทำไม่ได้เพราะเหตุใด และหากคณะครูยัง ต้องการจะหาวิธีการช่วยกันได้อย่างไร เป็นต้น ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และทำให้ครูมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการเท่าที่โรงเรียนจัดอยู่ดีขึ้น

5. จากผลการศึกษาค้นคว้าที่พบว่า ครูชายมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการโดยรวม และสวัสดิการแต่ละด้านมากกว่าครูหญิง เป็นความจำเป็นอีกประการหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนควร จะให้ความสนใจ โดยพยายามจัดหรือปรับปรุงสวัสดิการให้เป็นที่พึงพอใจของครูหญิงให้มากขึ้น เช่น ที่อยู่อาศัย ควรจะจัดให้อยู่ในที่ที่ปลอดภัยและมีความสะดวกทางสมควร หรือควรมีห้องน้ำ ห้องส้วมที่มิดชิด เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาค้นคว้าต่อไป

1. ในระดับโรงเรียนแต่ละโรงเรียน ควรจะได้ศึกษาค้นคว้าเป็นการเฉพาะในแต่ละ โรงเรียน โดยอาจใช้แบบสอบถามจากปริญญานิพนธ์นี้ หรือนำไปถ่วงปลงเพิ่มเติมในประเด็น ที่แต่ละแห่งสนใจตามเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะพัฒนาปรับปรุงสวัสดิการในโรงเรียนได้อย่าง ชัดเจนและเฉพาะเจาะจงยิ่งขึ้น
2. ควรจะมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสวัสดิการเป็นด้าน ๆ โดยเฉพาะแยก โดยมุ่ง ศึกษาสาเหตุปัญหาของสวัสดิการด้านนั้น ๆ และแนวทางที่จะแก้ไขปัญหานั้น

3. ควรจะมีการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ในเขตการศึกษาอื่น ๆ และในหน่วยงานสังกัดกรมกองอื่น ๆ ต่อไป และอาจเปรียบเทียบความพึงพอใจของข้าราชการในแต่ละหน่วยงานที่มีต่อสวัสดิการเพื่อหาทางปรับปรุงให้เกิดความเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัญญา หัตถ์สุวรรณ การบริหารบุคลากรในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร
ปริญญาโท ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 215 หน้า
- กาดูจนา บุญมี สภาพปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโครงการสุขภาพใน
โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปริญญาโท
ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 215 (7) หน้า
- กิติมา ปรีดีติลล ทฤษฎีบริหารองค์การ ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 339 หน้า
- เกษินี หงสนันท์ การบริหารงานบุคคลในราชการไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
2518, 160 หน้า
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521, 124 หน้า
- _____ แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) พิมพ์ครั้งที่ 2
พัฒนาศึกษา 2525, 369 หน้า
- คณะกรรมการข้าราชการครู, สำนักงาน แนวความคิดในการบริหารงาน บุคคลและ
การบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครู 68 การพิมพ์ 2525, 72 หน้า
- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน รายงานการวิเคราะห์การจัดสวัสดิการ
ขององค์การกลางบริหารงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
2522, 59 หน้า
- _____ รายงานการวิเคราะห์ค่าตอบแทนและประโยชน์เกื้อกูลของรัฐวิสาหกิจ
และธุรกิจเอกชน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน 2523, 25 หน้า
- _____ รายงานการวิเคราะห์สวัสดิการของส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน 2521, 22 หน้า
- _____ รายงานผลการสำรวจกำลังคนของสำนักงาน ก.พ. ในรอบปีงบประมาณ 2524
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน 2525, 86 หน้า

- คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, สำนักงาน สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการ
พลเรือน สิทธิและประโยชน์ตอบแทนที่ข้าราชการได้รับจากทางราชการ พิมพ์ครั้งที่ 4
ไทยวัฒนาพานิช 2525, 35 หน้า
- คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา การศึกษาเพื่อชีวิต สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ 2517, 244 หน้า
- เจริญ มลิษฐ์ งานของครูสภา สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2526, 62 หน้า
- จักรพันธ์ กวดกิจกร ทัศนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 4 ที่มีต่อ
การยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู ปรินิพนธ์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2526, 107 หน้า อักโรเนียว
- จันทร์เพ็ญ เจริญศักดิ์สกุล การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการงานสวัสดิการระหว่าง
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เฉพาะกรณีวิทยาเขตนครราชสีมาและวิทยาเขต
ขอนแก่น ปรินิพนธ์ พณ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 121 หน้า
- จำนงค์ สมประสงค์ หลักและศิลปะของหัวหน้างานในการสร้างแรงจูงใจสัมพันธที่
เพียรรุ่งโรจน์การพิมพ์ 2525, 372 หน้า
- ฉวีวรรณ เต็มพิทักษ์ ปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2524 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา
ปรินิพนธ์ ก.ม.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2528, 197 หน้า
- ชลิต พูลศิลป์ ความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร ปรินิพนธ์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2527, 198 หน้า
- ชูศรี วงศ์รัศนะ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 3 โรงพิมพ์และทำปก
เจริญผล 2527, 370 หน้า
- เชาว์เลิศ ขวัญเมือง การปฏิบัติการความต้องการและปัญหาในการพัฒนาสมรรถภาพด้าน
การสอนของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ปรินิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2527, 97 (6) หน้า

ศันย์ บุณนาค "ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการของข้าราชการ" วารสารข้าราชการ

29 : 21 - 28 ธันวาคม 2527

ทัศนีย์ มุลิกเจริญ การจัดการเงินกู้สวัสดิการทหารโดยผ่านธนาคารทหารไทย

ปริญญาณิพนธ์ พณ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524 , 201 หน้า

นงคราญ ผาสุข ความคิดเห็นเกี่ยวกับสวัสดิการของพยาบาลในโรงพยาบาล

กรุงเทพมหานคร ปริญญาณิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 97 หน้า

นิยม ศรีวิเศษ ความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการส่วนจังหวัด ตำแหน่งครู

เขตการศึกษา 9 ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2521, 67 (10) หน้า

นิยธดา ชูทองศ์ การบริหารงานบุคคลในประเทศไทย สก^๑ ~~การศึกษา~~

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2521, 282 หน้า

เน่งน้อย ศรีวรรณบุญ "แรงจูงใจ : เส้นทางสู่ชนบท" วารสารข้าราชการ

29 : 29 - 32 ธันวาคม 2527

บทความทางวิชาการ "ความเหมือนที่แตกต่าง" ข้าราชการ 8 : 7 - 27

สิงหาคม 2526

บุญชู โรจนเสถียร "แนวทางในการพัฒนาและฝึกกำลังสหกรณ์ออมทรัพย์ครู"

ครูเชียงราย 21 : 15 - 18 สิงหาคม 2528

บุญโชติ จันทรสุตพันธ์ ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรครูประจำการของผู้บริหาร

การศึกษาและครูประจำการ สังคฤภมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11 ปริญญาณิพนธ์

กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 65(4) หน้า

ประมวล ศันยะ บทบาทที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวังของหัวหน้าคณะวิชาในวิทยาลัยครู

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 114 หน้า

ประวิทย์ ณ นคร "สวัสดิการแรงงาน : ค่อยหรือเกินกว่าสวัสดิการข้าราชการ"

วารสารข้าราชการ 29 : 13 - 19 ธันวาคม 2527

ประสิทธิ์ ชรรณประสิทธิ์ การส่งเสริมการประจำการระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6
ความต้องการของครู การปฏิบัติการและปัญหา ปรินันท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 71 หน้า

ประเสริฐ ชาวงษ์ ปัญหาในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
ส่วนงานการศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ปรินันท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 110 หน้า

ปราณี อารยะศาสตร์ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนและวิทยาลัย
ในสังกัดกรมอาชีวศึกษา ปรินันท์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519,
 112 หน้า

ปรีชา ยนต์นิยม การศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจของข้าราชการครู กรมสามัญศึกษา
และองค์การบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดสุโขทัย ปรินันท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 54 หน้า

ปรีชา รอดเขียว การจัดบริการสวัสดิการในโรงงานอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องถัก
ในเขต กทม. ปรินันท์ พธ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 183 หน้า

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน กองแผนงาน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ระยะที่สี่ (2520 - 2524) (เฉพาะที่เกี่ยวกับการศึกษาและสังคม) โรงพิมพ์
 การศาสนา 2519, 61 หน้า

รวมคำบรรยายและคำปรารภเรื่องนโยบายทางการศึกษาของรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร. กอ สวัสดิ์พานิชย์) โรงพิมพ์จุฬินไทย 2522,
 82 หน้า

บุสสิ สักยมานะ การบริหารรัฐกิจ พิมพ์ครั้งที่ 3 มงคลการพิมพ์ 2517, 402
 หน้า

ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งประเทศไทย, สมาคม เกื้อกูลความคิดเพื่อบริหารชีวิต
และงาน จงเจริญการพิมพ์ 2528, 148 หน้า

พนัส หันนากินทร์ การบริหารบุคลากรในโรงเรียน พิมพ์ 2526, 300 หน้า
พรพิมล เรียร์ไพสิฐ ความคิดเห็นของผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารเกี่ยวกับกระบวนการ
บริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา

ในส่วนกลาง ปรินทิพย์ ก.ม.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 158 หน้า
พิทยา ขวัญทอง ขวัญของครูเกษียณในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในภาคกลาง ปรินทิพย์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2522, 110 หน้า

เพ็ญศรี วายวานนท์ และเลขา วัลไพจิตร รายงานการวิจัยผลประโยชน์
ข้าราชการและลูกจ้าง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2523, 210 หน้า

ไพฑูริย์ สุวรรณโพธิ์ศรี การบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2521, 267
หน้า

ไพโรจน์ สิตปรีชา การบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือนไทย ไทยวัฒนาพานิช
2523, 168 หน้า

ภาณุมา สรเพชรพิสัย การศึกษาการจัดการงานบุคคลและสวัสดิการของวิทยาลัย
เทคโนโลยีและอาชีวศึกษาวิทยาเขตเชียงใหม่ ปรินทิพย์ พณ.ม.จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2525, 134 หน้า

✓ ภิญโญ สาร การบริหารงานบุคคล ไทยวัฒนาพานิช 2517, 567 หน้า

มนตรี เทพสิทธิ์ ขอบเขตการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานบุคคล
ของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี
ปรินทิพย์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 88 หน้า
มนทพร ภูตระกูล การศึกษาเปรียบเทียบการจัดการด้านสวัสดิการของธนาคารพาณิชย์ใน
ประเทศไทย ปรินทิพย์ พณ.ม.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 182 หน้า

นัย สุขเยี่ยม ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูคอบทบาทการบริหารบุคลากรครูของ
กรุงเทพมหานคร ปรินทิพย์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2522, 123 หน้า

มานิต แก้วมหิทธิ การบริหารงานด้านสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3 ปริญญาโท กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2516, 165 หน้า

ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 อักษรเจริณทัศน์

2525, 930 หน้า

เรืองศักดิ์ กล่ำสกุล การบริหารบุคลากรของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พิษณุโลก 2523, 82 หน้า

ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ทวีติการพิมพ์

2524, 287 หน้า

เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน กองวิจัยและพัฒนาวิชาชีพครู รายงานการสัมมนา

มาตรฐานวิชาชีพครู โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว .2523, 60 หน้า

วรางคณา ปันลายนาค การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของ

ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี ปริญญาโท กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 178 หน้า

วิชาการ, กรม สำนักงานทดสอบทางการศึกษา รายงานความก้าวหน้าโครงการตรวจสอบ

คุณภาพการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2526 สำนักงานทดสอบทางการศึกษา

กรมวิชาการ 2526, 103 หน้า

วิเชียร เกตุสิงห์ สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย กองวิจัยการศึกษา สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521, 155 หน้า

วิลาศ บุญทองขาว บรรยายภาคการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะ

นักเรียน ครู และผู้บริหาร เขตการศึกษา 4 ปริญญาโท กศ.ม.มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 208(4) หน้า

วีระ สุเมธพันธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และ

สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

ปริญญาโท ค.ม.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 150 หน้า

วุฒิชัย จานงค์ นโยบายการจัดการบุคคลของบริษัทระหว่างประเทศในไทย

วันเฉลิมการพิมพ์ 2522, 185 หน้า

ศรีนครินทร์วิโรฒ, มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย คู่มือการเขียนรายงานภาคินพนธ์

และปริณานิพนธ์ พิมพ์ครั้งที่ 4 อมรินทร์การพิมพ์ 2523, 148 หน้า

ศรีพนม บุญนาค "ข้อเสนอแนะการปรับปรุงสวัสดิการข้าราชการพลเรือน" ข้าราชการ

11 : 5 - 10 พฤศจิกายน 2524

ศึกษาธิการ, กระทรวง 200 ปีของการศึกษาไทย โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2526, 219 หน้า

สงวน ช่างฉัตร ปัจจัยที่ส่งผลต่อขวัญของอาจารย์ในวิทยาลัยครู ปริณานิพนธ์

กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร 2520, 78 หน้า อักษรสำเนา

สนธิ กชสิทธิ์ สภาพความพึงพอใจในการทำงานของอาจารย์ประจำสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ปริณานิพนธ์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร 2524, 79 หน้า

สมบุญรณ, นามแฝง "การบริหารงานด้านสวัสดิการในระบบข้าราชการ" ข้าราชการ

6 : 53 - 55 มิถุนายน 2521

สมพงศ์ เกษมสิน การบริหารงานบุคคลแผนใหม่ ไทยวัฒนาพานิช 2516, 531 หน้า

สมยศ นาวิการ การบริหาร สมหมายการพิมพ์ 2524, 692 หน้า

สมศิริ หับแสง สวัสดิภาพของครูพยาบาลในประเทศไทย ปริณานิพนธ์ ส.ม.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2518, 85 หน้า

สัมภาษณ์ ทศนะ "การปรับปรุงเงินเดือนข้าราชการ" ข้าราชการ 1 : 34 - 39

มกราคม 2527

สามัญศึกษา, กรม กองการมัธยมศึกษา การพัฒนาองค์การและทักษะการสร้างความคิด

ด้านการบริหาร จงเจริญการพิมพ์ 2526, 130 หน้า

เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2527 กองการมัธยมศึกษา

กรมสามัญศึกษา 2527, 14 หน้า

สามัญศึกษา, กรม กองการมัธยมศึกษา คู่มือการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา
พ.ศ.2527 โรงพิมพ์อักษรไทย 2527, 113 หน้า

----- เอกสารคำบรรยายของวิทยากร ในการประชุมประจำปีผู้บริหารโรงเรียน
และหัวหน้าหน่วยงาน สังกัดกรมสามัญศึกษา ประจำปีการศึกษา 2526 บริษัทประชาชน
จำกัด 2527, 163 หน้า

สามัญศึกษา, กรม กองแผนงาน เรื่องนำร่องจากกองแผนงาน' 25 กองแผนงาน
กรมสามัญศึกษา 2525 1 เล่ม (หน้าไม่ติดต่อกัน)

----- สถิติการศึกษามัธยม บริษัทวิคตอรีเพาเวอร์พอยท์ จำกัด 2526, 79 หน้า
สามัญศึกษา, กรม หน่วยศึกษานิเทศก์ ประมวลบทความการนิเทศการศึกษา ปี 2520
สินทวี 2520, 339 หน้า

สุกิจ ทองอ่อน พฤติกรรมผู้นำของครูใหญ่ ความพึงพอใจในการทำงานของครูและ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี
ปริทัศน์พนธ์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 90 หน้า
สุธรรม ประทานทรัพย์ การศึกษาค้นหาซึ่งมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน
ของครูที่สอนในระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เปรียบเทียบกับครูในจังหวัดใกล้เคียง
ปริทัศน์พนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 54 หน้า

สุพิศรา เพชรมณี "บัญชี 3" ข่าวราชการ 6 : 23 - 29 มิถุนายน 2526

สุรัชย์ เทียนขาว ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารเกี่ยวกับกระบวนการ
บริหารการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในส่วนภูมิภาค ปริทัศน์พนธ์ ค.ม.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 159 หน้า

สุรัฐ ศิลปอนันต์ "สวัสดิภาพของครู" วิทยารย 2 : 54 - 56 ตุลาคม -
ธันวาคม 2523

สุวิศ หกสุวรรณ การบริหารการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเขตบางกอกใหญ่
กรุงเทพมหานคร ปริทัศน์พนธ์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2527, 122 หน้า

- สุวรรณ นรพัทธ์ การบริหารบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาค
สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปรินทิพย์ กศ.ม.มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก 2524, 156 หน้า
- สุวัฒน์ อินใจลา การบริหารบุคลากรของกรมสามัญศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร
และครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง ปรินทิพย์ กศ.ม.มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2527, 126 หน้า
- สุวิทย์ พรหมหา ปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
กรมสามัญศึกษาเขตพื้นที่ยากจนหนาแน่น จังหวัดอุบลราชธานี ปรินทิพย์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 145 ๖) หน้า
- เสนาะ คิเยาว์ การบริหารงานบุคคล พิมพ์ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 2516, 355 หน้า
- อคุลย์ กือเระ ความต้องการของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
ในการส่งเสริมงานวิชาการของสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2
ปรินทิพย์ กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2527, 98 หน้า
- อรุณ ปรีดีกลิก "การยกกระชับมาตรฐานวิชาชีพครู" รายงานการประชุมสัมมนาสมาคม
วิชาชีพครู ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ 2527, 204 หน้า
- อัสนีย์ เสาวภาพ ความบกพร่องของพยาบาลเกี่ยวกับสวัสดิการในโรงพยาบาล
สังกัดกระทรวงกลาโหมและทบวงมหาวิทยาลัยของวังในเขตกรุงเทพมหานคร
 ปรินทิพย์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 176 หน้า

Beach, Dale S. Personnel ;the Management of People at Work.
3rd. ed., New York, McMillan Co., Inc., 1975, 844 p.

Best, John W. Research in Education. 3rd. ed., New Jersey,
Prentice Hall Inc., 1970, 399 p.

Dwivedi, R.S. Management of Human Resource. New Delhi,
Oxford & IBH Publishing Co., 1982, 499 p.

Flipppo, Edwin B. Principles of Personnel Management. 3rd.ed.,
New York, McGraw-Hill Book Company, 1966, 562 p.

Haimann, Theo. and William G.Scott Management in the Modern
Organization. 2nd.ed., Boston, Houghton Mifflin Co., 1974,
583 p.

Koontz, Harold and Cyril O'Donnell. Principles of Management.
New York, McGraw-Hill Book Co., 1968, 822 p.

Krejcie, Robert V. and Doryle W.Morgan. "Determining Sample Size
for Research Activities," Journal of Education and Psychological
Measurement. 30(3):607-610, Autumn, 1970.

Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. 2nd.ed., New York,
Harper and Row Publisher, Inc., 1970. 609 p.

Zaleznik, Abraham, and Others. Motivation : Productivity and
Satisfaction of Workers. Division of Research, Harward
University, 1958

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ตารางวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของครูโดยรวม
และครูจําแนกตามขนาดโรงเรียน ตำแหน่งหน้าที่ และเพศ ที่มีต่อสวัสดิการ
แต่ละด้านเป็นรายข้อ

ตาราง 10 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	ระดับความพึงพอใจ	
		$\bar{X}$	S
1.	โรงเรียนของท่านบริการเวชภัณฑ์แก่ครูที่เจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ	3.30	1.06
2.	โรงเรียนของท่านจัดทุนสงเคราะห์ครูที่เสียชีวิตหรือประสบอุบัติเหตุต่าง ๆ	2.01	1.13
3.	โรงเรียนของท่านจัดเงินทุนให้ครูที่ประสบความเดือดร้อนอย่างยิ่ง กู้ยืมโดยไม่เสียดอกเบี้ย	1.88	1.17
4.	โรงเรียนของท่านช่วยเหลือครูให้สามารถกู้ยืมเงินโดยเสียดอกเบี้ยต่ำ	2.62	1.46
5.	โรงเรียนของท่านจัดทุนการศึกษาสำหรับบุตรครูในโรงเรียน	1.60	1.05
6.	โรงเรียนของท่านจัดทุนหรือรางวัลให้แก่ครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นประจำปี	1.72	1.09
7.	โรงเรียนของท่านเลี้ยงอาหารหรือเครื่องค้ำครูที่มาปฏิบัติงานนอกเวลา	2.31	1.24
8.	โรงเรียนของท่านให้ครูยืมเครื่องมือและอุปกรณ์บางอย่างไปใช้งานส่วนตัว	2.60	1.22
9.	โรงเรียนของท่านจัดของขวัญในนามคณะครูหรือโรงเรียนไปร่วมงานส่วนตัวของครู เช่น ขึ้นบ้านใหม่ คลอดบุตร แต่งงาน	3.30	1.31

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	ระดับความพึงพอใจ	
		$\bar{X}$	S
10.	โรงเรียนของท่านให้ที่พักหรือช่วยหาบ้านเช่าราคาถูกให้แก่ครูที่ไม่มีสิทธิ์เช่าบ้าน	2.68	1.44
11.	โรงเรียนของท่านจัดครุภัณฑ์และอุปกรณ์บางอย่างไว้บริการในบ้านพักครู เช่น โต๊ะ ถังเก็บน้ำ เครื่องมือเพื่อปรับปรุงบริเวณ เป็นต้น	2.39	1.27
12.	โรงเรียนของท่านช่วยให้ครูซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคได้ในราคาประหยัด	2.60	1.33
13.	โรงเรียนของท่านจัดจำหน่ายสินค้าแก่ครูโดยให้ลดฮว้ระได้	2.71	1.47
14.	โรงเรียนของท่านช่วยติดต่อเพื่อให้ครูเสียค่าพาหนะเดินทางในอัตราพิเศษ	1.75	1.08
15.	โรงเรียนของท่านให้สวัสดิการพิเศษ เช่น เลี้ยงอาหารแจกสิ่งของ แก่ครูในโอกาสพิเศษ เช่น วันประชุมใหญ่ วันกีฬาภายใน	2.22	1.24
16.	โรงเรียนของท่านช่วยสมทบหรือออกค่าใช้จ่ายแทนครูซึ่งทำงานเพื่อโรงเรียน เช่น ช่วยเลี้ยงเด็กที่ครูนำมามาพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น	2.11	1.19

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	ระดับความพึงพอใจ	
		$\bar{X}$	S
17.	โรงเรียนของท่านช่วยหางานพิเศษและสนับสนุนให้ครูทำงานพิเศษเพื่อให้รายได้เพิ่มเติมโดยไม่ได้เสียหย	1.96	1.17
18.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมให้ครูได้ทำกิจกรรมนอก	3.19	1.34
	รวม	2.38	1.35

ตาราง 11 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการด้านการศึกษาในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	ระดับความพึงพอใจ	
		$\bar{X}$	S
19.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ	3.90	1.06
20.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ครูได้เข้ารับการอบรมสัมมนาตามควรแก่โอกาส	3.80	1.09
21.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ครูไปศึกษาดูงานนอกสถานศึกษา	3.17	1.19

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	ระดับความพึงพอใจ	
		$\bar{X}$	S
22.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเขียนบทความเอกสารหรือแต่งตำรา	2.75	1.23
23.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนางานในหน้าที่และพัฒนาตนเอง	3.07	1.25
24.	โรงเรียนของท่านจัดประชุมอบรมทางวิชาการแก่ครู โดยฝ่ายบริหารโรงเรียน	3.00	1.21
25.	โรงเรียนของท่านจัดประชุมอบรมทางวิชาการแก่ครูโดยเจ้าวิทยากรจากภายนอก	2.63	1.29
26.	โรงเรียนของท่านจัดให้มีการประชุมพบปะระหว่างคณะครูเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	3.17	1.18
27.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูที่กลับจากการอบรม ศึกษาดูงาน ถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนร่วมงาน	2.88	1.21
28.	โรงเรียนของท่านให้โอกาสครูในการแสดงความคิดเชิงวิชาการอย่างอิสระ	3.33	1.20
29.	โรงเรียนของท่านจัดหาหนังสือและเอกสารต่าง ๆ เพื่อการศึกษา ค้นคว้า ของครูอย่างพอเพียง	3.07	1.14
30.	โรงเรียนของท่านช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้ครูได้เป็นวิทยากร และผู้นำทางวิชาการในท้องถิ่น	3.07	1.20
31.	โรงเรียนของท่านจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาความรู้ของครู	3.00	1.14

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	ระดับความพึงพอใจ	
		$\bar{X}$	S
32.	โรงเรียนของท่านติดต่อจัดหาแหล่งความรู้ในท้องถิ่นสำหรับครู	2.66	1.12
33.	โรงเรียนของท่านติดต่อสถาบันต่าง ๆ ทั้งใกล้ไกลเพื่อบริการความรู้แก่ครู	2.60	1.13
34.	โรงเรียนของท่านสนับสนุนค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ให้แกครูที่ต้องการค้นคว้าและทดลองทางวิชาการต่าง ๆ	2.78	1.16
35.	โรงเรียนของท่านจัดนิเทศภายในในรูปแบบต่าง ๆ แกครูเป็นประจำ	2.75	1.21
36.	โรงเรียนของท่านจัดทำคู่มือเพื่อประกอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ครู	3.26	1.19
37.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนครูในการผลิตอุปกรณ์การสอน	3.26	1.16
	รวม	3.06	1.23

ตาราง 12 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	ระดับความพึงพอใจ	
		$\bar{X}$	S
38.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูได้มีโอกาสเล่นและแข่งขันกีฬา	3.28	1.19
39.	โรงเรียนของท่านจัดวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการออกกำลังกายของครู	3.00	1.21
40.	โรงเรียนของท่านให้การปฐมพยาบาลแก่ครูโดยฝ่ายพยาบาลในโรงเรียน	2.96	1.21
41.	โรงเรียนของท่านเชิญแพทย์หรือพยาบาลมาตรวจรักษาโรคแก่ครูในโรงเรียน	1.95	1.21
42.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูได้รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์หรือพยาบาลเป็นระยะ	2.10	1.22
43.	โรงเรียนของท่านจัดน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดสำหรับครู	3.46	1.25
44.	โรงเรียนของท่านควบคุมอาหารที่ครูรับประทานในโรงเรียนให้สะอาดมีคุณค่าถูกหลักโภชนาการ	2.88	1.21
15.	โรงเรียนของท่านให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยแก่ครู	2.63	1.16
46.	โรงเรียนของท่านจัดห้องน้ำห้องส้วมสำหรับครูอย่างถูกสุขลักษณะ	3.49	1.18
47.	โรงเรียนของท่านจัดห้องอาหารสำหรับครูอย่างถูกสุขลักษณะ	2.46	1.20
48.	โรงเรียนของท่านจัดห้องพักครูอย่างถูกสุขลักษณะ	3.40	1.12
49.	โรงเรียนของท่านจัดบริเวณและสภาพแวดล้อมให้สะอาดสวยงามและร่มรื่น	3.56	1.07

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	ระดับความพึงพอใจ	
		$\bar{X}$	S
50.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูมีโอกาสพบปะสังสรรค์และ สนุกสนานร่วมกัน	3.31	1.11
51.	โรงเรียนของท่านจัดห้องนันทนาการเพื่อการพักผ่อนของ ครู	2.48	1.23
52.	โรงเรียนของท่านจัดพาคณะครูไปทัศนศึกษาประจำปี	2.43	1.32
53.	โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ แก่ครูในช่วงเวลาพัก	2.31	1.19
54.	โรงเรียนของท่านจัดหาหนังสือและเอกสารบันเทิงต่าง ๆ สำหรับครู	2.73	1.16
55.	โรงเรียนของท่านจัดช่วงเวลาเพื่อการพักผ่อนของครู ในแต่ละวันอย่างเหมาะสม	2.58	1.11
56.	โรงเรียนของท่านจัดวงดนตรีและชมรมรื่นเริงต่าง ๆ ของครู	2.57	1.28
57.	โรงเรียนของท่านให้บริการสนามและอุปกรณ์กีฬาแก่คณะครู	3.12	1.26
58.	โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตของครู เช่น การฝึกสมาธิ การอบรมธรรมะ เป็นต้น	2.27	1.21
	รวม	2.81	1.29

ตาราง 13 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการด้านความสะดวกสบายในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	ระดับความพึงพอใจ	
		$\bar{X}$	S
59.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการดำเนินเรื่องธุรการต่าง ๆ ในโรงเรียน	3.32	1.13
60.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการไปติดต่อกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก	3.26	1.10
61.	ครูในโรงเรียนสามารถติดต่อประสานงานกันได้โดยสะดวก	3.58	1.09
62.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของห้องสมุด	3.65	1.06
63.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของห้องพยาบาล	3.56	1.02
64.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของแผนกโสตทัศนศึกษา	3.25	1.21
65.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้ห้องพัสดุ	3.75	1.07
66.	ครูได้รับความสะดวกในการปฏิบัติการสอนและใช้ห้องสอน	3.74	0.98
67.	ครูได้รับความสะดวกในการยืมและใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่	3.54	1.04
68.	ครูได้รับความสะดวกและรวดเร็วในการเบิกเงินต่าง ๆ จากโรงเรียน	3.26	1.16
69.	ครูได้รับความสะดวกในการจัดซื้อสิ่งของเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน	3.22	1.12
70.	ครูได้รับความสะดวกในการจัดพิมพ์และอัดสำเนาเอกสารต่าง ๆ	3.57	1.13
71.	ครูได้รับความสะดวกในการผลิตสื่อการสอนและอุปกรณ์ต่างๆ	3.18	1.08

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	ระดับความพึงพอใจ	
		$\bar{X}$	S
72.	โรงเรียนของท่านสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ครูที่ต้องการขยายหรือโอน	3.23	1.12
73.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการขออนุญาตออกนอกสถานศึกษาในเวลาราชการ	3.61	1.08
74.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูที่จะไปศึกษาต่ออบรม ดูงาน	3.57	1.08
75.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูที่มาจากภูมิภาคชนบทพิเศษ เช่น อยู่เวรยาม	3.28	1.15
	รวม	3.45	1.11

ตาราง 14 ความพึงพอใจของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่มีต่อ
สวัสดิการด้านเศรษฐกิจในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	ขนาดโรงเรียน					
		ใหญ่ N=158		กลาง N=116		เล็ก N=208	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1.	โรงเรียนของท่านบริการเวชภัณฑ์แก่ครู ที่เจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ	3.44	0.94	3.29	1.25	3.19	1.02
2.	โรงเรียนของท่านจัดทุนสงเคราะห์ครูที่เสีย ชีวิตหรือประสบอุบัติเหตุต่าง ๆ	2.17	1.14	2.22	1.24	1.76	1.01
3.	โรงเรียนของท่านจัดเงินทุนให้ครูที่ประสบ ความเดือดร้อนอย่างยิ่ง กู้ยืมโดยไม่เสีย ดอกเบี้ย	1.85	1.15	2.11	1.34	1.77	1.07
4.	โรงเรียนของท่านช่วยเหลือครูให้สามารถ กู้ยืมเงินโดยเสียดอกเบี้ยต่ำ	2.77	1.41	2.71	1.44	2.45	1.50
5.	โรงเรียนของท่านจัดทุนการศึกษาสำหรับ บุตรครูในโรงเรียน	1.64	1.06	1.74	1.22	1.48	0.93
6.	โรงเรียนของท่านจัดทุนหรือรางวัลให้แก่ครู ที่ปฏิบัติงานดีเด่นประจำปี	1.74	1.14	1.21	1.22	1.60	0.96
7.	โรงเรียนของท่านเลี้ยงอาหารหรือเครื่องดื่ม ครูที่มาปฏิบัติงานนอกเวลา	2.51	1.25	2.53	1.30	2.04	1.20
8.	โรงเรียนของท่านให้ครูยืมเครื่องมือและ อุปกรณ์บางอย่างไปใช้งานส่วนตัว	2.53	1.23	2.67	1.28	2.61	1.18

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	ขนาดโรงเรียน					
		ใหญ่ N=158		กลาง N=116		เล็ก N=208	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
9.	โรงเรียนของท่านจัดของขวัญในนามคณะครูหรือโรงเรียนไปร่วมงานส่วนตัวของครู เช่น ขึ้นบ้านใหม่ คลอดบุตร แต่งงาน	2.89	1.31	3.53	1.33	3.49	1.24
10.	โรงเรียนของท่านให้ที่พักหรือช่วยหาบ้านเช่าราคาถูกให้แก่ครูที่ไม่มีจีทีเอ็มเบิกค่าเช่าบ้าน	2.37	1.28	2.81	1.51	2.84	1.48
11.	โรงเรียนของท่านจัดครุภัณฑ์และอุปกรณ์บางอย่างไว้บริการในบ้านพักครู เช่น โต๊ะตั้งเก็บน้ำ เครื่องมือเพื่อปรับปรุงบริเวณ เป็นต้น	2.06	1.09	2.63	1.42	2.51	1.27
12.	โรงเรียนของท่านช่วยให้ครูซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคได้ในราคาประหยัด	2.68	1.31	2.91	1.36	2.35	1.28
13.	โรงเรียนของท่านจัดจำหน่ายสินค้าแก่ครูโดยให้ส่วนลดชำระได้	2.80	1.38	3.03	1.46	2.45	1.50
14.	โรงเรียนของท่านช่วยติดต่อเพื่อให้ครูเสียค่าพาหนะเดินทางในอัตราพิเศษ	1.77	1.07	2.03	1.26	1.58	0.93
15.	โรงเรียนของท่านให้สวัสดิการพิเศษ เช่น เลี้ยงอาหาร แจกสิ่งของ แก่ครูในโอกาสพิเศษ เช่น วันประชุมใหญ่ วันกีฬาภายใน	2.28	1.21	2.40	1.34	2.06	1.19

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	ขนาดโรงเรียน					
		ใหญ่ N=158		กลาง N=116		เล็ก N=208	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
16.	โรงเรียนของท่านช่วยสมทบหรือออกค่าใช้จ่าย แทนครูซึ่งทำงานเพื่อโรงเรียน เช่น ช่วยเลี้ยง เด็กที่ครูนำพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น	2.00	1.11	2.15	1.23	2.18	1.22
17.	โรงเรียนของท่านช่วยหางานพิเศษและสนับสนุน ให้ครูทำงานพิเศษเพื่อให้มีรายได้เพิ่มเติมโดย ไม่ให้เสียหยาดต่อการปฏิบัติราชการตามหน้าที่	2.02	1.20	2.05	1.29	1.86	1.08
18.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมให้ครูได้มีการ อบรมหรือพ	3.12	1.23	3.23	1.42	3.22	1.38
	รวม	2.37	1.30	2.55	1.42	2.30	1.33

ตาราง 15 ความพึงพอใจของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่มีต่อ
สวัสดิการด้านการศึกษาในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	ขนาดโรงเรียน					
		ใหญ่ N=158		กลาง N=116		เล็ก N=208	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
19.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ศึกษา ต่อเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ	3.81	1.05	3.93	1.16	3.95	1.02
20.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ครูได้ เข้ารับการอบรมสัมมนาตามควรแก่โอกาส	3.66	1.15	3.80	1.11	3.89	1.03
21.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ครู ไปศึกษาดูงานนอกสถานศึกษา	3.01	1.20	3.27	1.17	3.24	1.18
22.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูแข่งขัน บทความ เอกสาร หรือบทความ	2.85	1.21	2.78	1.29	2.66	1.21
23.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำการ ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ และพัฒนาตนเอง	2.93	1.29	3.22	1.37	3.10	1.15
24.	โรงเรียนของท่านจัดประชุมอบรมทางวิชาการ แก่ครูโดยฝ่ายบริหารโรงเรียน	3.06	1.22	3.30	1.25	2.79	1.14
25.	โรงเรียนของท่านจัดประชุมอบรมทางวิชาการ แก่ครูโดยเชิญวิทยากรจากภายนอก	2.82	1.26	3.04	1.36	2.25	1.16
26.	โรงเรียนของท่านจัดให้มีการประชุมพบปะระหว่าง คณะครูเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน	2.91	1.19	3.42	1.14	3.24	1.16

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	ขนาดโรงเรียน					
		ใหญ่ N=158		กลาง N=116		เล็ก N=208	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
27.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูที่กลับจากการอบรม คุณ ถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนร่วมงาน	2.63	1.26	3.03	1.16	2.97	1.16
28.	โรงเรียนของท่านให้โอกาสครูในการแสดง ความคิดเชิงวิชาการอย่างอิสระ	3.06	1.26	3.39	1.15	3.50	1.16
29.	โรงเรียนของท่านจัดหาหนังสือและเอกสาร ต่าง ๆ เพื่อการศึกษาค้นคว้าของครูอย่าง พอเพียง	2.85	1.12	3.32	1.14	3.11	1.13
30.	โรงเรียนของท่านช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้ครูได้ เป็นวิทยากรและผู้นำทางวิชาการในห้องอื่น	2.98	1.19	3.33	1.16	3.00	1.21
31.	โรงเรียนของท่านจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยี ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาความรู้ของครู	3.08	1.16	3.17	1.12	2.83	1.13
32.	โรงเรียนของท่านติดต่อ เสาะหาแหล่งความรู้ใน ท้องถิ่นสำหรับครู	2.65	1.13	2.85	1.08	2.56	1.11
33.	โรงเรียนของท่านติดต่อสถานต่าง ๆ ทั้งใกล้ไกล เพื่อบริการความรู้แก่ครู	2.65	1.14	2.68	1.17	2.50	1.11
34.	โรงเรียนของท่านสนับสนุนด้านเครื่องมือและ อุปกรณ์ให้แก่ครูที่ต้องการค้นคว้าและทดลอง ทางวิชาการต่าง ๆ	2.84	1.16	2.84	1.11	2.70	1.19

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	ขนาดโรงเรียน					
		ใหญ่ N=158		กลาง N=116		เล็ก N=208	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
35.	โรงเรียนของท่านจัดนิเทศภายในในรูปแบบต่าง ๆ แก่ครูเป็นประจำ	2.82	1.24	2.88	1.22	2.63	1.17
36.	โรงเรียนของท่านจัดทำคู่มือเพื่อประกอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ครู	3.38	1.18	3.54	1.13	3.02	1.20
37.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนครูในการผลิตอุปกรณ์การสอน	3.22	1.20	3.34	1.13	3.24	1.14
	รวม	3.01	1.23	3.22	1.22	3.01	1.22

ตาราง 16 ความพึงพอใจของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่มีต่อสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	ขนาดโรงเรียน					
		ใหญ่ N=158		กลาง N=116		เล็ก N=208	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
38.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูได้มีโอกาสเล่นและแข่งขันกีฬา	3.35	1.11	3.41	1.12	3.14	1.27
39.	โรงเรียนของท่านจัดวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการออกกำลังกายของครู	2.94	1.16	3.15	1.25	2.97	1.23

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	ขนาดโรงเรียน					
		ใหญ่ N=158		กลาง N=116		เล็ก N=208	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
40.	โรงเรียนของท่านให้การปฐมพยาบาลแก่ครูโดยฝ่ายพยาบาลในโรงเรียน	3.01	1.23	3.14	1.31	2.82	1.13
41.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูได้รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์หรือพยาบาลเป็นระยะ	2.20	1.29	2.26	1.34	1.93	1.06
42.	โรงเรียนของท่านเชิญแพทย์หรือพยาบาลมาตรวจรักษาโรคแก่ครูในโรงเรียน	2.07	1.30	2.10	1.32	1.76	1.05
43.	โรงเรียนของท่านจัดน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดสำหรับครู	3.26	1.27	3.72	1.20	3.46	1.23
44.	โรงเรียนของท่านควบคุมอาหารที่ครูรับประทานในโรงเรียนให้สะอาดมีคุณค่าถูกหลักโภชนาการ	3.06	1.17	2.97	1.21	2.69	1.22
45.	โรงเรียนของท่านให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยแก่ครู	2.63	1.17	2.78	1.22	2.55	1.12
46.	โรงเรียนของท่านจัดห้องน้ำห้องส้วมสำหรับครูอย่างถูกสุขลักษณะ	3.31	1.17	3.62	1.17	3.55	1.17
47.	โรงเรียนของท่านจัดห้องอาหารสำหรับครูอย่างถูกสุขลักษณะ	2.52	1.21	2.66	1.26	2.31	1.14
48.	โรงเรียนของท่านจัดห้องพักครูอย่างถูกสุขลักษณะ	3.35	1.09	3.47	1.16	3.39	1.13
49.	โรงเรียนของท่านจัดบริเวณและสภาพแวดล้อมให้สะอาด สวยงามและร่มรื่น	3.46	1.09	3.77	1.11	3.52	1.01

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	ขนาดโรงเรียน					
		ใหญ่ N=158		กลาง N=116		เล็ก N=208	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
50.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูมีโอกาสพบปะสังสรรค์และสนุกสนานร่วมกัน	3.09	1.13	3.56	0.94	3.33	1.15
51.	โรงเรียนของท่านจัดห้องนันทนาการเพื่อการพักผ่อนของครู	2.36	1.18	2.78	1.34	2.41	1.19
52.	โรงเรียนของท่านจัดพาครูไปทัศนศึกษาประจำปี	2.65	1.30	2.66	1.41	2.13	1.23
53.	โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจแก่ครูในช่วงเวลาพัก	2.24	1.16	2.53	1.32	2.25	1.13
54.	โรงเรียนของท่านจัดหาหนังสือและเอกสารบันเทิงต่าง ๆ สำหรับครู	2.72	1.09	2.84	1.22	2.69	1.17
55.	โรงเรียนของท่านจัดช่วงเวลาเพื่อการพักผ่อนของครูในแต่ละวันอย่างเหมาะสม	2.53	1.06	2.76	1.12	2.52	1.14
56.	โรงเรียนของท่านจัดวงดนตรีและชมรมรื่นเริงต่าง ๆ ของครู	2.81	1.15	2.98	1.34	2.16	1.21
57.	โรงเรียนของท่านให้บริการสนามและอุปกรณ์กีฬาแก่คณะครู	2.91	1.22	3.50	1.17	3.08	1.29
58.	โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตของครู เช่น การฝึกสมาธิ การอบรมธรรมชาติ เป็นต้น	2.38	1.22	2.53	1.30	2.05	1.12
รวม		2.80	1.25	3.01	1.32	2.70	1.28

ตาราง 17 ความพึงพอใจของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่มีต่อ
สวัสดิการด้านความสะดวกภายในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	ขนาดโรงเรียน					
		ใหญ่ N=158		กลาง N=116		เล็ก N=208	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
59.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการดำเนินเรื่องธุรการต่าง ๆ ในโรงเรียน	3.32	1.15	3.41	1.22	3.26	1.07
60.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการไปติดต่อกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก	3.20	1.14	3.38	1.10	3.25	1.07
61.	ครูในโรงเรียนสามารถติดต่อกับประสานงานกันได้อย่างสะดวก	3.48	1.16	3.62	1.02	3.63	1.08
62.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของห้องสมุด	3.77	0.93	3.77	0.95	3.49	1.18
63.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของห้องพยาบาล	3.61	0.97	3.74	0.97	3.43	1.07
64.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของแผนกโสตทัศนศึกษา	3.41	1.07	3.54	1.16	2.97	1.28
65.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้ห้องพัสดุ	3.61	1.12	3.85	1.02	3.81	1.05
66.	ครูได้รับความสะดวกในการปฏิบัติการสอนและใช้ห้องสอน	3.55	0.95	3.73	0.96	3.83	0.98
67.	ครูได้รับความสะดวกในการยืมและใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่	3.39	1.01	3.57	1.05	3.64	1.05
68.	ครูได้รับความสะดวกและรวดเร็วในการเบิกเงินต่าง ๆ จากโรงเรียน	3.22	1.11	3.22	1.21	3.30	1.17

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	สถิติการวัดความสละสลวย	ขนาดโรงเรียน					
		ใหญ่ N=158		กลาง N=116		เล็ก N=208	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
69.	ครูได้รับความสะดวกในการจัดซื้อสิ่งของเครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน	3.15	1.12	3.23	1.14	3.27	1.12
70.	ครูได้รับความสะดวกในการจัดพิมพ์และอัดสำเนา เอกสารต่าง ๆ	3.47	1.09	3.69	1.05	3.58	1.20
71.	ครูได้รับความสะดวกในการผลิตสื่อการสอนและ อุปกรณ์ต่าง ๆ	3.22	1.07	3.34	0.99	3.06	1.14
72.	โรงเรียนของท่านสนับสนุนและอำนวยความสะดวก แก่ครูที่ต้องการขอย้ายหรือโอน	3.22	1.08	3.27	1.17	3.22	1.12
73.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูใน การขออนุญาตออกนอกสถานศึกษาในเวลา ราชการ	3.60	1.04	3.65	1.13	3.59	1.09
74.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครู ที่จะไปศึกษาต่อ อบรม กู้งาน	3.41	1.16	3.70	0.98	3.62	1.05
75.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครู ที่มาปฏิบัติหน้าที่พิเศษ เช่น อยู่เวรยาม	3.17	1.09	3.28	1.18	3.36	1.17
รวม		3.40	1.09	3.53	1.10	3.43	1.14

ตาราง 18 ความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ
ในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	ตำแหน่งหน้าที่			
		ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1.	โรงเรียนของท่านบริการเวชภัณฑ์แก่ครูที่เจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ	3.75	0.85	3.14	1.08
2.	โรงเรียนของท่านจัดทุนสงเคราะห์ครูที่เสียชีวิตหรือประสบอุบัติเหตุต่าง ๆ	2.22	1.24	1.94	1.08
3.	โรงเรียนของท่านจัดเงินทุนให้ครูที่ประสบความเดือดร้อนอย่างยิ่ง กู้ยืมโดยไม่เสียดอกเบี้ย	2.16	1.30	1.78	1.10
4.	โรงเรียนของท่านช่วยเหลือครูให้สามารถกู้ยืมเงินโดยเสียดอกเบี้ยต่ำ	3.06	1.49	2.46	1.42
5.	โรงเรียนของท่านจัดทุนการศึกษาสำหรับบุตรครูในโรงเรียน	1.81	1.15	1.52	1.00
6.	โรงเรียนของท่านจัดทุนหรือรางวัลให้แก่ครูที่ปฏิบัติงานดีเป็นประจำปี	2.07	1.21	1.59	1.01
7.	โรงเรียนของท่านเลี้ยงอาหารหรือเครื่องค้ำครูที่มาปฏิบัติงานนอกเวลา	2.84	1.13	2.13	1.25
8.	โรงเรียนของท่านให้ครูยืมเครื่องมือและอุปกรณ์บางอย่างไปใช้งานส่วนตัว	2.82	1.33	2.52	1.17

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	ตำแหน่งหน้าที่			
		ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
9.	โรงเรียนของท่านจัดของขวัญในนามคณะครู หรือโรงเรียนไปร่วมงานส่วนตัวของครู เช่น ขึ้นบ้านใหม่ ถวายคฤหัสถ์ แดงงาน	3.50	1.22	3.23	1.34
10.	โรงเรียนของท่านให้ที่พักหรือช่วยหาบ้านเช่า ราคากู้ให้แก่ครูที่ไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน	3.28	1.37	2.47	1.41
11.	โรงเรียนของท่านจัดครุภัณฑ์และอุปกรณ์บางอย่างไว้บริการในบ้านพักครู เช่น โต๊ะ เก้าอี้เก็บน้ำ เครื่องมือเพื่อปรับปรุงบริเวณ เป็นต้น	2.78	1.29	2.25	1.24
12.	โรงเรียนของท่านช่วยให้ครูซื้อเครื่องอุปโภค บริโภค ได้ในราคาประหยัด	3.12	1.41	2.41	1.25
13.	โรงเรียนของท่านจัดจำหน่ายสินค้าแก่ครูโดยให้ลดราคาได้	3.10	1.47	2.57	1.44
14.	โรงเรียนของท่านช่วยคิดค่าเพื่อให้ครูเสียค่าพาหนะเดินทางในอัตราพิเศษ	2.04	1.24	1.65	0.99
15.	โรงเรียนของท่านให้สวัสดิการพิเศษ เช่น เลี้ยงอาหาร แจกสิ่งของ แก่ครูในโอกาสพิเศษ เช่น วันประสูติไทย วันเกษียณอายุใน	2.77	1.36	2.02	1.14
16.	โรงเรียนของท่านช่วยสมทบหรือออกค่าใช้จ่ายแทนครู ซึ่งทำงานเพื่อโรงเรียน เช่น ช่วยเลี้ยงเด็กที่ครูนำพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น	2.43	1.17	2.00	1.17

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	ตำแหน่งหน้าที่			
		ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
17.	โรงเรียนของท่านช่วยทางานพิเศษและสนับสนุนให้ครูทางานพิเศษเพื่อให้มีรายได้เพิ่มเติมโดยไม่ให้เสียหายต่อการปฏิบัติราชการตามหน้าที่	2.39	1.23	1.80	1.11
18.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมให้ครูได้มีการอบรมற்ப	3.80	1.14	2.98	1.34
	รวม	2.77	1.39	2.25	1.31

ตาราง 19 ความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อสวัสดิการด้านการศึกษาในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	ตำแหน่งหน้าที่			
		ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
19.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ	4.28	0.78	3.77	1.12
20.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ครูได้เข้ารับการอบรมสัมมนาตามการรณกโอกาส	4.23	0.83	3.65	1.13

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	ตำแหน่งหน้าที่			
		ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
21.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ครูไปศึกษาดูงานนอกสถานศึกษา	3.61	0.99	3.02	1.22
22.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเขียนบทความ เอกสารหรือแต่งตำรา	3.30	1.03	2.56	1.24
23.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำการศึกษาค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนางานในหน้าที่และพัฒนาก่อนเอง	3.60	1.10	2.89	1.25
24.	โรงเรียนของท่านจัดประชุมอบรมทางวิชาการแก่ครูโดยฝ่ายบริหารโรงเรียน	3.58	1.02	2.80	1.20
25.	โรงเรียนของท่านจัดประชุมอบรมทางวิชาการแก่ครูโดยเชิญวิทยากรจากภายนอก	3.18	1.23	2.44	1.26
26.	โรงเรียนของท่านจัดให้มีการประชุมพบปะระหว่างคณะครูเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	3.61	1.05	3.02	1.18
27.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูที่กลับจากการอบรมดูงาน ถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนร่วมงาน	3.40	1.11	2.69	1.19
28.	โรงเรียนของท่านให้โอกาสครูในการแสดงความคิดเชิงวิชาการอย่างอิสระ	3.89	0.98	3.13	1.22
29.	โรงเรียนของท่านจัดหาหนังสือและเอกสารต่าง ๆ เพื่อการศึกษาค้นคว้าของครูอย่างพอเพียง	3.63	1.03	2.88	1.12

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	ตำแหน่งหน้าที่			
		ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
30.	โรงเรียนของท่านช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้ครูได้เป็นวิทยากรและผู้นำทางวิชาการในห้องเรียน	3.65	1.07	2.87	1.18
31.	โรงเรียนของท่านจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาความรู้ของครู	3.54	1.07	2.80	1.11
32.	โรงเรียนของท่านจัดคอก เสาะหาแหล่งความรู้ในห้องเรียนสำหรับครู	3.18	1.02	2.48	1.09
33.	โรงเรียนของท่านจัดคอกสถาบันต่าง ๆ ทั้งใกล้ไกลเพื่อบริการความรู้แก่ครู	3.19	1.05	2.39	1.09
34.	โรงเรียนของท่านสนับสนุนด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ให้แก่ครูที่ต้องการค้นคว้าและทดลองทางวิชาการต่าง ๆ	3.45	1.04	2.54	1.11
35.	โรงเรียนของท่านจัดนิเทศภายในในรูปแบบต่าง ๆ แก่ครูเป็นประจำ	3.37	1.17	2.54	1.15
36.	โรงเรียนของท่านจัดทำคู่มือเพื่อประกอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ครู	3.60	1.11	3.15	1.20

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	ตำแหน่งหน้าที่			
		ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
37.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนครูในการผลิตอุปกรณ์การสอน	3.66	1.07	3.12	1.16
	รวม	3.58	1.07	2.88	1.23

ตาราง 20 ความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	ตำแหน่งหน้าที่			
		ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
38.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูได้มีโอกาสเล่นและออกกำลังกาย	3.71	1.01	3.13	1.21
39.	โรงเรียนของท่านจัดวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการออกกำลังกายของครู	3.56	1.00	2.80	1.22
40.	โรงเรียนของท่านให้การปฐมพยาบาลแก่ครูโดยฝ่ายพยาบาลในโรงเรียน	3.35	1.14	2.82	1.22

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	ตำแหน่งหน้าที่			
		ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
41.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูได้รับการตรวจสอบสภาพจากแพทย์หรือพยาบาลเป็นระยะ	2.57	1.31	1.93	1.14
42.	โรงเรียนของท่านเชิญแพทย์หรือพยาบาลมาตรวจรักษาโรคแก่ครูในโรงเรียน	2.34	1.09	3.29	1.25
43.	โรงเรียนของท่านจัดน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดสำหรับครู	3.94	1.09	3.29	1.25
44.	โรงเรียนของท่านควบคุมอาหารที่ครูรับประทานในโรงเรียนให้สะอาดมีคุณค่าถูกหลักโภชนาการ	3.58	1.11	2.63	1.15
45.	โรงเรียนของท่านให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยแก่ครู	3.13	1.20	2.46	1.10
46.	โรงเรียนของท่านจัดห้องน้ำห้องส้วมสำหรับครูอย่างถูกสุขลักษณะ	3.98	0.90	3.32	1.21
47.	โรงเรียนของท่านจัดห้องอาหารสำหรับครูอย่างถูกสุขลักษณะ	2.90	1.21	2.31	1.16
48.	โรงเรียนของท่านจัดห้องพักครูอย่างถูกสุขลักษณะ	3.80	0.98	3.25	1.14
49.	โรงเรียนของท่านจัดบริเวณและสภาพแวดล้อมให้สะอาด สวยงามและร่มรื่น	3.93	0.93	3.43	1.08
50.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูมีโอกาสพบปะสังสรรค์และสนุกสนานร่วมกัน	3.70	1.05	3.17	1.09

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	ตำแหน่งหน้าที่			
		ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
51.	โรงเรียนของท่านจัดห้องนันทนาการเพื่อการพักผ่อนของครู	2.94	1.28	2.32	1.18
52.	โรงเรียนของท่านจัดพาคณะครูไปทัศนศึกษาประจำปี	2.90	1.38	2.26	1.26
53.	โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจแก่ครูในช่วงเวลาพัก	2.74	1.20	2.17	1.16
54.	โรงเรียนของท่านจัดหาหนังสือและเอกสารบันเทิงต่าง ๆ สำหรับครู	3.14	1.10	2.59	1.14
55.	โรงเรียนของท่านจัดช่วงเวลาเพื่อการพักผ่อนของครูในแต่ละวันอย่างเหมาะสม	3.09	1.02	2.41	1.09
56.	โรงเรียนของท่านจัดวงดนตรีและชมรมรื่นเริงต่าง ๆ ของครู	2.94	1.27	2.44	1.25
57.	โรงเรียนของท่านให้บริการสนามและอุปกรณ์กีฬาแก่คณะครู	3.60	1.14	2.96	1.25
58.	โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตของครู เช่น การฝึกสมาธิ การอบรมธรรมะ เป็นต้น	2.72	1.31	2.11	1.14
	รวม	3.26	1.24	2.65	1.26

ตาราง 21 ความพึงพอใจของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อสวัสดิการด้าน
ความสะดวกสบายภายในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	ตำแหน่งหน้าที่			
		ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
59.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการดำเนินเรื่องธุรการต่าง ๆ ในโรงเรียน	3.86	0.94	3.13	1.13
60.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการไปติดต่อกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก	3.75	0.89	3.09	1.12
61.	ครูในโรงเรียนสามารถติดต่อประสานงานกันได้อย่างสะดวก	3.96	0.97	3.45	1.10
62.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของห้องสมุด	4.02	0.95	3.52	1.06
63.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของห้องพยาบาล	3.90	0.91	3.45	1.03
64.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของแผนกโสตทัศนศึกษา	3.69	1.09	3.10	1.21
65.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้ห้องพัสดุ	4.11	0.89	3.63	1.10
66.	ครูได้รับความสะดวกในการปฏิบัติการสอนและใช้ห้องสอน	4.04	0.82	3.64	1.01
67.	ครูได้รับความสะดวกในการยืมและใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่	3.97	0.84	3.40	1.06
68.	ครูได้รับความสะดวกและรวดเร็วในการเบิกเงินต่าง ๆ จากโรงเรียน	3.90	0.91	3.03	1.15

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	ตำแหน่งหน้าที่			
		ผู้บริหาร N=125		ครูผู้สอน N=357	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
69.	ครูได้รับความสะดวกในการจัดซื้อสิ่งของเครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน	3.81	0.93	3.02	1.12
70.	ครูได้รับความสะดวกในการจัดพิมพ์และอัดสำเนา เอกสารต่าง ๆ	4.06	0.86	3.40	1.16
71.	ครูได้รับความสะดวกในการผลิตสื่อการสอนและ อุปกรณ์ต่าง ๆ	3.66	0.94	3.01	1.08
72.	โรงเรียนของท่านสนับสนุนและอำนวยความสะดวก แก่ครูที่ต้องการขยายหรือโอน	3.80	0.93	3.03	1.11
73.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการขอ อนุญาตออกนอกสถานศึกษาในเวลาราชการ	3.94	0.93	3.49	1.11
74.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูที่จะไป ศึกษาต่อ อบรม ศึกษาดูงาน	4.09	0.82	3.39	1.10
75.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูที่มา ปฏิบัติหน้าที่พิเศษ เช่น อยู่เวรยาม	3.86	0.88	3.08	1.16
	รวม	3.91	0.92	3.28	1.13

ตาราง 22 ความพึงพอใจของครูชายและครูหญิงที่มีต่อสวัสดิการค่านเสริมธุรกิจในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการค่านเสริมธุรกิจ	เพศ			
		ครูชาย N=330		ครูหญิง N=152	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1.	โรงเรียนของท่านบริการเวชภัณฑ์แก่ครูที่เจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ	3.38	1.01	3.13	1.14
2.	โรงเรียนของท่านจัดทุนสงเคราะห์ครูที่เสียชีวิตหรือประสบอุบัติเหตุต่าง ๆ	2.05	1.14	1.93	1.11
3.	โรงเรียนของท่านจัดเงินทุนให้ครูที่ประสบความเดือดร้อนอย่างยิ่ง กู้ยืมโดยไม่เสียดอกเบี้ย	1.97	1.19	1.68	1.09
4.	โรงเรียนของท่านช่วยเหลือครูให้สามารถกู้ยืมเงินโดยเสียดอกเบี้ยต่ำ	2.69	1.49	2.47	1.38
5.	โรงเรียนของท่านจัดทุนการศึกษาสำหรับบุตรครูในโรงเรียน	1.65	1.08	1.47	0.99
6.	โรงเรียนของท่านจัดทุนหรือรางวัลให้แก่ครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นประจำปี	1.81	1.14	1.53	0.94
7.	โรงเรียนของท่านเลี้ยงอาหารหรือเครื่องค้ำครูที่มาปฏิบัติงานนอกเวลา	2.47	1.24	1.98	1.24
8.	โรงเรียนของท่านให้ครูยืมเครื่องมือและอุปกรณ์บางอย่างไปใช้งานส่วนตัว	2.68	1.23	2.41	1.19
9.	โรงเรียนของท่านจัดของขวัญในนามคณะครูหรือโรงเรียนไปร่วมงานส่วนตัวของครู เช่น ขึ้นบ้านใหม่ กลอดบุตร แต่งงาน	3.41	1.26	3.07	1.41

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	เพศ			
		ผู้ชาย N=330		ผู้หญิง N=152	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
10.	โรงเรียนของท่านให้ที่พักหรือช่วยหาบ้านเช่าราคาถูกให้แก่ครูที่ไม่มีสิทธิ์เบิกค่าเช่าบ้าน	2.81	1.42	2.38	1.44
11.	โรงเรียนของท่านจัดครุภัณฑ์และอุปกรณ์บางอย่างไว้บริการในบ้านพักครู เช่น โต๊ะ ถังเก็บน้ำ เครื่องมือเพื่อปรับปรุงบริเวณ เป็นต้น	2.53	1.26	2.09	1.23
12.	โรงเรียนของท่านช่วยให้ครูซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคได้ในราคาประหยัด	2.68	1.33	2.41	1.31
13.	โรงเรียนของท่านจัดจำหน่ายสินค้าแก่ครูโดยให้ส่วนลด	2.75	1.47	2.60	1.46
14.	โรงเรียนของท่านช่วยติดต่อเพื่อให้ครูเสียค่าพาหนะเดินทางในอัตราพิเศษ	1.81	1.09	1.63	1.03
15.	โรงเรียนของท่านให้สวัสดิการพิเศษ เช่น เลี้ยงอาหาร แจกสิ่งของ แก่ครูในโอกาสพิเศษ เช่น วันประชุมใหญ่ วันกีฬาภายใน	2.28	1.25	2.07	1.22
16.	โรงเรียนของท่านช่วยสมทบหรือออกค่าใช้จ่ายแทนครู ซึ่งทำงานเพื่อโรงเรียน เช่น ช่วยเลี้ยงเด็กที่ครูนำมากพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น	2.23	1.17	1.86	1.19
17.	โรงเรียนของท่านช่วยหางานพิเศษและสนับสนุนให้ครูทำงานพิเศษเพื่อให้มีรายได้เพิ่มเติมโดยไม่ให้เสียหายต่อการปฏิบัติราชการตามหน้าที่	2.07	1.19	1.71	1.10

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านเศรษฐกิจ	เพศ			
		ครูชาย N=330		ครูหญิง N=152	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
18.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมให้ครูได้มีการอบรมทรัพย์	3.32	1.32	2.91	1.35
	รวม	2.48	1.35	2.18	1.32

ตาราง 23 ความพึงพอใจของครูชายและครูหญิงที่มีต่อสวัสดิการด้านการศึกษาในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	เพศ			
		ครูชาย N=330		ครูหญิง N=152	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
19.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ	4.01	1.00	3.66	1.15
20.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ครูได้เข้ารับการอบรมสัมมนาตามควรแก่โอกาส	3.93	1.00	3.51	1.22
21.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ครูไปศึกษาคูงานนอกสถานศึกษา	3.33	1.14	2.82	1.23
22.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเขียนบทความเอกสารหรือแต่งตำรา	2.88	1.22	2.47	1.20

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	เพศ			
		ครูชาย N=330		ครูหญิง N=152	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
23.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนางานในหน้าที่และพัฒนาตนเอง	3.17	1.22	2.87	1.31
24.	โรงเรียนของท่านจัดประชุมอบรมทางวิชาการแก่ครู โดยฝ่ายบริหารโรงเรียน	3.16	1.17	2.66	1.21
25.	โรงเรียนของท่านจัดประชุมอบรมทางวิชาการแก่ครู โดยเชิญวิทยากรจากภายนอก	2.76	1.26	2.35	1.32
26.	โรงเรียนของท่านจัดให้มีการประชุมพบปะระหว่างคณะครูเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็นซึ่งกัน และกัน	3.34	1.09	2.82	1.28
27.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูที่กลับจากการอบรม กูงาน ภายนอกความรู้แก่เพื่อนร่วมงาน	2.99	1.16	2.63	1.28
28.	โรงเรียนของท่านให้โอกาสครูในการแสดงความคิดเห็นวิชาการอย่างอิสระ	3.45	1.20	3.07	1.18
29.	โรงเรียนของท่านจัดหาหนังสือและเอกสารต่าง ๆ เพื่อการศึกษา ค้นคว้าของครูอย่างพอเพียง	3.16	1.12	2.88	1.17
30.	โรงเรียนของท่านช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้ครูได้เป็น วิทยากรและผู้นำทางวิชาการในห้องเรียน	3.19	1.17	2.82	1.22
31.	โรงเรียนของท่านจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาความรู้ของครู	3.09	1.15	2.78	1.10

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	เพศ			
		ครูชาย N=330		ครูหญิง N=152	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
32.	โรงเรียนของท่านติดต่อ เสาะหาแหล่งความรู้ในท้องถิ่นสำหรับครู	2.78	1.07	2.41	1.17
33.	โรงเรียนของท่านติดต่อสถาบันต่าง ๆ ทั้งใกล้ไกล เพื่อบริการความรู้แก่ครู	2.74	1.13	2.28	1.09
34.	โรงเรียนของท่านสนับสนุนด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ให้แก่ครูที่ต้องการค้นคว้าและทดลองทางวิชาการต่างๆ	2.87	1.17	2.57	1.13
35.	โรงเรียนของท่านจัดนิเทศภายในในรูปแบบต่าง ๆ แก่ครูเป็นประจำ	2.91	1.19	2.40	1.18
36.	โรงเรียนของท่านจัดทำคู่มือเพื่อประกอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ครู	3.32	1.16	3.14	1.25
37.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนครูในการผลิตอุปกรณ์การสอน	3.38	1.12	2.99	1.21
	รวม	3.16	1.20	2.60	1.25

ตาราง 24 ความพึงพอใจของครูชายและครูหญิงที่มีต่อสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย
ในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านการศึกษา	ค่าเฉลี่ย			
		ครูชาย N=330		ครูหญิง N=152	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
38.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูได้มีโอกาสเล่นและแข่งกีฬา	3.40	1.17	3.01	1.19
39.	โรงเรียนของท่านจัดวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการออกกำลังกายของครู	3.15	1.18	2.68	1.21
40.	โรงเรียนของท่านให้การปฐมพยาบาลแก่ครูโดยฝ่ายพยาบาลในโรงเรียน	3.00	1.21	2.88	1.21
41.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูได้รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์หรือพยาบาลเป็นระยะ	2.19	1.22	1.89	1.17
42.	โรงเรียนของท่านเชิญแพทย์หรือพยาบาลมาตรวจรักษาโรคแก่ครูในโรงเรียน	2.02	1.21	1.78	1.21
43.	โรงเรียนของท่านจัดน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดสำหรับครู	3.58	1.20	3.18	1.31
44.	โรงเรียนของท่านควบคุมอาหารที่ครูรับประทานในโรงเรียนให้สะอาดมีคุณค่าหลักโภชนาการ	3.03	1.18	2.54	1.21
45.	โรงเรียนของท่านให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยแก่ครู	2.72	1.17	2.44	1.13
46.	โรงเรียนของท่านจัดห้องน้ำห้องส้วมสำหรับครูอย่างถูกสุขลักษณะ	3.66	1.09	3.12	1.26
47.	โรงเรียนของท่านจัดห้องอาหารสำหรับครูอย่างถูกสุขลักษณะ	2.58	1.20	2.22	1.17

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	พหุ			
		ครูชาย N=330		ครูหญิง N=152	
48.	โรงเรียนของท่านจัดห้องพักรออย่างถูกสุขลักษณะ	3.52	1.05	3.13	1.24
49.	โรงเรียนของท่านจัดบริเวณและสภาพแวดล้อมให้สะอาด สวยงามและร่มรื่น	3.66	1.00	3.34	1.17
50.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูมีโอกาสพบปะสังสรรค์และสนุกสนานร่วมกัน	3.39	1.09	3.12	1.13
51.	โรงเรียนของท่านจัดห้องนันทนาการเพื่อการพักผ่อนของครู	2.62	1.24	2.20	1.17
52.	โรงเรียนของท่านจัดพาคณะครูไปทัศนศึกษาประจำปี	2.52	1.33	2.22	1.29
53.	โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจแก่ครูในช่วงเวลาพัก	2.44	1.20	2.03	1.13
54.	โรงเรียนของท่านจัดหาหนังสือและเอกสารบันเทิงต่าง ๆ สำหรับครู	2.80	1.13	2.58	1.21
55.	โรงเรียนของท่านจัดช่วงเวลาเพื่อการพักผ่อนของครูในแต่ละวันอย่างเหมาะสม	2.71	1.10	2.31	1.09
56.	โรงเรียนของท่านจัดวงดนตรีและชมรมรื่นเริงต่าง ๆ ของครู	2.64	1.27	2.42	1.27
57.	โรงเรียนของท่านให้บริการสันทนาการและอุปกรณ์กีฬาแก่คณะครู	3.27	1.24	2.82	1.25

ตาราง 24(ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	เพศ			
		ครูชาย N=330		ครูหญิง N=152	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
58.	โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตของครู เช่น การฝึกสมาธิ การอบรมธรรมะ เป็นต้น	2.39	1.23	2.01	1.14
	รวม	2.92	1.27	2.57	1.28

ตาราง 25 ความพึงพอใจของครูชายและครูหญิงที่มีต่อสวัสดิการด้านความสะดวกสบายในโรงเรียน

ข้อ	สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	เพศ			
		ครูชาย N=330		ครูหญิง N=152	
59.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการดำเนินเรื่องธุรการต่าง ๆ ในโรงเรียน	3.44	1.11	3.05	1.14
60.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการไปติดต่อกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก	3.42	1.04	2.93	1.15
61.	ครูในโรงเรียนสามารถติดต่อประสานงานกันได้โดยสะดวก	3.69	1.05	3.34	1.14

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	L. พศ			
		ครูชาย N=330		ครูหญิง N=152	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
62.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของห้องสมุด	3.71	1.04	3.52	1.09
63.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของห้องพยาบาล	3.65	0.99	3.39	1.07
64.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของแผนกโสตทัศนศึกษา	3.39	1.17	2.93	1.23
65.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้ห้องพัสดุ	3.87	1.00	3.50	1.17
66.	ครูได้รับความสะดวกในการปฏิบัติการสอนและใช้ห้องสอน	3.87	0.91	3.47	1.06
67.	ครูได้รับความสะดวกในการยืมและใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่	3.68	0.99	3.24	1.09
68.	ครูได้รับความสะดวกและรวดเร็วในการเบิกเงินต่าง ๆ จากโรงเรียน	3.45	1.09	2.84	1.18
69.	ครูได้รับความสะดวกในการจัดซื้อสิ่งของเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน	3.39	1.07	2.86	1.15
70.	ครูได้รับความสะดวกในการจัดพิมพ์และอัดสำเนาเอกสารต่าง ๆ	3.71	1.07	3.26	1.20
71.	ครูได้รับความสะดวกในการผลิตสื่อการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ	3.28	1.07	2.96	1.09

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	สวัสดิการด้านความสะดวกสบาย	เพศ			
		ครูชาย N=330		ครูหญิง N=152	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
72.	โรงเรียนของท่านสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ครูที่ต้องการ ขอย้ายหรือโอน	3.38	1.07	2.91	1.17
73.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการขออนุญาตออกนอกสถานศึกษาในเวลาราชการ	3.70	1.06	3.41	1.11
74.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูที่จะไปศึกษาต่อ อบรม ฝึกงาน	3.73	1.01	3.23	1.13
75.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูที่มาปฏิบัติหน้าที่พิเศษ เช่น อยู่เวรยาม	3.47	1.10	2.87	1.14
	รวม	3.58	1.06	3.16	1.16

ภาคผนวก ข.

อำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

ตาราง 26 อำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2			$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
1.	4.30	0.43	2.55	1.30	5.95	19.	4.75	0.20	3.10	1.15	6.35
2.	3.40	1.52	1.15	0.13	7.76	20.	4.55	0.68	2.75	1.25	5.81
3.	3.20	1.96	1.20	0.17	6.06	21.	4.45	0.68	2.45	1.00	6.90
4.	4.05	1.42	2.65	1.50	3.68	22.	4.25	1.03	1.65	0.66	8.97
5.	2.75	1.04	1.15	0.24	6.40	23.	3.75	0.46	1.85	1.20	6.55
6.	3.05	1.63	1.10	0.09	6.72	24.	4.35	0.45	2.20	1.01	7.96
7.	3.35	1.61	1.50	0.68	5.44	25.	4.05	0.68	1.85	0.87	7.86
8.	3.45	1.31	1.95	0.58	4.84	26.	4.35	0.55	2.55	0.20	9.47
9.	4.60	1.00	2.40	1.30	6.47	27.	4.15	0.87	1.80	0.90	7.83
10.	3.85	1.71	1.50	0.89	6.53	28.	4.25	0.83	2.15	0.87	7.24
11.	3.35	2.02	1.05	0.05	7.19	29.	4.50	0.37	2.20	0.80	9.58
12.	3.50	1.21	1.35	0.45	7.41	30.	4.35	0.45	1.50	0.37	14.25
13.	4.10	1.25	2.20	1.22	5.43	31.	4.25	0.62	1.65	0.45	11.30
14.	2.80	1.85	1.25	0.41	4.56	32.	4.00	0.53	1.30	0.22	14.21
15.	3.95	1.10	1.50	0.79	7.90	33.	4.05	0.58	1.30	0.33	13.10
16.	3.85	1.50	1.30	0.33	8.50	34.	4.25	0.62	1.40	0.25	13.57
17.	3.60	1.73	1.20	0.27	7.50	35.	4.45	0.47	1.75	0.51	12.27
18.	4.60	0.25	2.80	0.69	8.18	36.	4.45	0.45	2.35	0.98	8.52

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
37.	4.50	0.58	2.10	0.83	8.89
38.	4.75	0.30	2.55	0.58	10.48
39.	4.85	0.66	1.95	0.58	11.60
40.	4.30	0.43	2.00	0.53	10.45
41.	3.55	1.10	1.30	0.33	8.33
42.	3.60	0.67	1.25	0.20	11.19
43.	4.30	0.33	2.05	0.89	9.00
44.	4.30	0.66	1.65	0.55	10.60
45.	4.10	0.51	1.65	0.34	11.67
46.	4.55	0.47	2.20	0.69	9.79
47.	3.75	0.93	1.55	0.47	8.46
48.	4.30	0.43	2.05	0.36	11.25
49.	4.35	0.34	2.65	0.34	9.44
50.	4.80	0.17	2.15	0.55	13.95
51.	4.15	0.45	1.45	0.47	12.86
52.	4.30	0.85	2.05	1.10	7.26
53.	3.85	0.76	1.35	0.34	10.87
54.	3.85	0.66	1.70	0.85	7.96
55.	3.70	0.64	1.45	0.68	8.65
56.	4.15	0.76	1.55	0.36	10.83
57.	4.55	0.26	2.00	0.95	10.20
58.	4.15	0.87	1.20	0.27	12.29
59.	4.71	0.22	2.25	0.51	12.89
60.	4.50	0.37	1.90	0.41	13.00
61.	4.65	0.24	2.45	0.79	9.57
62.	4.65	0.24	2.50	0.47	11.32
63.	4.65	0.34	2.50	0.58	10.24
64.	4.65	0.34	2.50	0.47	10.75
65.	4.55	0.89	2.65	0.77	6.55
66.	4.45	0.26	2.50	0.58	9.75
67.	4.65	0.24	2.45	0.58	11.00
68.	4.45	0.26	1.80	0.69	12.05
69.	4.10	1.31	1.55	0.58	8.23
70.	4.70	0.22	3.30	0.96	5.83
71.	4.60	0.36	2.20	1.69	7.50
72.	4.40	0.15	2.40	0.62	10.00
73.	4.70	0.22	2.75	0.83	8.48
74.	4.50	0.58	2.05	0.58	10.21
75.	4.45	0.37	1.75	0.72	11.74

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถาม

โรงเรียนพนมไพรวิทยาคาร อ.พนมไพร
จังหวัดร้อยเอ็ด

29 พฤษภาคม 2528

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์กรอกข้อมูล

เรียน ท่านผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ที่เคารพ

เนื่องจากผมได้ทำวิจัยเกี่ยวกับสวัสดิการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา การวิจัยนี้ นอกจากเพื่อประกอบการศึกษาของผมแล้ว ที่ผมมุ่งหวังอย่างที่สุดคือต้องการให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้ผลการวิจัยเพื่อปรับปรุงสวัสดิการของครูมัธยมศึกษาของเราให้ดีขึ้น ผมตั้งใจว่า เมื่อการวิจัยนี้สำเร็จจะสรุปผลโดยย่อส่งให้แก่ทุกโรงเรียนในเขตการศึกษา 10 ของเรา และจะมอบฉบับสมบูรณ์แก่กรม กอง เขต และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ใช้ประโยชน์ต่อไป

ขอความกรุณาท่านผู้บริหารโรงเรียนช่วยตอบแบบสอบถามที่ส่งมานี้ 1 ชุด และที่เหลือขอความกรุณาจากอาจารย์ในโรงเรียนช่วยตอบอีกท่านละ 1 ชุด เสร็จแล้วกรุณา พับ เย็บ โดยไม่ต้องบรรจุซอง จัดส่งคืนผมทางไปรษณีย์ด้วย ผมได้เจ้าหน้าที่ตนเองและปิดผนึก มาในแบบสอบถามแต่ละฉบับเรียบร้อยแล้ว

อนึ่ง สำหรับข้อมูลที่ท่านกรอกกรอกให้นั้น ผมจะเก็บเป็นความลับและใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ขอรับรองว่าจะมิให้เสียหายต่อท่านหรือโรงเรียนของท่านแต่อย่างใด ขอท่านกรุณาให้คำตอบตามความเป็นจริงเพื่อความสมบูรณ์ของการวิจัยและเพื่อให้สามารถนำผลมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อพวกเราได้อย่างแท้จริง

ผมหวังว่าคงจะได้รับ ความกรุณาจากทุกท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณอย่างสูง
ด้วยใจจริงครับ

ด้วยความรักและนับถือ

ว่าที่ ร.ต. สุนัย เสงี่ยมศักดิ์

(สุนัย เสงี่ยมศักดิ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนพนมไพรวิทยาคาร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

กรุณาคอมแบบสอบถามชุดนี้ให้ครบทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องในการวิจัย

แบบสอบถามตอนที่ 1

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในวงเล็บหน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. โรงเรียนของท่าน () มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน
 () มีนักเรียนระหว่าง 501-1,500 คน
 () มีนักเรียนเกินกว่า 1,500 คน
2. ตำแหน่งหน้าที่ของท่าน () เป็นผู้บริหารโรงเรียน (ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่
 ผู้อำนวยการ)
 () เป็นครูสอน (ครูอาจารย์อื่นนอกเหนือจาก
 ผู้บริหารโรงเรียน)
3. เพศของท่าน () ชาย
 () หญิง

แบบสอบถามตอนที่ 2

กรุณาพิจารณาว่า สวัสดิการที่โรงเรียนของท่านได้แก่ท่านในแต่ละข้อต่อไปนี้
 ท่านมีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด เช่น ท่านอาจจะพอใจมากถ้าเห็นว่าสวัสดิการนั้น
 โรงเรียนของท่านจัดได้อย่างเหมาะสมพอดี มีคุณภาพ ถูกใจท่านแล้ว หรือท่านอาจจะ
 พอใจน้อยถ้าเห็นว่าสวัสดิการนั้นโรงเรียนท่านจัดได้ยังไม่ดี หรือจัดน้อยไปหรือไม่จัด
 ให้เลย เป็นต้น จากนั้นกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องแสดงระดับความพึงพอใจ
 ท้ายข้อนั้น ๆ ตามหมายเลข ดังนี้

กา ✓	ตรงของหมายเลข	5	เมื่อท่านมีความพึงพอใจมากที่สุด
กา ✓	ตรงของหมายเลข	4	เมื่อท่านมีความพึงพอใจมาก
กา ✓	ตรงของหมายเลข	3	เมื่อท่านมีความพึงพอใจปานกลาง
กา ✓	ตรงของหมายเลข	2	เมื่อท่านมีความพึงพอใจน้อย
กา ✓	ตรงของหมายเลข	1	เมื่อท่านมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อ	สวัสดิการในโรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1.	โรงเรียนของท่านบริการเวชภัณฑ์แก่ครูที่เจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ					
2.	โรงเรียนของท่านจัดทุนสงเคราะห์ครูที่เสียชีวิตหรือประสบอุบัติเหตุทาง ๆ					
3.	โรงเรียนของท่านจัดเงินทุนให้ครูที่ประสบความเดือดร้อนอย่างยิ่ง กู้ยืมโดยไม่เสียดอกเบี้ย					
4.	โรงเรียนของท่านช่วยเหลือครูให้สามารถกู้ยืมเงินโดยเสียดอกเบี้ยต่ำ					
5.	โรงเรียนของท่านจัดทุนการศึกษาสำหรับบุตรครูในโรงเรียน					
6.	โรงเรียนของท่านจัดทุนหรือรางวัลให้แก่ครูที่ปฏิบัติงานดีเด่นประจำปี					
7.	โรงเรียนของท่านเลี้ยงอาหารหรือเครื่องค้ำครูที่มาปฏิบัติงานนอกเวลา					
8.	โรงเรียนของท่านให้ครูยืมเครื่องมือและอุปกรณ์บางอย่างไปใช้งานส่วนตัว					
9.	โรงเรียนของท่านจัดของขวัญในนามคณะครูหรือโรงเรียนไปร่วมงานส่วนตัวของครู เช่น ขึ้นบ้านใหม่ คลอดบุตร แต่งงาน					
10.	โรงเรียนของท่านได้ที่พักหรือช่วยหาบ้านเช่าราคาถูกให้แก่ครูที่ไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน					

ข้อ	สวัสดิการในโรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
11.	โรงเรียนของท่านจัดครูภาคพิเศษและอุปกรณ์บางอย่างไว้บริการในบ้านพักครู เช่น โต๊ะ ดั่งเก็บน้ำ เครื่องมือเพื่อปรับปรุงบริเวณ เป็นต้น					
12.	โรงเรียนของท่านช่วยให้ครูซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคได้ในราคาประหยัด					
13.	โรงเรียนของท่านจัดจำหน่ายสินค้าแก่ครูโดยไม่ถอนกำไรได้					
14.	โรงเรียนของท่านช่วยติดต่อเพื่อให้ครูเสียค่าพาหนะเดินทางในอัตราพิเศษ					
15.	โรงเรียนของท่านให้สวัสดิการพิเศษ เช่น เลี้ยงอาหาร แจกสิ่งของ แก่ครูในโอกาสพิเศษ เช่น วันประชุมใหญ่ วันกีฬา ภายใน					
16.	โรงเรียนของท่านช่วยสมทบหรือออกค่าใช้จ่ายแทนครู ซึ่งทำงานเพื่อโรงเรียน เช่น ช่วยเลี้ยงเด็กที่ครูนำมาพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น					
17.	โรงเรียนของท่านช่วยหางานพิเศษและสนับสนุนให้ครูหางานพิเศษ เพื่อให้มีรายได้เพิ่มเติมโดยไม่ให้เสียหายต่อการปฏิบัติราชการตามหน้าที่					
18.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมให้ครูได้มีการอบรม					
19.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้ศึกษาต่อเพื่อเพิ่มวิทยฐานะ					
20.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ครูได้เข้ารับการอบรมสัมมนาตามควรแก่โอกาส					

ข้อ	สวัสดิการในโรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
21.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ครูไปศึกษาความรู้ นอกสถานศึกษา					
22.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเขียนบทความ เอกสารหรือแต่งคำรา					
23.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำการศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนางานในหน้าที่และพัฒนาตนเอง					
24.	โรงเรียนของท่านจัดประชุมอบรมทางวิชาการแก่ครูโดยฝ่าย บริหารโรงเรียน					
25.	โรงเรียนของท่านจัดประชุมอบรมทางวิชาการแก่ครูโดยเชิญ วิทยากรจากภายนอก					
26.	โรงเรียนของท่านจัดให้มีการประชุมพบปะระหว่างคณะครู เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน					
27.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูที่กลับจากการอบรม ศึกษาน ถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนร่วมงาน					
28.	โรงเรียนของท่านให้โอกาสครูในการแสดงความคิดเชิง วิชาการอย่างอิสระ					
29.	โรงเรียนของท่านจัดหาหนังสือและเอกสารต่าง ๆ เพื่อ การศึกษาค้นคว้าของครูอย่างพอเพียง					
30.	โรงเรียนของท่านช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้ครูได้เป็นวิทยากร และผู้นำทางวิชาการในห้องเรียน					
31.	โรงเรียนของท่านจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อ พัฒนาความรู้ของครู					

ข้อ	สวัสดิการในโรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
32.	โรงเรียนของท่านติดต่อเสาะหาแหล่งความรู้ในท้องถิ่นสำหรับครู					
33.	โรงเรียนของท่านติดต่อสถาบันต่าง ๆ ทั้งใกล้ไกลเพื่อบริการความรู้แก่ครู					
34.	โรงเรียนของท่านสนับสนุนด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ให้แก่ครูที่ต้องการค้นคว้าและทดลองทางวิชาการต่าง ๆ					
35.	โรงเรียนของท่านจัดนิเทศภายในรูปแบบต่าง ๆ แก่ครูประจำ					
36.	โรงเรียนของท่านจัดทำคู่มือเพื่อประกอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ครู					
37.	โรงเรียนของท่านส่งเสริมสนับสนุนครูในการผลิตอุปกรณ์การสอน					
38.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูได้มีโอกาสเล่นและแข่งกีฬา					
39.	โรงเรียนของท่านจัดสวัสดิอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการออกกำลังกายของครู					
40.	โรงเรียนของท่านให้การปฐมพยาบาลแก่ครูโดยฝ่ายพยาบาลในโรงเรียน					
41.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูได้รับการตรวจสุขภาพจากแพทย์หรือพยาบาลเป็นระยะ					
42.	โรงเรียนของท่านเชิญแพทย์หรือพยาบาลมาตรวจรักษาโรคแก่ครูในโรงเรียน					

ข้อ	สวัสดิการในโรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
43.	โรงเรียนของท่านจัดน้ำดื่มน้ำใช้ที่สะอาดสำหรับครู					
44.	โรงเรียนของท่านควบคุมอาหารที่ครูรับประทานในโรงเรียนให้สะอาดมีคุณค่าถูกหลักโภชนาการ					
45.	โรงเรียนของท่านให้ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยแก่ครู					
46.	โรงเรียนของท่านจัดห้องน้ำห้องส้วมสำหรับครูอย่างถูกสุขลักษณะ					
47.	โรงเรียนของท่านจัดห้องอาหารสำหรับครูอย่างถูกสุขลักษณะ					
48.	โรงเรียนของท่านจัดห้องพักครูอย่างถูกสุขลักษณะ					
49.	โรงเรียนของท่านจัดบริเวณและสภาพแวดล้อมให้สะอาดสวยงามและร่มรื่น					
50.	โรงเรียนของท่านจัดให้ครูมีโอกาสพบปะสังสรรค์และสนุกสนานร่วมกัน					
51.	โรงเรียนของท่านจัดห้องนั่งนอนเพื่อการพักผ่อนของครู					
52.	โรงเรียนของท่านจัดพาคณะครูไปทัศนศึกษาประจำปี					
53.	โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมการบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจแก่ครูในช่วงเวลาพัก					
54.	โรงเรียนของท่านจัดหาหนังสือและเอกสารบันเทิงต่าง ๆ สำหรับครู					
55.	โรงเรียนของท่านจัดช่วงเวลาเพื่อการพักผ่อนของครูในแต่ละวันอย่างเหมาะสม					
56.	โรงเรียนของท่านจัดวงดนตรีและชมรมรื่นเริงต่าง ๆ ของครู					

ข้อ	สวัสดิการในโรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
57.	โรงเรียนของท่านให้บริการสนามและอุปกรณ์กีฬาแก่คณะครู					
58.	โรงเรียนของท่านจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตของครู เช่น การฝึกสมาธิ การอบรมธรรมะ เป็นต้น					
59.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการดำเนินเรื่องธุรการต่าง ๆ ในโรงเรียน					
60.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการไปติดต่อกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก					
61.	ครูในโรงเรียนสามารถติดต่oprะสานงานกันได้โดยสะดวก					
62.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของห้องสมุด					
63.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของห้องพยาบาล					
64.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้บริการของแผนกโสตทัศนศึกษา					
65.	ครูได้รับความสะดวกในการใช้ห้องพักครู					
66.	ครูได้รับความสะดวกในการปฏิบัติการสอนและใช้ห้องสอน					
67.	ครูได้รับความสะดวกในการยืมและใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์เพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่					
68.	ครูได้รับความสะดวกและรวดเร็วในการเบิกเงินต่าง ๆ จากโรงเรียน					
69.	ครูได้รับความสะดวกในการจัดซื้อสิ่งของเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน					
70.	ครูได้รับความสะดวกในการจัดพิมพ์และอัดสำเนาเอกสารต่าง ๆ					
71.	ครูได้รับความสะดวกในการผลิตสื่อการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ					

ข้อ	สวัสดิการในโรงเรียน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
72.	โรงเรียนของท่านสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ครูที่ต้องการ ขอย้ายหรือโอน					
73.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูในการขออนุญาตออกนอกสถานศึกษาในเวลาราชการ					
74.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูที่จะไปศึกษาต่ออบรม กู้งาม					
75.	โรงเรียนของท่านอำนวยความสะดวกแก่ครูที่มาปฏิบัติหน้าที่พิเศษ เช่น อยู่เวรยาม					

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อสวัสดิการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10

บทคัดย่อ

ของ

ศูนย์ เสาวิจัยมศกค

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2528

การวิจัยนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครู
ซึ่งจำแนกตามขนาดโรงเรียน ตำแหน่งหน้าที่ และเพศที่มีต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ
ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัย และด้านความสะดวกสบายในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 482 คน เครื่องมือ
ที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสวัสดิการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติพื้นฐานซึ่งได้แก่ มัชฌิมเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และทดสอบความแตกต่างโดยไค χ^2 และ F

ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนมัศึกษามีความพึงพอใจน้อยต่อสวัสดิการ
ด้านเศรษฐกิจ ส่วนสวัสดิการด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัยและด้านความสะดวกสบาย
มีความพึงพอใจปานกลางครูโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีความ
พึงพอใจต่อสวัสดิการโดยรวมและแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
แต่ผู้บริหารโรงเรียนกับครูสอนมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการทั้งโดยรวมและแต่ละด้าน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความพึงพอใจ
มากกว่าครูสอน ครูชายกับครูหญิงมีความพึงพอใจต่อสวัสดิการโดยรวมและสวัสดิการ
ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัย และด้านความสะดวกสบายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความพึงพอใจต่อสวัสดิการด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูชายมีความพึงพอใจมากกว่าครูหญิง

WELFARE SATISFACTION OF SECONDARY SCHOOL TEACHERS
UNDER THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION
IN EDUCATIONAL REGION X

AN ABSTRACT

BY

SUNAI SANGIAMSAK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
September 1985

The purposes of the research were to investigate and to compare the satisfaction of secondary school teachers classified by school sizes, positions, and sexes towards four aspects of school welfare; economic, education, health, and facilities service provided by the public secondary schools under the Department of General Education in Educational Region X.

The sample consisted of 482 secondary school teachers. The rating scale questionnaires were used to obtain the data. Data were analyzed by means, standard deviation. The t-test and F-test were used to test the significance of differences.

Results of the study revealed as follows. The secondary school teachers had low level of satisfaction on economic welfare, and had moderate level of satisfaction on education, health, and facilities service. Teachers working in different school sizes had no significant different satisfaction on the whole and each aspect of welfare. However, school administrators and teachers had different satisfaction on the whole and each aspect of welfare at .01 level of significance. School administrators had more satisfaction than the teachers had. It also found that male and female teachers had different satisfaction on the whole welfare and on the aspects of education, health, and facilities service at .01 level of significance, but the satisfaction on economic welfare were different at .05 level of significance. Male teachers had more satisfaction than the female ones.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายสนธิ์ เสงี่ยมศักดิ์ เกิดวันที่ 16 ธันวาคม 2487

ที่อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

ที่อยู่ปัจจุบัน 1/1 สุวรรณธาดา อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด 45140

การศึกษา

- 2498 ประถมปีที่ 4 โรงเรียนชุมพุก (วิทยารัตน์) อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร
- 2501 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนคำเขื่อนแก้ว อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร
- 2504 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคำเขื่อนแก้วชนูปถัมภ์ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร
- 2506 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
- 2508 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยครูอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
- 2510 ปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา เอกฟิสิกส์ วิชาโทคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
- 2528 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการปกครอง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

การปฏิบัติงาน

- 2511 ครูตรีโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2517 ครูใหญ่โรงเรียนพุมฤตต์พิทยาคม อำเภอพุมฤตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด
- 2518 ครูใหญ่โรงเรียนพนมไพรวิทยาคาร อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด
- ปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนพนมไพรวิทยาคาร อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด